

Rapport

Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2016 - werknemers

Brussel, januari 2017

Ria Bourdeaud'hui, Frank Janssens, Stephan Vanderhaeghe

Een onderzoek met financiële ondersteuning van de Vlaamse minister bevoegd voor Werk

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor is een initiatief van de Vlaamse sociale partners en werd ontwikkeld door de Stichting Innovatie & Arbeid. Alle publicaties kunnen geraadpleegd worden en werkbaarheidscijfers interactief opgevraagd op www.werkbaarwerk.be

Bij gebruik van gegevens en informatie uit deze publicatie wordt een correcte bronvermelding op prijs gesteld.

Inhoud

Samenvatting.....	5
Inleiding	7
1 Achtergrond en methodologie in een notendop.....	9
1.1 Beleidscontext van de werkbaarheidsmonitor	9
1.2 Werkbaar werk: definities en indicatoren	10
1.3 Survey-ontwerp en representativiteit van de werkbaarheidsmeting	12
2 Werkbaar werk op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004 - 2016	15
2.1 Werkbaarheidsindicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004 - 2016	15
2.2 Werkbaarheidsgraad voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016	18
2.3 Langer doorwerken en samenhang met werkbaarheid	21
2.4 Risico-indicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016	24
3 Werkbaarheidsgraad en -indicatoren voor specifieke deelpopulaties op de Vlaamse arbeidsmarkt.....	27
3.1 Werkbaarheidsgraad 2004-2016 en werkbaarheids-indicatoren 2016 voor vrouwelijke werknemers	27
3.2 Werkbaarheidsgraad 2004-2016 en werkbaarheids-indicatoren 2016 voor oudere werknemers	28
3.3 Werkbaarheidsgraad 2004-2016 en werkbaarheids-indicatoren 2016 voor laaggeschoolden	29
3.4 Werkbaarheidsgraad 2004-2016 en werkbaarheids-indicatoren 2016 voor werknemers met een arbeidshandicap	31
Referenties.....	32
Lijst met figuren en tabellen.....	33
Bijlage: Werkbaarheidsgraad en -indicatoren voor (deelpopulaties op) de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2007-2010-2013-2016.....	36
1 Werkbaarheidsgraad naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt.....	38
2 Psychische vermoeidheid naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	41
3 Welbevinden in het werk naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	44
4 Leermogelijkheden naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	47
5 Werk-privé-balans naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt.....	50
6 Werkdruk naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	53

7	Emotionele belasting naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	56
8	Taakvariatie naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	59
9	Autonomie naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	62
10	Ondersteuning leiding naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	65
11	Arbeidsomstandigheden naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt	68

Samenvatting

In 2016 bedraagt de **werkbaarheidsgraad** 51,0%. Het aandeel werknemers met een werkbare job is daarmee significant gedaald ten opzichte van 2013, toen een werkbaarheidsgraad van 54,6% werd opgetekend. Tussen 2004 en 2010 verbeterde de werkbaarheidsgraad van 52,3% naar 54,1%. Vandaag zitten we (terug) aan een lager cijfer. Bij vergelijking van de meetgegevens 2016 met deze van de nulmeting 2004, registreren we een achteruitgang van de werkbaarheidsgraad met 1,3 procentpunt, maar deze verschuiving blijft net onder de drempel van de statistische significantie. De geregistreerde werkbaarheidscijfers lopen alleszins achter op het geambieerde groeipad van het Pact 2020 (een geprogrammeerde stijging van de werkbaarheidsgraad met 6 procentpunt over de afgelopen twaalf jaar).

Op basis van de WBM-dataset 2016 kunnen we (opnieuw) bevestigen dat de jobkwaliteit van erg groot belang is om werkenden langer aan de slag te houden. Van de werknemers 40-plus met een werkbare job blijkt 78,7% doorwerken tot het pensioen als een haalbare opdracht in te schatten. Dit aandeel neemt systematisch af naarmate betrokkenen met een problematische situatie op één of meerdere werkbaarheidsdimensies geconfronteerd worden: van 53,4% bij één werkbaarheidsknelpunt, over 31,8% bij twee knelpunten, tot 17,7% bij drie of vier knelpunten.

De in 2016 gemeten terugval in de werkbaarheidsgraad komt voor een belangrijk deel op rekening van de ontwikkelingen op het vlak van werkstress. In 2016 bevindt 34,2% van de werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt zich voor **psychische vermoeidheid** in een problematische situatie, een significante stijging met zowat vijf procentpunt tegenover 2013 en tegenover de nulmeting 2004 (waarbij een aandeel van 28,9% met psychische vermoeidheidsproblemen werd geregistreerd).

Ook op gebied van motivatie en werkbetrokkenheid tekenen we bij de twee meest recente metingen een negatieve evolutie op: het aandeel werknemers in een problematische situatie voor **welbevinden in het werk** nam significant toe van 16,6% in 2010 over 18,1% in 2013 naar 19,8% in 2016. De verbetering die in het vorige decennium werd geboekt (een significante daling van het aandeel werknemers met motivatieproblemen van 18,7% in 2004 naar 16,6% in 2010), verdwijnt daarmee opnieuw. Dit resulteert in de vaststelling dat over de volledige meetperiode voor deze werkbaarheidsdimensie geen significante verschuiving/voortgang kan worden opgetekend.

Voor de werkbaarheidsindicator **werk-privé-balans** registreren we een gelijkaardig patroon. De beperkte (maar significante) voortgang die op dit terrein tussen 2004 en 2013 werd gerealiseerd (een daling van het aandeel werknemers met een problematische werk-privé-balans van 11,8% in 2004 naar 10,8% in 2013) kon niet worden geconsolideerd. In 2016 klokt deze indicator af op 12,2%.

Alleen voor de werkbaarheidsdimensie **leermogelijkheden** registreren we een systematische verbetering van de situatie op de Vlaamse arbeidsmarkt in het voorbije decennium: tussen 2004 en 2016 is het aandeel werknemers in een problematische situatie voor leermogelijkheden gedaald van 22,6% naar 17,5%. Deze substantiële (en statistisch significante) voortgang op het vlak van leermogelijkheden heeft een duidelijk positieve impact op de evolutie van de werkbaarheidsgraad en compenseert in belangrijke mate de hoger vermelde negatieve ontwikkelingen.

Inzoomend op de werkbaarheidssituatie van een aantal **aandachtsgroepen** in het Pact 2020, registreren we voor 2016 volgende significante afwijkingen in de kengetallen:

- In vergelijking met de mannen hebben **vrouwelijke werknemers** minder frequent te kampen met demotivatatie/problematisch welbevinden (17,8%) maar vaker met psychische vermoeidheidsproblemen (36,6%) en een problematische werk-privé-balans (12,8%); ze laten dan ook een minder gunstige werkbaarheidsgraad (49,7%) optekenen.
- De **oudere werknemers** 55-plus laten opvallend lagere prevalentiecijfers optekenen voor psychische vermoeidheidsproblemen (32,9%), demotivatatie/problematisch welbevinden (15,5%) en een problematische werk-privé-balans (8,9%) dan hun 'jongere' collega's in de leeftijdsgroep '50-54' jaar (met 37,3%, 20,7% en 12,5% als respectieve kengetallen). De werkbaarheidsgraad bij de 55-plussers ligt met 53,2% dan ook opvallend hoger dan in de deelgroep '50-54 jaar' (48,2%) en op een vergelijkbaar niveau als in de 'controle'-groep van werknemers jonger dan 50 jaar (51,2%).
- Voor de **kortgeschoolden** noteren we een belangrijk leerdeficit (34,7% met problematische leermogelijkheden in het werk) met een duidelijk negatieve impact op de werkbaarheidsgraad in deze deelgroep (44,0% bij de meting 2016).
- De relatief ongunstige werkbaarheidssituatie van **werknemers met een arbeidshandicap** (met een werkbaarheidsgraad van 36,2% in geval van een beperkte arbeidshandicap en 21,2% bij een ernstige arbeidshandicap) manifesteert zich bij alle indicatoren.

Bij de metingen voor werknemers worden zes **risico-indicatoren** (achterliggende determinanten van de werkbaarheid) gehanteerd: werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie, autonomie in het werk, ondersteuning door de directe leiding en belastende fysieke arbeidsomstandigheden.

Voor **werkdruk** registreren we in 2016 een aandeel van 36,8% in een problematische situatie: dit is een substantiële (en statistische significante) toename tegenover 2013 en tegenover de nulmeting 2004 (met 29,0% respectievelijk 31,0% van de werknemers geconfronteerd met werkdrukproblemen).

Voor de andere 'belastings'-indicatoren noteren we een gelijkaardige evolutie. Voor **emotionele belasting** behoort in 2016 een aandeel van 23,0% tot de problematische categorie. Dit is een significante toename tegenover 2013 en tegenover de nulmeting 2004 (met 20,0% respectievelijk 20,5% van de werknemers geconfronteerd met emotioneel belastend werk). Voor belastende fysieke **arbeidsomstandigheden** behoort in 2016 een aandeel van 14,9% tot de problematische categorie. Dit is een significante toename tegenover 2013 en tegenover de nulmeting 2004 (met 12,9% respectievelijk 12,1% van de werknemers geconfronteerd met fysieke belastingproblemen).

Voor een aantal (arbeidsorganisatie- en HR-gerelateerde) werkbaarheidsrisico's werd gedurende het voorbije decennium wel een beperkte maar significante verbetering gerealiseerd. Het aandeel werknemers in een problematische situatie voor **autonomie** in het werk is afgenomen van 20,8% in 2004 tot 19,4% in 2016. Het aandeel werknemers in een problematische situatie voor **ondersteuning door de directe leiding** is afgenomen van 16,1% in 2004 tot 14,3% in 2016. Voor de risico-indicator **taakvariatie** werden (met in 2016 24,0% van de werknemers geconfronteerd met routinematige jobs) geen significante verschuivingen in de omvang van de problematische groep vastgesteld.

Inleiding

Dit rapport presenteert de (basis)resultaten van de meting 2016 van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor voor werknemers en brengt de evolutie over het voorbije decennium (2004 - 2016) in kaart. Centraal in de rapportering staan (de trends in) de werkbaarheidsgraad, de werkbaarheidsindicatoren en de risico-indicatoren. Behalve de kengetallen voor de volledige Vlaamse arbeidsmarkt, worden ook gegevens voor deelgroepen (naar geslacht, leeftijd, beroepsgroep, sector,...) gerapporteerd.

De werkbaarheidsmonitor brengt de (knelpunten in de) werkbeleving en de kwaliteit van de jobs van werknemers (en zelfstandige ondernemers) in Vlaanderen in beeld. Het meetsysteem werd ontwikkeld door de Stichting Innovatie & Arbeid, het onderzoekscentrum van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Het heeft als doel een aantal middellange-termijn-afspraken tussen de Vlaamse sociale partners en de Vlaamse Regering op te volgen.

De genoemde beleidsactoren engageerden zich om substantiële stappen vooruit te zetten op de weg naar meer 'werkbaar werk'. Dit vanuit de bekommernis om de werkzaamheid (inzonderheid bij 50-plussers) op te krikken en vanuit de overtuiging dat de jobkwaliteit een belangrijke sleutel vormt voor duurzame inzetbaarheid. In het Pact 2020 formuleerden ze ook een meetbare doelstelling: een minimale jaarlijkse toename van het aandeel werkbaar jobs met 0,5 procentpunt. Vertrekkend van de werkbaarheidssituatie van werknemers bij de nulmeting in 2004 (en 2007 bij zelfstandige ondernemers) wil men tegen 2020 de zogenaamde werkbaarheidsgraad zien stijgen tot minstens 60% voor werknemers (en deze voor zelfstandige ondernemers tot zo dicht mogelijk bij 55%).

Voorliggend rapport is opgedeeld in drie hoofdstukken.

Het eerste hoofdstuk recapituleert een aantal achtergrondgegevens over de beleidscontext, het begrippenkader en de methodologie van de werkbaarheidsmetingen. Voor een gedetailleerde toelichting bij het conceptuele model, de constructie van de indicatoren, de meettechniek, het survey-ontwerp en de representativiteit van de opgebouwde datasets verwijzen we naar het rapport 'Methodologie van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor' (Bourdeaud'hui, Janssens, Vanderhaeghe, 2016).

Het tweede hoofdstuk brengt de werkbaarheidssituatie van de werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt in de periode 2004-2016 in kaart, met de rapportering van de kengetallen en de analyse van de trends in de werkbaarheidsgraad en de werkbaarheids- en de risico-indicatoren. We staan daarbij ook stil bij het vraagstuk van de haalbaarheid om door te werken tot de pensioenleeftijd en de samenhang met de specifieke werkbaarheidssituatie van de betrokkene.

Het derde hoofdstuk zoomt in op de werkbaarheidssituatie van een aantal specifieke deelgroepen waarvoor het Pact 2020 bijzondere aandacht vraagt: vrouwelijke werknemers, 50-plussers, laaggeschoolden en werknemers met een arbeidshandicap.

Dit rapport bevat tevens een uitgebreide tabellenbijlage met de werkbaarheidsgegevens voor diverse deelgroepen op de arbeidsmarkt: voor de werkbaarheidsgraad, de vier werkbaarheidsindicatoren en de zes risico-indicatoren zijn telkens drie boordtabellen opgemaakt met de ventilatie van de kengetallen naar persoonskenmerken (geslacht, leeftijd, scholingsniveau, gezinssituatie, functionele capaciteit/arbeidshandicap), naar kenmerken van de arbeidssituatie (beroepsgroep, contractvorm, dienstomvang, ondernemingsgrootte) en naar sector.

1 Achtergrond en methodologie in een notendop

Dit hoofdstuk verschaft de achtergrondinformatie bij de Vlaamse werkbaarheidsmonitor (WBM), die nodig is voor een correcte lectuur en interpretatie van cijfergegevens en analyses in dit rapport. We staan stil bij de beleidsdoelstellingen achter de werkbaarheidsmetingen, geven toelichting bij de gehanteerde definities en indicatoren en gaan in op de achterliggende meettechniek en de kwaliteit/representativiteit van de WBM-dataset. De exhaustieve beschrijving van de onderzoeksmethodologie wordt in een apart rapport behandeld (Bourdeaud'hui, Janssens, Vanderhaeghe, 2016b).

1.1 Beleidscontext van de werkbaarheidsmonitor

De sociale partners in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) dragen al vele jaren de boodschap uit dat langer werken maar kan lukken als dit ook haalbaar is voor iedereen en jobs voldoende kwaliteitsvol zijn. Reeds in het Pact van Vilvoorde uit 2001 formuleerden de partners, samen met de Vlaamse Regering, deze (doel)stelling als volgt: als we de werkzaamheid (inzonderheid van 50-plussers) willen opkrikken, zullen we ook aandacht moeten besteden aan de werkbaarheid van de jobs. Met deze woordspeling en dito neologisme, werd in Vlaanderen een krachtige en operationele beleidsterm gelanceerd die toelaat om rond de kwaliteit van de arbeid van werknemers en zelfstandige ondernemers te mobiliseren.

Deze inzichten rond het belang van werkbaar werk hebben vandaag nog niets aan relevantie en actualiteitswaarde ingeboet. In het licht van de recente pensioenhervormingen en de substantiële toename van het aantal langdurig arbeidsongeschikten, werd de koppeling tussen werkbaarheid en de ambitie om mensen langer en duurzaam aan de slag te houden ook op andere beleidsniveaus opgepikt.

Werken aan werkbaar werk is echter niet alleen een zaak van/voor 'ouderen'. Ook voor twintigers, dertigers en veertigers, die per definitie nog een langere loopbaan voor de boeg hebben, is het belangrijk dat ze zich op hun werkplek goed in hun vel voelen, in een job die hen gezond houdt, hun competenties versterkt en ruimte laat voor een evenwichtige combinatie van arbeid, gezin en sociaal leven.

In het Toekomstpact Vlaanderen 2020 (januari 2009) hebben de Vlaamse sociale partners en de Vlaamse Regering deze engagementen rond de kwaliteit van de arbeid cijfermatig hard gemaakt: doelstelling 10 van het pact schuift een jaarlijkse gemiddelde toename van de werkbaarheidsgraad (in mensentaal: het aandeel werkenden met een kwaliteitsvolle, werkbare job) met minstens 0,5 procentpunt naar voor. "De werkbaarheidsgraad verhoogt voor werknemers daardoor tot minstens 60% in 2020 en komt voor zelfstandigen in 2020 zo dicht mogelijk bij 55%." (Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2010)

De ondertekenaars van het Pact 2020 geven ook expliciet aan bijzondere aandacht te willen besteden aan de werkbaarheidssituatie van vrouwen en kansengroepen (50-plussers, kortgeschoolden, werkenden met een arbeidshandicap).

Om de vinger aan de pols te houden brengt de Stichting Innovatie & Arbeid, het onderzoekscentrum van de SERV, via een grootschalige schriftelijke peiling de kwaliteit van de jobs in Vlaanderen gedetailleerd in kaart en levert daarmee de gegevens voor de Vlaamse

werkbaarheidsmonitor. De werkbaarheidsenquête wordt om de drie jaar uitgevoerd. Voor de werknemers gebeurt dit sinds 2004, de werkbaarheidsmetingen bij de zelfstandigen zijn gestart in 2007.

1.2 Werkbaar werk: definities en indicatoren

De Vlaamse sociale partners hebben de beleidsnotie ‘werkbaarheid’ concreet gemaakt aan de hand van vier kwaliteitscriteria: werkbaar werk verwijst naar jobs waarvan je niet overspannen of ziek wordt, die boeiend en motiverend zijn, kansen bieden op blijven/bijleren en voldoende ruimte laten voor gezin en privéleven:

De werkbaarheidsmonitor hanteert daarom vier **werkbaarheidsindicatoren**:

- psychische vermoeidheid (werkstress);
- welbevinden in het werk (werkbetrokkenheid, motivatie);
- leermogelijkheden in de job (kansen op blijven en competentie-ontwikkeling);
- werk-privé-balans (combinatie van arbeid met gezin en sociaal leven).

Tabel 1: Overzicht werkbaarheidsindicatoren Vlaamse werkbaarheidsmonitor werknemers

Indicator	Omschrijving
Psychische vermoeidheid	de mate waarin de door psychosociale arbeidsbelasting opgebouwde (mentale) vermoeidheid recuperabel is dan wel leidt tot spanningsklachten en verminderd functioneren (problemen met) werkstress
Welbevinden in het werk	de mate waarin werknemers door de aard van de job(inhoud) werkbetrokken zijn/blijven dan wel gedemotiveerd raken (problemen met) werkbetrokkenheid en motivatie
Leermogelijkheden	de mate waarin werknemers door formele opleidingskansen en de dagdagelijkse ervaring op de werkplek hun competenties al dan niet op peil kunnen houden en verder ontwikkelen i.f.v. hun inzetbaarheid op langere termijn (onvoldoende) kansen op blijven/competentieontwikkeling
Werk-privé-balans	de mate waarin de taakeisen in de werksituatie al dan niet belemmerende effecten hebben op de handelingsmogelijkheden in de ‘thuis’situatie (problemen met) combinatie van arbeid met privé-leven

Voor elk van de vier werkbaarheidsaspecten zijn grenzen bepaald die aangeven of de situatie al dan niet problematisch is (zie verder). Bij een problematische situatie spreken we over een ‘werkbaarheidsknelpunt’.

De **werkbaarheidsgraad** combineert de vier centrale werkbaarheidsdimensies en kan gedefinieerd worden als het aandeel van de werkenden dat een kwaliteitsvolle job heeft, c.q. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans.

Tabel 2: Definitie werkbaarheidsgraad werknemers

Werkbaarheidsgraad
% werknemers dat een kwaliteitsvolle job heeft c.q. geen knelpunten signaleert op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans

Omdat het vanuit beleidsoogpunt uiteraard ook bijzonder relevant is om de werkbaarheid van jobs oorzakelijk te kunnen duiden (*wat maakt werk (on)werkbaar?*), wordt in de werkbaarheidsmonitor ook gepeild naar een aantal kenmerken van de arbeidssituatie die de kwaliteit van jobs bedreigen dan wel bevorderen.

In de werkbaarheidsmonitor voor werknemers worden zes jobkenmerken via zogenaamde **risico-indicatoren** in kaart gebracht:

- werkdruk;
- emotionele belasting;
- taakvariatie (of afwisseling in het werk);
- autonomie (of zelfstandigheid in het werk)
- ondersteuning door de directe leiding
- (belastende fysieke) arbeidsomstandigheden.

Tabel 3: Overzicht risico-indicatoren Vlaamse werkbaarheidsmonitor werknemers

Indicator	Omschrijving
Werkdruk	de mate van arbeidsbelasting vanuit kwantitatieve taakeisen, zoals werkvolume, werktempo, deadlines
Emotionele belasting	de mate van arbeidsbelasting vanuit contactuele taakeisen, inz. bij omgang met klanten (patiënten, leerlingen) of coördinatieopdrachten
Taakvariatie	de mate waarin de functie-inhoud een afwisselend takenpakket omvat en beroep doet op vaardigheden van werknemers
Autonomie	de mate waarin werknemers invloed hebben op de planning en organisatie van hun eigen werk – ‘regelmogelijkheden’
Ondersteuning directe leiding	de mate waarin werknemers door hun rechtstreekse chef adequaat gecoacht en sociaal gesteund worden
Arbidsomstandigheden	de mate waarin werknemers blootgesteld worden aan fysieke inconvenien ten in de werkomgeving en lichamelijke belasting

Meettechnisch is voor de operationalisering van de werkbaarheids- en risico-indicatoren geopteerd voor psychometrische schalen. De argumentatie voor het gebruik van dergelijke meetschalen (in plaats van enkelvoudige itemvragen) ligt in de meetnauwkeurigheid ervan. Bij de constructie van de WBM-vragenlijst werd maximaal aansluiting gezocht bij bestaande, gevalideerde instrumenten.

Voor alle indicatoren, behalve 'werk-privé-balans' en 'arbeidsomstandigheden', werden de meetschalen geselecteerd uit de Vragenlijst Beleving en Beoordeling van de Arbeid (VBBA - SKB Amsterdam). Voor de werkbaarheidsindicator 'werk-privé-balans' wordt een verkorte versie van de schaal 'negatieve werk-thuis-interferentie' van de Survey Werk-Thuis-Interactie Nijmegen (SWING - Radboud Universiteit Nijmegen) gebruikt. De risico-indicator 'arbeidsomstandigheden' is een meetschaal die gebaseerd is op een selectie van items die in de European Working Conditions Survey (Eurofound - Dublin) aan bod komen.

In functie van een toegankelijke en voor beleidsondersteuning relevante communicatie van de meetresultaten wordt in de rapportering gebruik gemaakt van de kengetallentechniek. Dit betekent dat – op basis van onderbouwde grenswaarden of cut off scores - de individuele schaalinformatie gebruikt wordt om binnen de onderzoekspopulatie de groep respondenten af te bakenen, die zich in een acceptabele dan wel problematische situatie bevinden.

De kracht van dergelijke kengetallen is dat ze in een oogopslag inzicht geven in de mate van voorkomen van ongewenste/problematische situaties. Kengetallen laten de ordinale informatie uit de achterliggende schaalscores intact en zijn dan ook perfect bruikbaar voor vergelijkingen tussen deelpopulaties (geslacht, leeftijdsgroepen, sectoren,...) en in de tijd.

In de werkbaarheidsmonitor wordt met 'gelede kengetallen' gewerkt. Naar analogie met de kleurensymboliek van een verkeerslicht, wordt niet enkel een problematische groep afgebakend en becijferd ('oranje knipperlicht') maar daarbinnen ook een subgroep die als 'acuut problematisch' kan gelabeld worden ('rood alarmsignaal').

De validiteit en betrouwbaarheid van de gehanteerde instrumenten, meetschalen en grenswaarden die voor de werkbaarheids- en risico-indicatoren worden gehanteerd, wordt uitgebreid behandeld in het rapport 'Methodologie Vlaamse werkbaarheidsmonitor' (Bourdeaud'hui, Janssens, Vanderhaeghe, 2016b).

1.3 Survey-ontwerp en representativiteit van de werkbaarheidsmeting

De gegevensverzameling voor de werkbaarheidsmonitor gebeurt op basis van een schriftelijke bevraging van een representatief staal van werkenden uit het Vlaamse gewest.

De onderzoekspopulatie voor de werkbaarheidsmonitor voor werknemers wordt als volgt afgebakend: de loontrekkenden, exclusief (werk)studenten, met woonplaats in het Vlaamse gewest, die in de vier weken voorafgaand aan de bevraging effectief arbeidsprestaties hebben geleverd.

Deze laatste voorwaarde is noodzakelijk voor een betrouwbare zelfrapportering van de job-kwaliteit. Werknemers die - omwille van bijvoorbeeld ziekte, bevallingsrust, zorgverlof - gedurende de afgelopen maand niet gewerkt hebben, kunnen zich enkel door herinnering een beeld vormen van de werkbeleving, met het risico op mogelijke antwoordvertekeningen. Administratieve databanken leveren ons geen informatie over de effectieve arbeidsprestaties van werknemers in de afgelopen maand. Dit is een probleem dat binnen de vragenlijst zelf - via het inbouwen van filters - wordt aangepakt.

De ad random steekproef voor de WBM-metingen bij de werknemers wordt door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) getrokken uit het DIMONA-personeelsregister 'toestand 31 december' van het jaar voorafgaand aan de meting. Het DIMONA-registratiesysteem (Déclaration IMmédiate – ONmiddellijke Aangifte) levert op basis van elektronische berichten van werkgevers aan de RSZ over indienstneming en uitdiensttreding 'in real time' gegevens over de arbeidsmarkt. Het (onvermijdelijke) tijdsinterval tussen het referentiemoment van de steekproeftrekking en de periode waarin de eigenlijke meting plaatsvindt blijft daarmee beperkt tot enkele maanden en steekproefuitval door het normale arbeidsmarktverloop kan op die manier gereduceerd worden.

De koppeling van de informatie uit de DIMONA-databank aan de geactualiseerde woonplaatsgegevens uit het Rijksregister wordt uitgevoerd door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ). Met het oog op het waarborgen van de privacy van de respondenten staat de KSZ ook in voor de logistieke organisatie van de enquête en de verzending van de vragenlijsten.

De initiële steekproefomvang voor de WBM-metingen bij werknemers in 2004, 2007 en 2010 werd op 20.000 eenheden bepaald. Uitgaand van een geambieerde responsgraad van 40% en daarmee een gerealiseerd steekproefbestand van 8.000 eenheden, kan op die manier de voor de WBM-monitoringdoelstellingen noodzakelijke meetprecisie gerealiseerd worden (met een betrouwbaarheidsinterval van $\leq 1\%$ rond de WBM-kengetallen, bij $\alpha = 0,05$). Bij de WBM-metingen in 2013 en 2016 werd de steekproefomvang gevoelig verhoogd (tot 40.000 resp. 30.000 eenheden), met een nog hogere precisie van meetgegevens als resultaat.

Bij de onderscheiden metingen werd een identieke 'responsstrategie' gevolgd. De benadering van de respondent verloopt via drie contactmomenten: de verzending van de introductiebrief met vragenlijst, het toesturen van een herinneringskaartje na een week; een rappelzending met vragenlijst na een viertal weken.

Daarnaast werden nog een aantal flankerende initiatieven genomen om de respons te ondersteunen: de aankondiging van de bevraging via de mediakanalen (van de sociale partners) waarin het officieel karakter en de beleidsrelevantie van de werkbaarheidsmonitor worden benadrukt; de duidelijke vermelding in de introductiebrief van de door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid gewaarborgde anonimiteit van de bevraging; de bewuste keuze tot beperking van de vragenlijst in functie van een equivalente invultijd van maximaal vijftien minuten; de organisatie van een helpdesk voor de respondenten via de Vlaamse infolijn.

De gerealiseerde steekproef/dataset ligt bij alle metingen ruim boven de geambieerde 8.000 'records' (met in 2016 meer dan 11.000 meeteenheden) en het antwoordpercentage overtreft het vooropgestelde streefcijfer van 40% (met in 2016 een netto-respons van 40,6%). De WBM-bevragingen van werknemers realiseren daarmee voor een 'arbeidsmarkt-brede' schriftelijke peiling een meer dan behoorlijk resultaat. Toch kunnen we niet voorbijgaan aan de vaststelling dat de responsgraad in het afgelopen decennium systematisch is afgenomen: van 60,6% in 2004 over 53,3% in 2007, 48,6% in 2010 en 43,1% in 2013 naar 40,6% in 2016. Een dalende responsbereidheid bij grootschalige surveys werd al eerder opgemerkt in de survey-methodologische literatuur (Barbier, Loosveldt, Carton, 2015).

Uit de screening van de ontvangen vragenlijsten blijken een hoge responskwaliteit en relatief beperkte problemen van 'item non-respons': zo worden bij de meting 2016 bij 94,3% van de respondenten minder dan 10% 'missing values' geregistreerd.

De representativiteitsanalyse van de opeenvolgende WBM-WN-metingen brengt een systematische maar beperkte vertekening van de gerealiseerde steekproef t.a.v. het DIMONA-steekproefbestand op het vlak van geslacht en leeftijd aan het licht, met een lichte over- en ondervertegenwoordiging van vrouwen respectievelijk jongeren. Simulaties tonen aan dat het corrigeren voor deze afwijkingen door toepassing van wegingsfactoren op de dataset slechts een marginale impact heeft op de WBM-kengetallen. Er werd dan ook afgezien van wegingscorrectie omdat exacte gegevens over de onderzoekspopulatie (*de werknemers met effectieve activiteit in de maand vóór de bevraging*) ontbreken en vermelde wegingen precies extra fouten zouden kunnen teweegbrengen.

Op basis van al deze elementen kan dan ook besloten worden dat de onderzoeksresultaten van de WBM-metingen een representatief beeld garanderen van de (werkbaarheids)situatie van de werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt. Het survey-ontwerp, de organisatie van de enquêtering, de analyse van de kwaliteit van de respons en de controle van de representativiteit van de gerealiseerde steekproef zijn uitgebreid gedocumenteerd in het rapport 'Methodologie Vlaamse werkbaarheidsmonitor' (Bourdeaud'hui, Janssens, Vanderhaeghe, 2016b).

2 Werkbaar werk op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004 - 2016

Dit hoofdstuk brengt de werkbaarheidssituatie op de Vlaamse arbeidsmarkt in beeld, met de rapportage van de kengetallen en de analyse van de trends 2004-2016 in de werkbaarheidsgraad, de werkbaarheids- en de risico-indicatoren. Daarnaast staan we ook stil bij de haalbaarheid om door te werken tot de pensioenleeftijd en de samenhang met de specifieke werkbaarheidssituatie van de betrokken werknemers.

2.1 Werkbaarheidsindicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004 - 2016

Werkbaar werk wordt in de werkbaarheidsmonitor (WBM) concreet gemaakt op basis van vier indicatoren: psychische vermoeidheid (werkstress), welbevinden in het werk (werkbetrokkenheid, motivatie), leermogelijkheden (kansen op blijven en competentie-ontwikkeling) en werk-privé-balans (combinatie van arbeid met gezin en sociaal leven).

In tabel 4 worden voor elk van deze werkbaarheidsdimensies de kengetallen voor de metingen 2004, 2007, 2010, 2013 en 2016 op een rijtje gezet, figuur 1 vergelijkt de situatie van de nulmeting 2004 met de meest recente meetgegevens uit 2016.

Daarbij wordt de populatie van werknemers ingedeeld in twee groepen, naargelang zij zich voor het betrokken werkbaarheidsaspect al dan niet in een problematische situatie bevinden. De categorie 'acuut problematisch' is een subgroep binnen de groep 'problematisch' maar wordt eveneens gepercenteerd op de volledige populatie. Dit rapporteringsschema voor de WBM-indicatoren zal consequent binnen dit rapport gevolgd worden.

Voor **psychische vermoeidheid** behoort in 2016 65,8% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 34,2% tot de problematische categorie en 12,3% tot de acuut problematische categorie. In vergelijking met 2013 (met 70,7%, 29,3% en 9,6% als respectieve kengetallen) en met de nulmeting 2004 (met 71,1%, 28,9% en 10,2% als respectieve kengetallen) gaat het om een significante toename van de (acuut) problematische groep.

Voor **welbevinden in het werk** behoort in 2016 80,2% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 19,8% tot de problematische categorie en 8,5% tot de acuut problematische categorie. In vergelijking met 2013 (met 81,9%, 18,1% en 8,1% als respectieve kengetallen) gaat het om een significante toename van de problematische groep. Ook bij de werkbaarheidsbevraging 2013 werd reeds een negatieve evolutie opgetekend in vergelijking met het meetpunt 2010 (met 83,4%, 16,6% en 7,5% als respectieve kengetallen). De verbetering die op het vlak van welbevinden in het werk in het vorige decennium en meer bepaald tussen 2007 en 2010 werd geboekt (een significante daling van het aandeel werknemers in een problematische situatie van 18,1% naar 16,6%), gaat op die manier opnieuw verloren. Dit resulteert in de vaststelling dat over de volledige meetperiode en in vergelijking met de nulmeting 2004 (met 81,3%, 18,7% en 8,0% als respectieve kengetallen) geen significante verschuiving/voortgang kan worden opgetekend.

Tabel 4: Werkbaarheidsindicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016

werkbaarheidsindicatoren			2004	2007	2010	2013	2016
			%	%	%	%	%
psychische vermoeidheid		niet problematisch	71,1	71,2	70,2	70,7	65,8
		problematisch	28,9	28,8	29,8	29,3	34,2
		acuut problematisch	10,2	9,7	9,4	9,6	12,3
		N	10.247	9.516	8.751	15.629	10.948
welbevinden in het werk		niet problematisch	81,3	81,9	83,4	81,9	80,2
		problematisch	18,7	18,1	16,6	18,1	19,8
		acuut problematisch	8,0	7,9	7,5	8,1	8,5
		N	10.243	9.528	8.765	15.659	10.974
leermogelijkheden		niet problematisch	77,4	80,1	81,8	82,0	82,5
		problematisch	22,6	19,9	18,2	18,0	17,5
		acuut problematisch	8,4	7,3	6,6	6,3	6,1
		N	10.986	8.911	8.174	15.428	10.929
werk-privé-balans		niet problematisch	88,2	89,2	89,4	89,2	87,8
		problematisch	11,8	10,8	10,6	10,8	12,2
		acuut problematisch	3,1	2,4	2,3	2,7	3,2
		N	11.020	9.560	8.815	15.666	10.982

Leeswijzer:

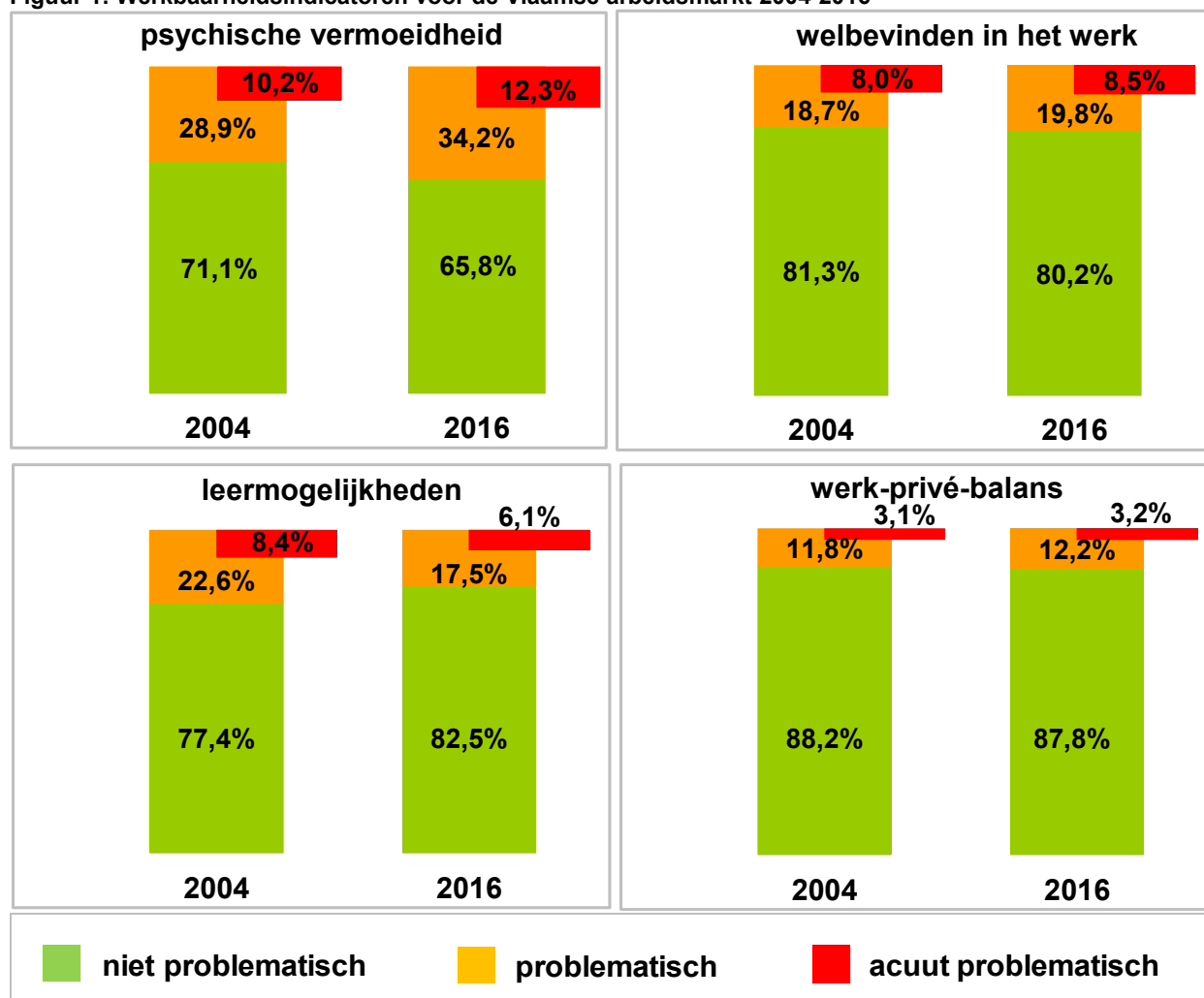
- **Cijfers in het groen** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van het aandeel 'niet problematisch'/afname van het aandeel '(acuut) problematisch' ten opzichte van het vorig meetpunt. **Cijfers in het rood** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van het aandeel 'niet problematisch'/toename van het aandeel '(acuut) problematisch' ten opzichte van het vorig meetpunt.
- Cijfers in een **groen kader** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van het aandeel 'niet problematisch'/afname van het aandeel '(acuut) problematisch' bij een vergelijking van de meetpunten 2004 en 2016. Cijfers in een **rood kader** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van het aandeel 'niet problematisch'/toename van het aandeel '(acuut) problematisch' bij een vergelijking van de meetpunten 2004 en 2016.
- De groep 'niet-problematisch' en de groep 'problematisch' vormen samen de totale populatie (100%); de **groep 'acuut problematisch'** is een subgroep binnen de groep 'problematisch' maar het aandeel wordt berekend op de totale populatie.

Voor **leermogelijkheden in het werk** behoort in 2016 82,5% van werknemers tot de niet-problematische categorie, 17,5% tot de problematische categorie en 6,1% tot de acuut problematische categorie. Tussen 2013 en 2016 worden geen significante verschuivingen voor deze indicator geregistreerd. De opeenvolgende verbeteringen die op het vlak van leermogelijkheden opgetekend werden in 2010 (met 81,8%, 18,2% en 6,6% als respectieve kengetallen) en in 2007 (met 80,1%, 19,9% en 7,3% als respectieve kengetallen), worden op die manier geconsolideerd. Wanneer we de meetresultaten 2016 vergelijken met deze van de nulmeting 2004 (met 77,4%, 22,6% en 8,4% als respectieve kengetallen) registreren we dan ook een substantiële (en statistisch significante) toename van het aandeel werknemers met voldoende leermogelijkheden c.q. afname van het aandeel met (acuut) problematische leermogelijkheden.

Voor de indicator **werk-privé-balans** behoort in 2016 87,8% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 12,2% tot de problematische categorie en 3,2% tot de acuut problematische categorie. In vergelijking met 2013 (met 89,2%, 10,8% en 2,7% als respectieve

kengetallen) gaat het om een significante toename van de (acuut) problematische groep. De verbetering die op het vlak van de werk-privé-balans in het vorige decennium en meer bepaald tussen 2004 en 2007 werd geboekt (een significante daling van het aandeel werknemers in een problematische situatie van 11,8% naar 10,8% en van het aandeel werknemers in een acuut problematische situatie van 3,1% naar 2,4%), gaat op die manier opnieuw verloren. Dit resulteert in de vaststelling dat over de volledige meetperiode 2004-2016 geen significante verschuivingen/verbeteringen op het vlak van de werk-privé-balans kunnen worden opgetekend.

Figuur 1: Werkbaarheidsindicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016

Leeswijzer:

Acuut problematisch (de verschoven rode blokjes in elke indicatorbalk) is een subgroep binnen de categorie problematisch (oranje zone), maar wordt **gepercenteerd op de totale onderzoekspopulatie**.

2.2 Werkbaarheidsgraad voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016

De combinatie van de informatie van de vier werkbaarheidsindicatoren laat ons toe de werkbaarheidsgraad voor de Vlaamse arbeidsmarkt te berekenen. Tabel 5 rapporteert voor de vijf WBM-metingen de frequentieverdeling van de werknemers met een kwaliteitsvolle, werkbare job c.q. de werknemers die op het vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en/of werk-privé-balans met één of meerdere knelpunten worden geconfronteerd.

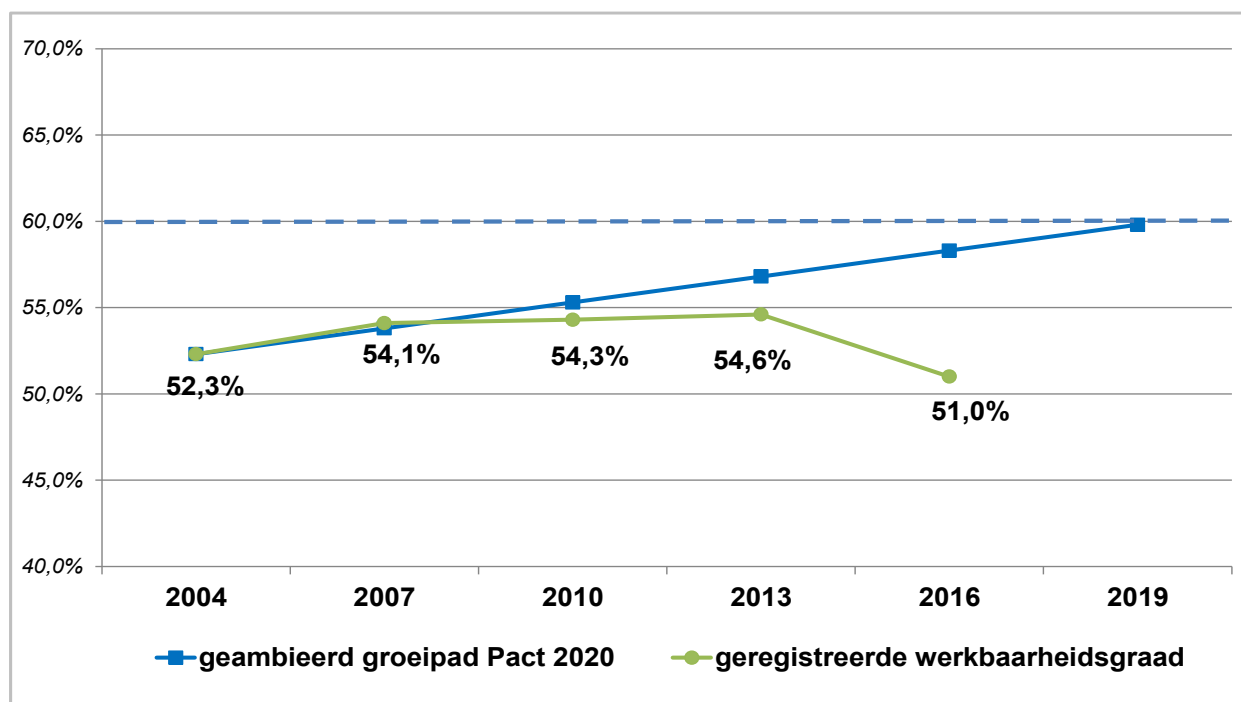
Tabel 5: Evolutie van de werkbaarheidsgraad voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016

		werkbaarheidsgraad				
		2004	2007	2010	2013	2016
		%	%	%	%	%
	werkbaar werk	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0
	werkbaarheidsknelpunten	47,7	45,9	45,7	45,4	49,0
	N	10.026	8.652	7.947	14.973	10.633

Leeswijzer:

- **Cijfers in het groen** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt. **Cijfers in het rood** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt.
- Een (eventuele) **groene/rode omkadering** van de meetgegevens 2016 wijst op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename/afname van de werkbaarheidsgraad bij een vergelijking met de nulmeting 2004.

Figuur 2: Vergelijking geregistreeerde werkbaarheidsgraad voor de Vlaamse arbeidsmarkt met het geambieerde groeipad in doelstelling 10 van het Pact 2020

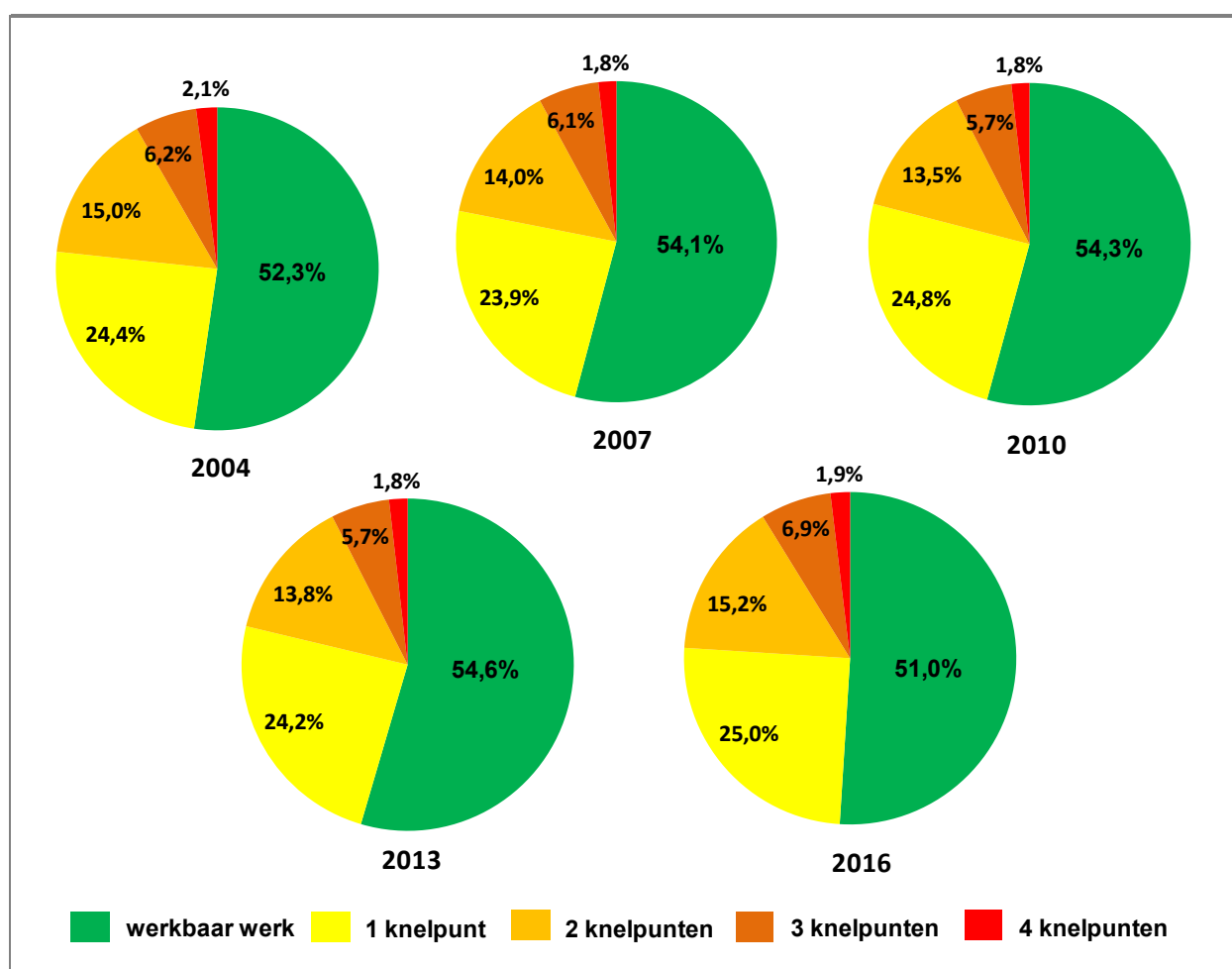

In 2016 bedraagt de werkbaarheidsgraad 51,0%. Het aandeel werknemers met een werkbare job is daarmee significant gedaald ten opzichte van 2013, toen een werkbaarheidsgraad van 54,6% werd opgetekend. De verbetering in de werkbaarheidssituatie op de Vlaamse arbeidsmarkt die in het vorige decennium en met name tussen 2004 en 2007 werd geboekt (een significante toename van de werkbaarheidsgraad van 52,3% naar 54,1%) gaat op die manier opnieuw verloren. Bij vergelijking van de meetgegevens 2016 met deze van de nulmeting 2004, registreren we een achteruitgang van de werkbaarheidsgraad met 1,3 procentpunt, maar deze verschuiving blijft net onder de drempel van de statistische significantie.

De geregistreerde werkbaarheidscijfers lopen daarmee achter op het geambieerde groeipad van het Pact 2020, dat een jaarlijkse toename van de werkbaarheidsgraad met 0,5 procentpunt en een gecumuleerde toename van de werkbaarheidsgraad met 6 procentpunt over de volledige meetperiode vooropstelt (figuur 2).

Een meer gedetailleerde voorstelling van de samengestelde WBM-indicator met een verdere opdeling naar het aantal, het type en de combinatie van werkbaarheidsknelpunten wordt gepresenteerd in figuur 3 en tabel 6.

Figuur 3: Evolutie van het aandeel werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016 met werkbaar werk en met (meerdere) werkbaarheidsknelpunten

Tabel 6: Frequentieverdeling van werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016 naar aantal, type en combinatie van werkbaarheidsknelpunten

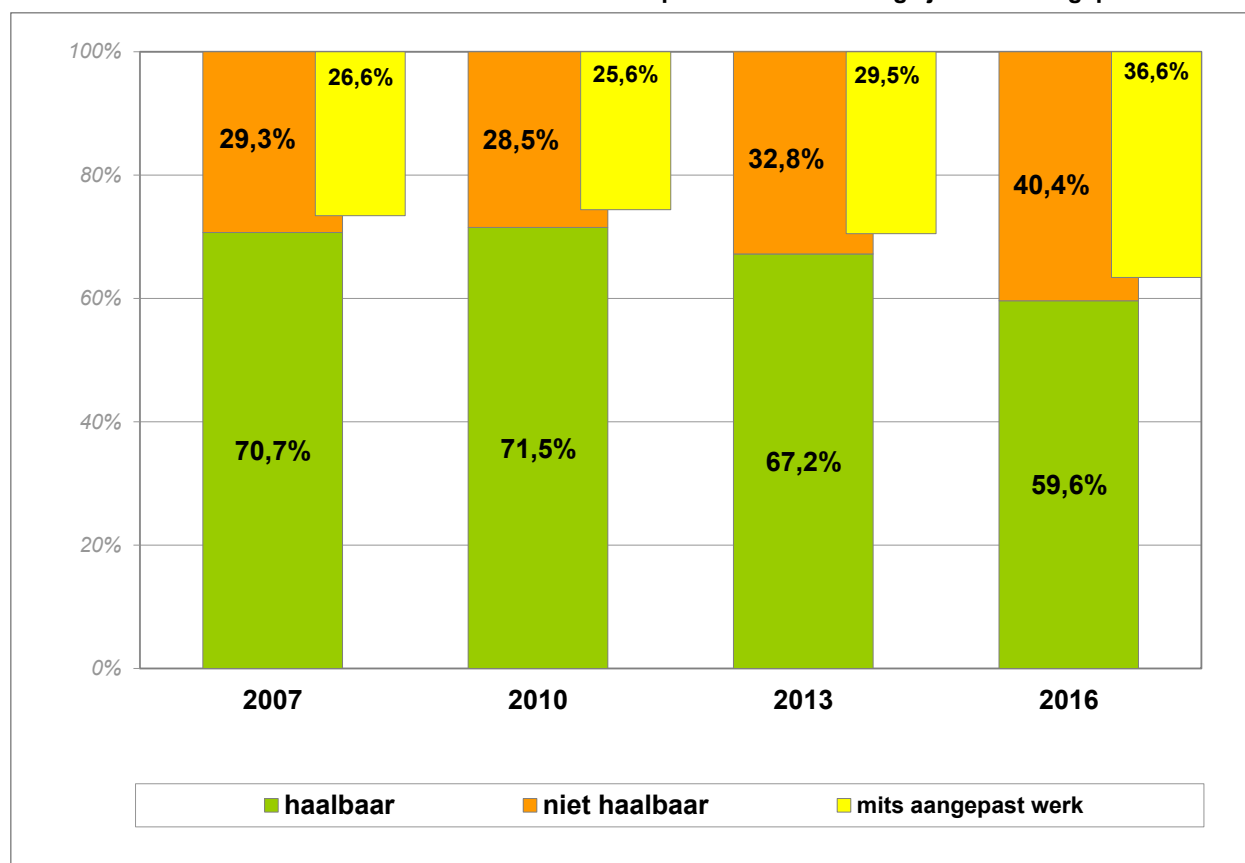
AANTAL EN TYPE KNELPUNTEN	% TOTAAL				
	2004	2007	2010	2013	2016
0 knelpunten	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0
1 knelpunt					
psychische vermoeidheid	10,8	11,2	12,5	12,1	13,8
welbevinden in het werk	3,3	4,0	3,6	4,1	4,1
leermogelijkheden	8,6	7,1	7,1	6,5	5,7
werk-privé-balans	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4
subtotaal	24,4	23,9	24,8	24,2	25,0
2 knelpunten					
psychische vermoeidheid & welbevinden in het werk	2,5	3,0	2,9	3,2	4,1
psychische vermoeidheid & leermogelijkheden	2,3	2,2	2,2	1,9	2,0
psychische vermoeidheid & werk-privé-balans	4,9	4,6	5,1	4,7	5,7
welbevinden in het werk & leermogelijkheden	4,8	3,7	3,0	3,6	3,1
welbevinden in het werk & werk-privé-balans	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3
leermogelijkheden & werk-privé-balans	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1
subtotaal	15,0	14,0	13,5	13,8	15,2
3 knelpunten					
psychische vermoeidheid & welbevinden in het werk & leermogelijkheden	3,7	3,7	3,4	3,2	3,9
psychische vermoeidheid & welbevinden in het werk & werk-privé-balans	1,8	1,6	1,8	1,8	2,4
psychische vermoeidheid & leermogelijkheden & werk-privé-balans	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6
welbevinden in het werk & leermogelijkheden & werk-privé-balans	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
subtotaal	6,2	6,1	5,7	5,7	6,9
4 knelpunten	2,1	1,8	1,8	1,8	1,9
algemeen totaal	100	100	100	100	100

2.3 Langer doorwerken en samenhang met werkbaarheid

De werkbaarheidsdoelstellingen in het Pact van Vilvoorde en het Pact 2020 werden onder meer ingegeven vanuit de bekommernis bij de Vlaamse sociale partners en beleidsmakers om de werkzaamheid (inzonderheid van oudere werknemers) te verhogen en vanuit de overtuiging dat de jobkwaliteit een belangrijke sleutel vormt tot duurzame inzetbaarheid.

In de WBM-bevraging wordt (sinds 2007) gepeild naar die haalbaarheid om langer door te werken, op basis van de vraag: “Denkt u in staat te zijn om uw huidige job voort te zetten tot uw pensioen?” Respondenten die een negatief antwoord formuleren, krijgen een bijkomende vraag voorgelegd “Zou aangepast werk (lichter werk, deeltijds werk...) u wel in staat stellen tot uw pensioen te werken?” De antwoordscores voor de verschillende metingen in figuur 4 hebben enkel betrekking op de werknemers van 40 jaar of ouder: we gaan er vanuit dat de kans op reflectie op de eigen eindloopbaan en het pensioenvraagstuk groter is in de afgebakende deelgroep en 40-plussers daarmee de haalbaarheidskwestie realistisch(er) kunnen inschatten.

Figuur 4: Evolutie 2007-2016 van de inschatting door de werknemers 40-plus op de Vlaamse arbeidsmarkt van de haalbaarheid om door te werken tot het pensioen in de huidige job/mits aangepast werk

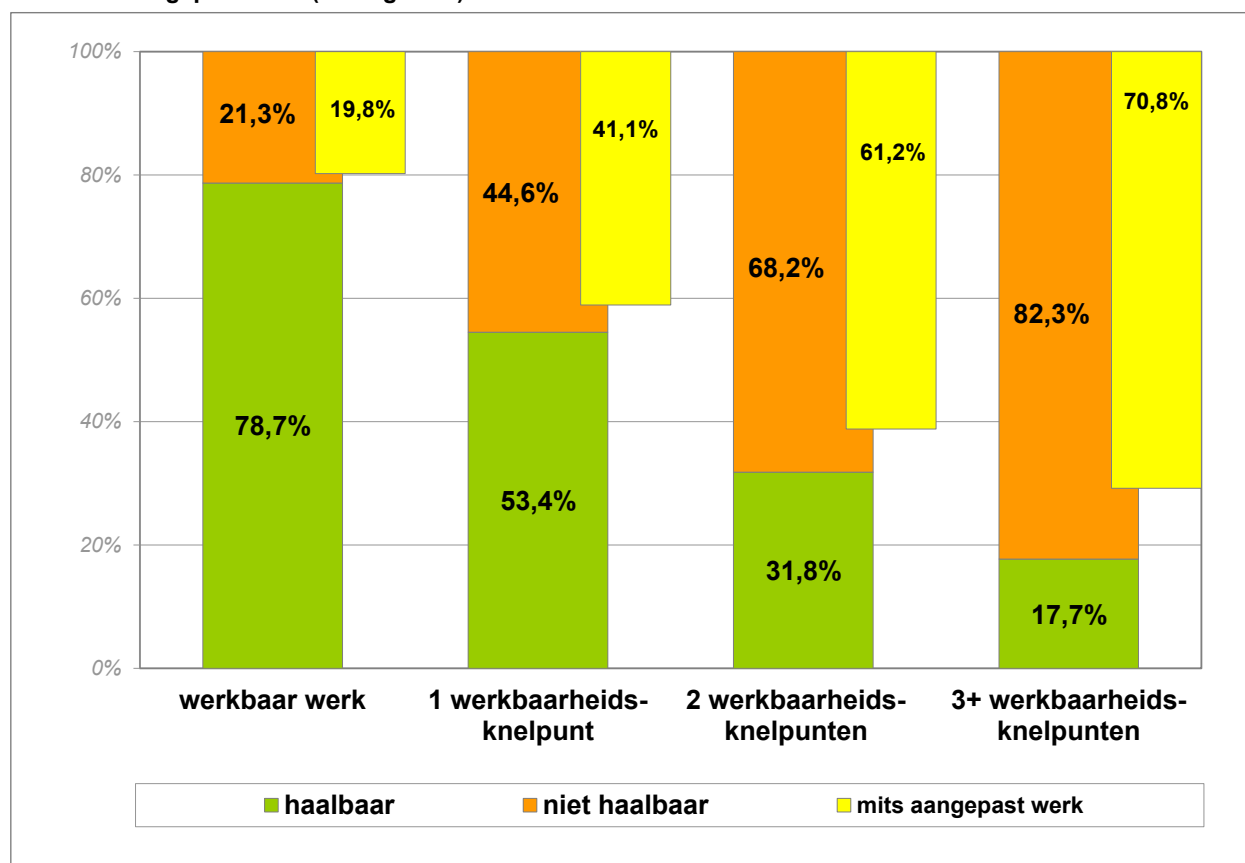
Leeswijzer:

- De **groene en oranje deelbalkjes** verwijzen naar het aandeel binnen de onderzoekspopulatie 40-plus dat aangeeft dat doorwerken tot het pensioen **in de huidige functie** haalbaar resp. niet haalbaar is.
- De **vershoven gele blokjes** in elke balk verwijzen naar het aandeel respondenten (gepercenteerd op de totale onderzoekspopulatie 40-plus) dat inschat dat doorwerken tot het pensioen in de huidige functie niet mogelijk is, maar wel haalbaar zou zijn **mits aangepast werk**.

Bij de WBM-meting 2016 geeft 59,6% van de werknemers 40-plus in Vlaanderen aan dat ze zich in staat achten om hun huidige job voor te zetten tot de pensioenleeftijd, de overige 40,4% schat dit in als een onhaalbare opdracht. Binnen de laatstgenoemde categorie nuanceert ruim negen op de tien zijn negatief antwoord, met de verduidelijking dat een aanpassing van de arbeidssituatie (fysiek minder belastend werk, reductie van de arbeidstijd) soelaas zou kunnen bieden om tot het pensioen te kunnen blijven werken. Omgerekend blijkt daarmee 36,6% van de werknemers 40-plus vragende partij te zijn van aangepast werk om langer te kunnen doorwerken.

Er wordt sinds 2010 een systematische (en statistisch significante) toename geregistreerd in de omvang van de deelgroepen 'onhaalbaar' (van 28,5% in 2010 over 32,8% in 2012 naar 40,4% in 2016) en 'haalbaar mits aangepast werk' (van 25,6% in 2010 over 29,5% in 2013 naar 36,6% in 2016). De opeenvolgende eindloopbaanhervormingen, met een verhoging van de instapleeftijd en de verstrenging van loopbaanvoorwaarden voor toegang tot het (vervroegd) pensioen, hebben dus een impact op de inschatting door de werknemers van het haalbaarheidsvraagstuk.

Figuur 5: Samenhang van de werkbaarheidssituatie van werknemers 40-plus op de Vlaamse arbeidsmarkt met hun inschatting van de haalbaarheid om door te werken tot het pensioen in de huidige job/mits aangepast werk (meting 2016)

Leeswijzer:

- De **groene en oranje deelbalkjes** verwijzen naar het aandeel binnen de onderzoekspopulatie 40-plus dat aangeeft dat doorwerken tot het pensioen **in de huidige functie** haalbaar resp. niet haalbaar is.
- De **vershoven gele blokjes** in elke balk verwijzen naar het aandeel respondenten (gepercenteerd op de totale onderzoekspopulatie 40-plus) dat inschat dat doorwerken tot het pensioen in de huidige functie niet mogelijk is, maar wel haalbaar zou zijn **mits aangepast werk**.

Er wordt een duidelijk verband vastgesteld tussen de inschatting door de werknemers 40-plus van de haalbaarheid om langer door te werken en de werkbaarheidssituatie van de betrokkenen. Figuur 5 brengt deze samenhang in beeld.

Van de werknemers met (in 2016) een werkbare job blijkt 78,7% 'doorwerken tot het pensioen in de huidige job' als een haalbare opdracht in te schatten. Dit aandeel neemt systematisch af naarmate betrokkenen met een problematische situatie op één of meerdere werkbaarheidsdimensies geconfronteerd worden: van 53,4% bij één werkbaarheidsknelpunt, over 31,8% bij twee werkbaarheidsknelpunten, tot 17,7% bij drie of vier werkbaarheidsknelpunten.

Parallel stellen we vast dat een groter aandeel werknemers vragende partij is voor aangepast werk, naarmate de werkbaarheidssituatie problematischer 'scoort': van 19,8% in geval van werkbaar werk over 41,1% bij één werkbaarheidsknelpunt en 61,2% bij twee knelpunten tot 70,8% bij drie of meer knelpunten.

De impliciete hypothese in het Pact van Vilvoorde en het Pact 2020, dat de jobkwaliteit erg belangrijk is om werkenden langer aan de slag te houden en de werkzaamheid van 50-plussers te verhogen, wordt daarmee bevestigd.

2.4 Risico-indicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016

De werkbaarheidsmonitor beoordeelt niet enkel in welke mate jobs werkbaar zijn voor de betrokken werknemers, maar brengt ook een aantal achterliggende determinanten c.q. risicofactoren in de arbeidssituatie in kaart. Daartoe werden zes risico-indicatoren ontwikkeld: werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie, autonomie, ondersteuning door de directe leiding en belastende fysieke arbeidsomstandigheden.

In tabel 7 worden de kengetallen voor deze risico-indicatoren voor alle WBM-meetmomenten op een rijtje gezet, figuur 6 vergelijkt de situatie van de nulmeting 2004 met de meest recente meetgegevens uit 2016. Daarbij volgen we een gelijkaardige categorisering als bij de werkbaarheidsindicatoren (niet problematisch, problematisch, acuut problematisch).

Voor **werkdruk** behoort in 2016 63,2% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 36,8% tot de problematische categorie en 16,3% tot de acuut problematische categorie. In vergelijking met 2013 (met 71,0%, 29,0% en 11,1% als respectieve kengetallen) gaat het om een substantiële (en statistisch significante) toename van de (acuut) problematische groep, die de in 2013 geboekte vooruitgang op werkdrukvlak ruim overtreft. Over de volledige meetperiode en in vergelijking met de nulmeting 2004 (met 69,0%, 31,0% en 12,8% als respectieve kengetallen) registreren we een significante afname van het aandeel werknemers in een acceptabele werkdruksituatie c.q. toename van het aandeel in een (acuut) problematische situatie.

Voor **emotionele belasting** behoort in 2016 77,0% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 23,0% tot de problematische categorie en 5,0% tot de acuut problematische categorie. In vergelijking met 2013 (met 80,0%, 20,0% en 4,0% als respectieve kengetallen) en met de nulmeting 2004 (met 79,5%, 20,5% en 4,0% als respectieve kengetallen) gaat het om een significante toename van de (acuut) problematische groep.

Voor **taakvariatie** behoort in 2016 76,0% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 24,0% tot de problematische categorie en 10,5% tot de acuut problematische categorie. Het aandeel werknemers in de acuut problematische groep is significant gedaald van 11,5% in 2004 naar 10,5 % bij latere metingen. We registreren verder geen (significante) verschuivingen in de kengetallen voor deze risico-indicator.

Voor **autonomie** in het werk behoort in 2016 80,6% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 19,4% tot de problematische categorie en 6,2% tot de acuut problematische categorie. In vergelijking met de nulmeting 2004 (met 79,2%, 20,8% en 7,3% als respectieve kengetallen) gaat het om een significante toename van het aandeel werknemers in een acceptabele situatie op het vlak van autonomie c.q. afname van het aandeel in een (acuut) problematische situatie.

Voor **ondersteuning door de directe leiding** behoort in 2016 85,7% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 14,3% tot de problematische categorie en 5,0% tot de acuut problematische categorie. De vooruitgang, die op het vlak van ondersteuning tussen 2007 en 2010 werd geboekt (met een significante daling van het aandeel werknemers in een (acuut) problematische situatie), werd bij latere metingen geconsolideerd. In vergelijking met de nulmeting 2004 (met 83,9%, 16,1% en 6,1% als respectieve kengetallen) registreren we dan

ook een significante toename van het aandeel werknemers in een acceptabele situatie c.q. afname van het aandeel in een (acuut) problematische situatie.

Voor **belastende fysieke arbeidsomstandigheden** behoort in 2016 85,1% van de werknemers tot de niet-problematische categorie, 14,9% tot de problematische categorie en 5,7% tot de acuut problematische categorie. In vergelijking met 2013 (met 87,1%, 12,9% en 4,5% als respectieve kengetallen) en met de nulmeting 2004 (met 87,9%, 12,1% en 4,5% als respectieve kengetallen) gaat het om een significante toename van de (acuut) problematische groep.

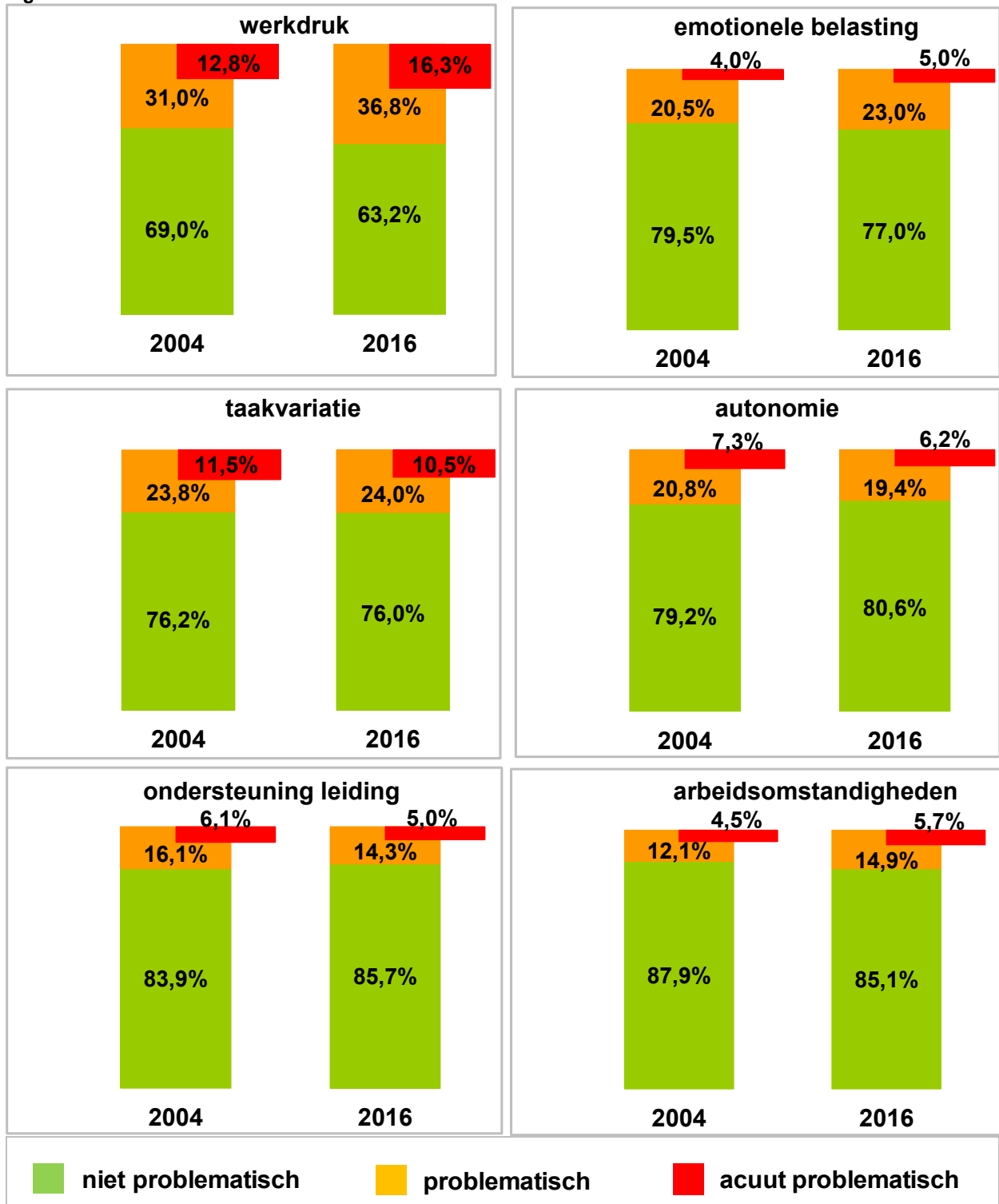
Tabel 7: Risico-indicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016

risico-indicatoren		2004	2007	2010	2013	2016
		%	%	%	%	%
werkdruk	 niet problematisch	69,0	69,4	69,1	71,0	63,2
	 problematisch	31,0	30,6	30,9	29,0	36,8
	 acuut problematisch	12,8	12,5	12,3	11,1	16,3
	N	10.991	8.925	8.186	15.467	10.939
emotionele belasting	 niet problematisch	79,5	79,3	79,6	80,0	77,0
	 problematisch	20,5	20,7	20,4	20,0	23,0
	 acuut problematisch	4,0	4,3	4,1	4,0	5,0
	N	10.987	8.910	8.182	15.453	10.928
taakvariatie	 niet problematisch	76,2	76,5	77,2	76,3	76,0
	 problematisch	23,8	23,5	22,8	23,7	24,0
	 acuut problematisch	11,5	10,5	10,5	10,3	10,5
	N	10.999	8.919	8.182	15.476	10.931
autonomie	 niet problematisch	79,2	79,8	80,5	81,0	80,6
	 problematisch	20,8	20,2	19,5	19,0	19,4
	 acuut problematisch	7,3	7,5	6,5	6,4	6,2
	N	10.999	8.906	8.174	15.431	10.913
ondersteuning leiding	 niet problematisch	83,9	84,0	85,2	85,6	85,7
	 problematisch	16,1	16,0	14,8	14,4	14,3
	 acuut problematisch	6,1	6,2	5,4	5,3	5,0
	N	10.977	8.911	8.190	15.442	10.925
arbeidsomstandigheden	 niet problematisch	87,9	86,3	87,0	87,1	85,1
	 problematisch	12,1	13,7	13,0	12,9	14,9
	 acuut problematisch	4,5	5,3	4,4	4,5	5,7
	N	10.654	9.497	8.768	15.727	11.040

Leeswijzer:

- **Cijfers in het groen** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van het aandeel 'niet problematisch'/afname van het aandeel '(acuut) problematisch' ten opzichte van het vorig meetpunt. **Cijfers in het rood** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van het aandeel 'niet problematisch'/toename van het aandeel '(acuut) problematisch' ten opzichte van het vorig meetpunt.
- Cijfers in een **groen kader** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van het aandeel 'niet problematisch'/afname van het aandeel '(acuut) problematisch' bij een vergelijking van de meetpunten 2004 en 2016. Cijfers in een **rood kader** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van het aandeel 'niet problematisch'/toename van het aandeel '(acuut) problematisch' bij een vergelijking van de meetpunten 2004 en 2016.
- De groep 'niet-problematisch' en de groep 'problematisch' vormen samen de totale populatie (100%); de **groep 'acuut problematisch'** is een subgroep binnen de groep 'problematisch' maar het aandeel wordt berekend op de totale populatie.

Figuur 6: Risico-indicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016

Leeswijzer:

Acut problematisch (de verschoven rode blokjes in elke indicatorbalk) is een subgroep binnen de categorie problematisch (oranje zone), maar wordt **gepercenteerd op de totale onderzoekspopulatie**.

3 Werkbaarheidsgraad en -indicatoren voor specifieke deelpopulaties op de Vlaamse arbeidsmarkt

Dit hoofdstuk richt de focus op de werkbaarheidssituatie van een aantal specifieke deelgroepen, waarvoor het Pact 2020 bijzonder aandacht vraagt: vrouwen, 50-plussers, laaggeschoolden en werknemers met een arbeidshandicap. We bekijken daarbij voor deze deelgroepen telkens de evolutie in de werkbaarheidsgraad tussen 2004 en 2016 en hun specifieke scores op de werkbaarheidsindicatoren voor het jaar 2016, op basis van de ventilatie van de WBM-kengetallen naar geslacht, leeftijd, scholingsgraad en functionele capaciteit.

3.1 Werkbaarheidsgraad 2004-2016 en werkbaarheidsindicatoren 2016 voor vrouwelijke werknemers

De werkbaarheidsgraad voor vrouwelijke werknemers ligt in 2016 op 49,7% en is daarmee significant gedaald ten opzichte van 2013 (52,6%). Bij vergelijking met de meetgegevens voor de nulmeting 2004 (51,4%) registreren we een achtergang van de werkbaarheidsgraad voor vrouwelijke werknemers met 1,7 procentpunt, maar deze verschuiving blijkt statistisch niet significant (zie tabel 8).

Tabel 8: Evolutie van de werkbaarheidsgraad 2004-2016 naar geslacht

geslacht	werkbaarheidsgraad				
	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%
man	53,2	55,6	55,6	56,9	52,5
vrouw	51,4	52,6	53,1	52,6	49,7
Vlaamse arbeidsmarkt	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0

Leeswijzer:

- **Cijfers in het groen** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt. **Cijfers in het rood** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt.
- Een (eventuele) **groene/rode omkadering** van de meetgegevens 2016 wijst op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename/afname van de werkbaarheidsgraad bij een vergelijking met de nulmeting 2004.

Uit tabel 9 kunnen we afleiden dat vrouwelijke werknemers in 2016 zowel voor de werkbaarheidsgraad (49,7%), psychische vermoeidheid (36,6% in een problematische situatie) als werk-privé-balans (12,8% in een problematische situatie) significant ongunstiger scoren dan hun mannelijke collega's (met 52,5%, 31,3% en 11,4% als respectieve kengetallen). De werkbaarheidsindicator 'welbevinden in werk' levert een omgekeerd beeld op: minder vrouwen (17,8%) dan mannen (22,2%) bevinden zich in een problematische situatie. Voor leermogelijkheden verschilt het bilan voor de vrouwelijke werknemers (17,7% behoort tot de problematische groep) niet significant van dat van hun mannelijke collega's.

Tabel 9: Werkbaarheidsgraad en werkbaarheidsindicatoren 2016 naar geslacht

geslacht	werkbaarheidsgraad	psychische vermoeidheid problematisch	welbevinden in het werk problematisch	leermogelijk- heden problematisch	werk-privé- balans problematisch
	%	%	%	%	%
man	52,5	31,3	22,2	17,3	11,4
vrouw	49,7	36,6	17,8	17,7	12,8
verschiltoetsing	s	s	s	ns	s
Vlaamse arbeidsmarkt	51,0	34,2	19,8	17,5	12,2

Leeswijzer:

Verschiltoetsing (ns= *niet significant versus s = significant*): er wordt tussen mannen en vrouwen een statistisch betekenisvol verschil (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) vastgesteld voor de werkbaarheidsgraad en voor de werkbaarheidsindicatoren psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk en werk-privé-balans, maar niet voor de werkbaarheidsindicator leermogelijkheden.

3.2 Werkbaarheidsgraad 2004-2016 en werkbaarheidsindicatoren 2016 voor oudere werknemers

De werkbaarheidsgraad voor de werknemers in de leeftijdsgroepen '50-54 jaar' en '55 jaar en ouder' ligt in 2016 op 48,2%, respectievelijk 53,2%. Voor de deelgroep '50-54 jaar' gaat het om een significante daling ten opzichte van 2013 (met een werkbaarheidsgraad van 53,7%), die de in het voorbije decennium gerealiseerde vooruitgang grotendeels elimineert. Bij de deelgroep '55 plus' is er sprake van (significante) daling van de werkbaarheidsgraad met ruim 5 procentpunt over de periode 2004-2016 (zie tabel 10).

Tabel 10: Evolutie van de de werkbaarheidsgraad 2004-2016 naar leeftijd

leeftijd	werkbaarheidsgraad				
	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%
- 50 jaar	52,6	54,4	54,6	54,7	51,2
50 - 54 jaar	47,1	52,2	51,5	53,7	48,2
55 + jaar	58,5	54,8	56,5	55,3	53,2
Vlaamse arbeidsmarkt	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0

Leeswijzer:

- **Cijfers in het groen** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt. **Cijfers in het rood** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt.
- Een **rode omkadering** van de meetgegevens 2016 wijst op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van de werkbaarheidsgraad bij een vergelijking met de nulmeting 2004.

Tabel 11: Werkbaarheidsgraad en werkbaarheidsindicatoren 2016 naar leeftijd

leeftijd	werkbaarheidsgraad	psychische vermoeidheid problematisch	welbevinden in het werk problematisch	leermogelijk- heden problematisch	werk-privé- balans problematisch
	%	%	%	%	%
- 50 jaar	51,2	33,7	20,6	16,0	12,9
50 - 54 jaar	48,2	37,3	20,7	20,9	12,5
55 + jaar	53,2	32,9	15,5	19,5	8,9
verschiltoetsing	s	s	s	s	s
Vlaamse arbeidsmarkt	51,0	34,2	19,8	17,5	12,2

Leeswijzer:

Verschiltoetsing (ns= *niet significant* versus s = *significant*): er wordt tussen de leeftijdsgroepen een statistisch betekenisvol verschil (Pearson chi²; p ≤ 0,05) vastgesteld voor de werkbaarheidsgraad en de vier werkbaarheidsindicatoren.

We registreren voor 2016 (tabel 11) significante verschillen tussen de onderscheiden leeftijdsgroepen voor de werkbaarheidsgraad en voor de vier werkbaarheidsindicatoren. Opvallend daarbij is de vaststelling dat het werkbaarheidsrapport van oudere werknemers 55-plus opvallend gunstiger uitvalt dan dat van hun collega's in de leeftijdsgroep '50-54 jaar'. In de leeftijdscategorie 55-plus ligt het aandeel werknemers in een problematische situatie voor psychische vermoeidheid (32,9%), welbevinden in het werk (15,5%) en werk-privé-balans (8,9%) significant lager dan in de leeftijdscategorie '50-54 jaar' (met 37,3%, 20,7% en 12,5% als respectieve kengetallen). De werkbaarheidsgraad bij de 55-plussers ligt met 53,2% dan ook opvallend hoger dan in de deelgroep '50-54 jaar' (48,2%) en op een vergelijkbaar niveau als deze bij de jongere collega's van minder dan 50 jaar (51,2%). Alleen voor leermogelijkheden blijkt er sprake van een gemeenschappelijke 'achterstand' voor alle 50-plussers: het aandeel werknemers in een problematische situatie ligt zowel bij de deelgroep '50-54 jaar' (20,9%) als bij de deelgroep 55-plus (19,5%) significant hoger dan bij de deelgroep '-50 jaar' (16,0%).

3.3 Werkbaarheidsgraad 2004-2016 en werkbaarheidsindicatoren 2016 voor laaggeschoolden

Tabel 12 leert ons dat de werkbaarheidsgraad voor laaggeschoolde werknemers (zonder diploma hoger secundair onderwijs) in 2016 op 44,0% ligt. Dit is een significante achteruitgang ten opzichte van 2013, toen een werkbaarheidsgraad van 49,1% werd opgetekend en een status quo in vergelijking met de nulmeting 2004. Bij de deelgroep van middengeschoolde werknemers (diploma hoger secundair onderwijs) en hogeschoolde werknemers (diploma hoger onderwijs) registreren we een hogere werkbaarheidsgraad voor alle meetpunten, maar is er wel sprake van een significante daling over de volledige meetperiode 2004-2016 (van 54,2% naar 50,7%, respectievelijk van 55,6% naar 53,4%).

Tabel 12: Evolutie van de werkbaarheidsgraad 2004-2016 naar scholingsgraad

scholingsgraad	werkbaarheidsgraad				
	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%
laaggeschoold	44,6	46,1	47,5	49,1	44,0
middengeschoold	54,2	55,1	55,4	54,8	50,7
hooggeschoold	55,6	57,6	56,5	56,5	53,4
Vlaamse arbeidsmarkt	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0

Leeswijzer:

- **Cijfers in het groen** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt. **Cijfers in het rood** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt.
- Een **rode omkadering** van de meetgegevens 2016 wijst op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van de werkbaarheidsgraad bij een vergelijking met de nulmeting 2004.

Tabel 13: Werkbaarheidsgraad en werkbaarheidsindicatoren 2016 naar scholingsgraad

scholingsgraad	werkbaarheidsgraad	psychische vermoeidheid problematisch	welbevinden in het werk problematisch	leermogelijkheden problematisch	werk-privé-balans problematisch
	%	%	%	%	%
laaggeschoold	44,0	33,3	24,3	34,7	10,1
middengeschoold	50,7	32,5	22,0	22,8	9,9
hooggeschoold	53,4	35,7	16,9	8,6	14,3
verschiltoetsing	s	s	s	s	s
Vlaamse arbeidsmarkt	51,0	34,2	19,8	17,5	12,2

Leeswijzer:

Verschiltoetsing (ns= *niet significant* versus s = *significant*): er wordt tussen laag, midden- en hooggeschoolde werknemers een statistisch betekenisvol verschil (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) vastgesteld voor de werkbaarheidsgraad en voor vier werkbaarheidsindicatoren.

Uit tabel 13 kunnen we afleiden dat de uiteenlopende werkbaarheidsgraad die we in 2016 registreren bij laaggeschoolden (44,0%), middengeschoolden (50,7%) en hooggeschoolden (53,4%), vooral op de rekening komt van verschillen in de leermogelijkheden (met respectievelijk 34,7%, 22,8% en 8,6% van de betrokkenen in een problematische situatie) en van verschillen in welbevinden (met respectievelijk 24,3%, 22,0% en 16,9% van de betrokkenen in een problematische situatie). Voor de andere werkbaarheidsindicatoren ligt de demarcatielijn tussen de laag- en middengeschoolde werknemers enerzijds en de hooggeschoolde werknemers anderzijds: laatstgenoemde deelgroep laat significant hogere kengetallen voor problematische psychische vermoeidheid (35,7% versus 33,3% en 32,5%) en een problematische werk-privé-balans (14,3% versus 10,1% en 9,9%) optekenen.

3.4 Werkbaarheidsgraad 2004-2016 en werkbaarheids-indicatoren 2016 voor werknemers met een arbeidshandicap

De werkbaarheidsgraad bij de werknemers met een beperkte arbeidshandicap (36,2% in 2016) en bij de werknemers met een ernstige arbeidshandicap (21,2%) ligt opvallend lager dan bij de werknemers zonder functionele beperkingen (54,7%). Uit tabel 14 blijkt dat er voor eerstgenoemde groep sprake is van een significante daling ten opzichte van de werkbaarheidsmeting 2013 (van 41,3% naar 36,2%). Voor het overige registreren we geen significante verschuivingen in de werkbaarheidssituatie van arbeidsgehandicapten in/over het afgelopen decennium. (zie tabel 14)

De meer ongunstige werkbaarheidssituatie van de arbeidsgehandicapten manifesteert zich bij alle indicatoren (zie tabel 15): het aandeel in een problematische situatie ligt bij werknemers met een arbeidshandicap (en a fortiori in geval van een ernstige arbeidshandicap) systematisch en substantieel hoger dan bij werknemers zonder functionele beperking (zie tabel 15).

Tabel 14: Evolutie van de de werkbaarheidsgraad 2004-2016 naar functionele capaciteit

	werkbaarheidsgraad				
	2004	2007	2010	2013	2016
functionele capaciteit					
	%	%	%	%	%
geen arbeidshandicap	-	57,8	57,9	58,1	54,7
beperkte arbeidshandicap	-	36,6	38,1	41,3	36,2
ernstige arbeidshandicap	-	19,2	23,9	22,0	21,2
Vlaamse arbeidsmarkt	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0

Leeswijzer:

- **Cijfers in het groen** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) toename van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt. **Cijfers in het rood** wijzen op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van de werkbaarheidsgraad ten opzichte van het vorig meetpunt.
- Een **rode omkadering** van de meetgegevens 2016 wijst op een significante (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) afname van de werkbaarheidsgraad bij een vergelijking met de nulmeting 2004.

Tabel 15: Werkbaarheidsgraad en werkbaarheidsindicatoren 2016 naar functionele capaciteit

	werkbaarheidsgraad	psychische vermoeidheid problematisch	welbevinden in het werk problematisch	leermogelijkheden problematisch	werk-privé-balans problematisch
	%	%	%	%	%
functionele capaciteit					
geen arbeidshandicap	54,7	30,5	17,9	15,3	11,1
beperkte arbeidshandicap	36,2	49,2	26,6	26,4	15,8
ernstige arbeidshandicap	21,2	64,0	37,1	35,3	29,3
verschiltoetsing	s	s	s	s	s
Vlaamse arbeidsmarkt	51,0	34,2	19,8	17,5	12,2

Leeswijzer:

Verschiltoetsing (ns= *niet significant versus s = significant*): er wordt tussen werknemers zonder en met een ernstige arbeidshandicap een statistisch betekenisvol verschil (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) vastgesteld voor de werkbaarheidsgraad en voor vier werkbaarheidsindicatoren.

Referenties

- Barbier, S., Loosveldt, G., & Carton, A. (2015). *Het surveyklimaat in Vlaanderen. Een analyse op basis van de SCV-surveys*. Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering. Geraadpleegd op <http://www4.vlaanderen.be/sites/svr/Pages/2016-01-13-surveyklimaat-vlaanderen.aspx>
- Bourdeaud'hui, R., Janssens, F., & Vanderhaeghe, S. (2004). *Nulmeting Vlaamse Werkbaarheidsmonitor. Indicatoren voor de kwaliteit van de arbeid op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004*. Brussel: SERV-STV Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/960>
- Bourdeaud'hui, R. & Vanderhaeghe, S. (2007). *Vlaamse Werkbaarheidsmonitor loontrekkenden 2007. Indicatoren voor de kwaliteit van de arbeid op de Vlaamse arbeidsmarkt, evolutie 2004-2007*. Brussel: SERV-STV Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/2200>
- Bourdeaud'hui, R., Vanderhaeghe, S. (2010). *Vlaamse Werkbaarheidsmonitor loontrekkenden 2010. Indicatoren voor de kwaliteit van de arbeid op de Vlaamse arbeidsmarkt, evolutie 2004-2010*. Brussel: SERV-STV Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/3706>
- Bourdeaud'hui, R., Vanderhaeghe, S. (2013). *Vlaamse Werkbaarheidsmonitor werknemers 2013*. Brussel: SERV-Stichting Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/8720>
- Bourdeaud'hui, R., & Vanderhaeghe, S. (2015). *Wat maakt werk werkbaar voor werknemers? Onderzoek naar determinanten van werkbaar werk op basis van de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor 2004-2007-2010-2013 voor werknemers*. Brussel: SERV-Stichting Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/9167>
- Bourdeaud'hui, R., Janssens, F., & Vanderhaeghe, S. (2016a). *Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2016 - zelfstandige ondernemers*. Brussel: SERV-Stichting Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/10887>
- Bourdeaud'hui, R., Janssens, F., & Vanderhaeghe, S. (2016b). *Methodologie Vlaamse werkbaarheidsmonitor*. Brussel: SERV-Stichting Innovatie & Arbeid. Geraadpleegd op <http://www.serv.be/node/10888>
- Studiedienst van de Vlaamse Regering. (2010). *Pact 2020. Kernindicatoren. Nulmeting 2010*. Brussel:SVR. Geraadpleegd op <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/pact-2020-kernindicatoren-nulmeting-2010>

Lijst met figuren en tabellen

Figuren

Figuur 1: Werkbaarheidsindicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016	17
Figuur 2: Vergelijking geregistreeerde werkbaarheidsgraad voor de Vlaamse arbeidsmarkt met het geambieerde groeipad in doelstelling 10 van het Pact 2020	18
Figuur 3: Evolutie van het aandeel werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016 met werkbaar werk en met (meerdere) werkbaarheidsknelpunten.....	19
Figuur 4: Evolutie 2007 - 2016 van de Inschatting door de werknemers 40-plus op de Vlaamse arbeidsmarkt van de haalbaarheid om door te werken tot het pensioen in de huidige job/mits aangepast werk	21
Figuur 5: Samenhang van de werkbaarheidssituatie van werknemers 40-plus op de Vlaamse arbeidsmarkt met hun inschatting van de haalbaarheid om door te werken tot het pensioen in de huidige job/mits aangepast werk (meting 2016).....	22
Figuur 6: Risico-indicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016	26

Tabellen

Tabel 1: Overzicht werkbaarheidsindicatoren Vlaamse werkbaarheidsmonitor werknemers	10
Tabel 2: Definitie werkbaarheidsgraad werknemers.....	11
Tabel 3: Overzicht risico-indicatoren Vlaamse werkbaarheidsmonitor werknemers.....	11
Tabel 4: Werkbaarheidsindicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016	16
Tabel 5: Evolutie van de werkbaarheidgraad voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016.....	18
Tabel 6: Frequentieverdeling van werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016 naar aantal, type en combinatie van werkbaarheidsknelpunten.....	20
Tabel 7: Risico-indicatoren voor de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2016	25
Tabel 8: Evolutie van de werkbaarheidsgraad 2004-2016 naar geslacht.....	27
Tabel 9: Werkbaarheidsgraad en werkbaarheidsindicatoren 2016 naar geslacht.....	28
Tabel 10: Evolutie van de de werkbaarheidsgraad 2004-2016 naar leeftijd.....	28
Tabel 11: Werkbaarheidsgraad en werkbaarheidsindicatoren 2016 naar leeftijd.....	29
Tabel 12: Evolutie van de de werkbaarheidsgraad 2004-2016 naar scholingsgraad	30
Tabel 13: Werkbaarheidsgraad en werkbaarheidsindicatoren 2016 naar scholingsgraad	30

Tabel 14: Evolutie van de de werkbaarheidsgraad 2004-2016 naar functionele capaciteit.....	31
Tabel 15: Werkbaarheidsgraad en werkbaarheidsindicatoren 2016 naar functionele capaciteit.....	31
Tabel 16: Werkbaarheidsgraad naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit.....	38
Tabel 17: Werkbaarheidsgraad naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	39
Tabel 18: Werkbaarheidsgraad naar sector	40
Tabel 19: Psychische vermoeidheid naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit.....	41
Tabel 20: Psychische vermoeidheid naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	42
Tabel 21: Psychische vermoeidheid naar sector	43
Tabel 22: Welbevinden in het werk naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit.....	44
Tabel 23: Welbevinden in het werk naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, ondernemingsgrootte, contracttype, dienstomvang	45
Tabel 24: Welbevinden in het werk naar sector.....	46
Tabel 25: Leermogelijkheden naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit.....	47
Tabel 26: Leermogelijkheden naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	48
Tabel 27: Leermogelijkheden naar sector	49
Tabel 28: Werk-privé-balans naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit.....	50
Tabel 29: Werk-privé-balans naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	51
Tabel 30: Werk-privé-balans naar sector	52
Tabel 31: Werkdruk naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit	53
Tabel 32: Werkdruk naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	54
Tabel 33: Werkdruk naar sector	55
Tabel 34: Emotionele belasting naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit.....	56
Tabel 35: Emotionele belasting naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	57

Tabel 36: Emotionele belasting naar sector	58
Tabel 37: Taakvariatie naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit	59
Tabel 38: Taakvariatie naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	60
Tabel 39: Taakvariatie naar sector	61
Tabel 40: Autonomie naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit	62
Tabel 41: Autonomie naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	63
Tabel 42: Autonomie naar sector	64
Tabel 43: Ondersteuning leiding naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit	65
Tabel 44: Ondersteuning leiding naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	66
Tabel 45: Ondersteuning leiding naar sector	67
Tabel 46: Arbeidsomstandigheden naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit	68
Tabel 47: Arbeidsomstandigheden naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte	69
Tabel 48: Arbeidsomstandigheden naar sector	70

Bijlage: Werkbaarheidsgraad en -indicatoren voor (deelpopulaties op) de Vlaamse arbeidsmarkt 2004-2007-2010-2013-2016

Deze bijlage brengt de evolutie van de werkbaarheidssituatie voor diverse deelgroepen op de Vlaamse arbeidsmarkt gedetailleerd cijfermatig in beeld.

Voor elk van de WBM-indicatoren (de werkbaarheidsgraad, de vier werkbaarheidsindicatoren en de zes risico-indicatoren) worden telkens drie boordtabellen gepresenteerd met de ventilatie van de kengetallen naar:

- persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, scholingsniveau, gezinssituatie, functionele capaciteit (arbeidshandicap);
- arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype (vast versus tijdelijk), dienstomvang (voltijds versus deeltijds), ondernemingsgrootte;
- sector(clusters).

De vastgestelde verschuivingen (in de tijd) en verschillen (tussen deelgroepen) worden systematisch gescreend op hun statistische significantie. I.f.v. een correcte lectuur en interpretatie van de cijfergegevens en meta-informatie is in de leeswijzer op volgende pagina een handleiding bij de tabellen opgenomen.

Leeswijzer

werk-privé-balans	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	88,2	89,2	89,4	89,2	87,8	11,8	10,8	10,6	10,8	12,2	3,1	2,4	2,3	2,7	3,2	11.020	9.560	8.815	15.666	10.982
alleenstaand, geen kinderen	90,8	91,6	91,8	91,2	89,4	9,2	8,4	8,2	8,8	10,6	2,7	1,8	1,8	2,1	3,1	1.998	1.748	1.472	2.708	1.836
partner zonder job, geen kinderen	88,1	90,7	90,1	91,4	92,1	11,9	9,3	9,9	8,6	7,9	3,8	1,3	1,7	2,4	1,8	520	460	405	765	557
partner met job, geen kinderen	90,4	89,8	90,1	89,6	89,6	9,6	10,2	9,9	10,4	10,4	2,4	2,6	2,0	2,7	2,5	2.146	1.889	1.852	3.148	2.337
alleenstaand met kinderen	86,5	88,1	88,3	86,6	86,9	13,5	11,9	11,7	13,4	13,1	3,9	2,6	3,8	4,5	3,5	488	428	444	852	597
partner zonder job, met kinderen	89,6	87,3	89,5	87,6	86,1	10,4	12,7	10,5	12,4	13,9	3,1	2,0	2,4	2,8	5,9	743	553	458	777	461
partner met job, met kinderen	86,1	88,2	88,2	88,4	86,1	13,9	11,8	11,8	11,6	13,9	3,5	2,6	2,5	2,6	3,5	4.891	4.215	3.956	6.993	5.064
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	ns	s	s					

Groen kader (betere score in 2016 dan bij de nulmeting 2004):

Het aandeel met een niet-problematische werk-privé-balans ligt in 2016 significant (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) hoger dan in 2004. Het aandeel met een problematische werk-privé-balans ligt (bijgevolg) in 2016 significant (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) lager dan in 2004.

Rood kader (slechtere score in 2016 dan bij de nulmeting 2004):

Het aandeel met een acuut problematische werk-privé-balans ligt in 2016 significant (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) hoger dan in 2004.

Voor de vergelijking naar deelgroepen op het vlak van 'functionele capaciteit/arbeidshandicap' worden de kengetallen 2016 vergeleken met die van 2007 (introduktie van de variabele).

Groen cijfer (betere score ten opzichte van het vorige meetpunt):

Het aandeel dat voor werk-privé-balans tot de problematische groep behoort ligt in 2007 significant (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) lager dan in 2004.

Rood cijfer (slechtere score ten opzichte van vorige meetpunt):

Het aandeel dat voor werk-privé-balans tot de problematische groep behoort ligt in 2016 significant (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) hoger dan in 2013.

s/ns: verschiltoetsing tussen deelgroepen **significant/niet significant**

In 2013 en 2016 registreren we een statistisch significant verschil (Pearson χ^2 ; $p \leq 0,05$) in het aandeel werknemers met een acuut problematische werk-privé-balans i.f.v de gezinssituatie. In 2004, 2007 en 2010 is dit niet het geval.

1 Werkbaarheidsgraad naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 16: Werkbaarheidsgraad naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

werkbaarheidsgraad	werkbaar werk					werkbaarheidsknelpunten					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0	47,7	45,9	45,7	45,4	49,0	10.026	8.652	7.947	14.973	10.633
man	53,2	55,6	55,6	56,9	52,5	46,8	44,4	44,4	43,1	47,5	5243	4396	3814	7050	4.782
vrouw	51,4	52,6	53,1	52,6	49,7	48,6	47,4	46,9	47,4	50,3	4737	4231	4115	7881	5.838
verschiltoetsing	ns	s	s	s	s	ns	s	s	s	s					
- 30 jaar	55,1	55,9	56,0	57,5	52,6	44,9	44,1	44,0	42,5	47,4	2.057	1.683	1.339	2.242	1.623
30 - 39 jaar	52,7	55,6	53,9	54,3	52,3	47,3	44,4	46,1	45,7	47,7	3.041	2.369	2.036	3.440	2.355
40 - 49 jaar	50,9	52,4	54,4	53,7	49,6	49,1	47,6	45,6	46,3	50,4	3.164	2.774	2.565	4.705	3.020
50 - 54 jaar	47,1	52,2	51,5	53,7	48,2	52,9	47,8	48,5	46,3	51,8	1.170	1.109	1.184	2.446	1.900
55 + jaar	58,5	54,8	56,5	55,3	53,2	41,5	45,2	43,5	44,7	46,8	581	714	818	2.125	1.725
verschiltoetsing	s	ns	ns	s	s	s	ns	ns	s	s					
laaggeschoold	44,6	46,1	47,5	49,1	44,0	55,4	53,9	52,5	50,9	56,0	2.507	1.969	1.608	2.641	1.624
middengeschoold	54,2	55,1	55,4	54,8	50,7	45,8	44,9	44,6	45,2	49,3	3.327	2.942	2.757	5.107	3.483
hooggeschoold	55,6	57,6	56,5	56,5	53,4	44,4	42,4	43,5	43,5	46,6	4.101	3.667	3.522	7.118	5.471
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	53,7	54,0	55,4	54,9	50,0	46,3	46,0	44,6	45,1	50,0	1.811	1.617	1.345	2.610	1.777
partner zonder job, geen kinderen	51,3	53,5	50,0	52,2	51,3	48,7	46,5	50,0	47,8	48,7	468	409	350	722	532
partner met job, geen kinderen	53,3	52,9	51,8	53,7	50,2	46,7	47,1	48,2	46,3	49,8	1.959	1.709	1.690	3.003	2.269
alleenstaand met kinderen	48,4	53,3	53,0	49,9	47,5	51,6	46,7	47,0	50,1	52,5	436	377	379	811	573
partner zonder job, met kinderen	51,0	48,7	49,6	51,6	48,1	49,0	51,3	50,4	48,4	51,9	683	485	409	740	441
partner met job, met kinderen	52,2	55,1	56,3	56,2	52,3	47,8	44,9	43,7	43,8	47,7	4.474	3.822	3.581	6.699	4.918
verschiltoetsing	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	s	s	ns					
geen arbeidshandicap	57,8	57,9	58,1	54,7	42,2	42,1	41,9	45,3	7.273	6.586	12.236	8.726			
matige arbeidshandicap	36,2	38,1	41,3	36,2	63,8	61,9	58,7	63,8	1.185	1.199	2.327	1.623			
ernstige arbeidshandicap	19,2	23,9	22,0	21,2	80,8	76,1	78,0	78,8	156	134	322	241			
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s							

Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2016 - werknemers

Tabel 17: Werkbaarheidsgraad naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

werkbaarheidsgraad	werkbaar werk					werkbaarheidsknelpunten					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0	47,7	45,9	45,7	45,4	49,0	10.026	8.652	7.947	14.973	10.633
kortgeschoolde/geoefende arbeider	33,3	35,5	38,5	37,6	35,7	66,7	64,5	61,5	62,4	64,3	1.356	1.166	1.000	1.671	1.243
geschoolde arbeider/technicus	55,0	55,5	55,0	56,3	52,2	45,0	44,5	45,0	43,7	47,8	1.948	1.563	1.357	2.376	1.378
uitvoerend bediende	53,7	56,9	56,1	55,8	53,2	46,3	43,1	43,9	44,2	46,8	2.791	2.431	2.360	4.472	2.994
zorg/onderwijsfunctie	59,6	60,1	59,8	58,7	53,4	40,4	39,9	40,2	41,3	46,6	1.620	1.463	1.414	2.938	2.283
professional/middenkader	55,8	56,5	55,5	57,3	52,6	44,2	43,5	44,5	42,7	47,4	1.342	1.295	1.190	2.358	1.901
kader/directie	55,6	56,4	57,8	56,7	55,8	44,4	43,6	42,2	43,3	44,2	516	445	405	803	615
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	52,3	54,0	54,3	54,7	51,0	47,7	46,0	45,7	45,3	49,0	8.901	7.929	7.392	14.040	9.943
tijdelijk	52,7	57,5	55,5	54,3	51,6	47,3	42,5	44,5	45,7	48,4	732	496	402	733	566
verschiltoetsing	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns					
voltijds	53,3	54,7	54,5	55,1	51,5	46,7	45,3	45,5	44,9	48,5	7311	6231	5556	10420	7.308
deeltijds 60%+	50,8	52,4	55,1	52,8	49,0	49,2	47,6	44,9	47,2	51,0	1397	1361	1467	2875	2.290
deeltijds -60%	48,7	53,3	52,6	54,7	52,4	51,3	46,7	47,4	45,3	47,6	929	816	766	1484	902
verschiltoetsing	s	ns	ns	ns	ns	s	ns	ns	ns	ns					
< 10 wkn	53,8	56,6	57,2	57,4	53,7	46,2	43,4	42,8	42,6	46,3	1.313	1.066	936	1.680	1.132
10- 49 wkn	51,9	52,5	54,7	53,8	50,1	48,1	47,5	45,3	46,2	49,9	2.443	1.986	1.846	3.317	2.291
50-99 wkn	50,8	52,3	53,0	52,5	51,1	49,2	47,7	47,0	47,5	48,9	1.310	1.148	1.087	1.942	1.405
100 - 499 wkn	52,7	54,1	55,5	55,3	51,5	47,3	45,9	44,5	44,7	48,5	2.255	2.010	1.845	3.608	2.578
> 499 wkn	52,7	55,7	52,5	54,7	50,6	47,3	44,3	47,5	45,3	49,4	2.267	2.122	2.126	4.025	3.004
verschiltoetsing	ns	ns	ns	s	ns	ns	ns	ns	s	ns					

Tabel 18: Werkbaarheidsgraad naar sector

werkbaarheidsgraad	werkbaar werk					werkbaarheidsknelpunten					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	52,3	54,1	54,3	54,6	51,0	47,7	45,9	45,7	45,4	49,0	10.026	8.652	7.947	14.973	10.633
textiel confectie*	43,0	44,7	51,8	43,6	42,9	57,0	55,3	48,2	56,4	57,1	235	170	112	179	119
metaal	52,0	50,9	50,4	52,8	53,9	48,0	49,1	49,6	47,2	46,1	925	745	668	1.105	740
bouw	51,1	57,9	62,4	58,9	53,9	48,9	42,1	37,6	41,1	46,1	552	461	417	721	529
voeding	47,6	45,0	43,9	46,1	43,3	52,4	55,0	56,1	53,9	56,7	275	242	223	388	289
chemie	53,8	57,8	54,9	54,9	51,9	46,2	42,2	45,1	45,1	48,1	411	374	339	654	466
groot- en kleinhandel	45,6	50,9	49,8	50,2	46,8	54,4	49,1	50,2	49,8	53,2	801	652	607	1.132	729
horeca*	43,4	45,1	44,3	47,2	43,8	56,6	54,9	55,7	52,8	56,2	219	175	140	218	130
zakelijke dienstverlening	44,6	49,8	42,7	47,3	49,2	55,4	50,2	57,3	52,7	50,8	542	554	555	997	604
transport	48,9	43,2	49,5	46,4	46,6	51,1	56,8	50,5	53,6	53,4	374	336	287	487	365
post - telecommunicatie*	46,7	44,5	39,3	48,8	42,1	53,3	55,5	60,7	51,2	57,9	240	227	191	240	242
financiële sector	51,4	60,7	56,3	54,1	51,3	48,6	39,3	43,7	45,9	48,7	428	336	318	542	421
openbaar bestuur	59,1	60,3	61,4	58,9	53,6	40,9	39,7	38,6	41,1	46,4	1.091	933	827	1.908	1.250
gezondheids- en welzijnszorg	56,1	58,6	60,0	58,8	54,4	43,9	41,4	40,0	41,2	45,6	1.366	1.272	1.234	2.646	1.965
onderwijs	57,2	59,7	57,8	55,1	52,5	42,8	40,3	42,2	44,9	47,5	1.063	884	869	1.691	1.325
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	50,6	52,0	53,0	53,4	50,9	49,4	48,0	47,0	46,6	49,1	2837	2277	2075	3601	2.465
tertiaire sector	47,8	51,2	49,2	50,6	46,9	52,2	48,8	50,8	49,4	53,1	2653	2250	2080	3752	2.755
quartaire sector	57,2	59,2	59,4	57,8	53,7	42,8	40,8	40,6	42,2	46,3	3681	3252	3049	6514	4.759
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

2 Psychische vermoeidheid naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 19: Psychische vermoeidheid naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

psychische vermoeidheid	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	71,1	71,2	70,2	70,7	65,8	28,9	28,8	29,8	29,3	34,2	10,2	9,7	9,4	9,6	12,3	10.247	9.516	8.751	15.629	10.948
man	72,4	72,9	72,4	73,3	68,7	27,6	27,1	27,6	26,7	31,3	10,0	9,3	8,9	9,1	11,8	5.349	4.840	4.188	7.338	4.919
vrouw	69,8	69,4	68,1	68,4	63,4	30,2	30,6	31,9	31,6	36,6	10,6	10,0	9,8	10,1	12,8	4.844	4.629	4.541	8.230	6.013
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	ns	s	ns					
- 30 jaar	73,5	74,8	72,2	73,3	68,1	26,5	25,2	27,8	26,7	31,9	8,4	7,2	8,2	7,5	9,8	2.102	1.790	1.433	2.307	1.657
30 - 39 jaar	71,6	72,0	69,9	70,2	66,6	28,4	28,0	30,1	29,8	33,4	9,3	9,3	8,5	9,5	12,1	3.106	2.553	2.200	3.585	2.410
40 - 49 jaar	70,3	69,6	69,3	69,8	65,1	29,7	30,4	30,7	30,2	34,9	11,5	10,3	10,3	9,7	13,3	3.230	3.081	2.831	4.877	3.102
50 - 54 jaar	66,9	68,5	68,4	70,8	62,7	33,1	31,5	31,6	29,2	37,3	12,7	10,7	10,1	10,8	14,0	1.191	1.265	1.347	2.558	1.970
55 + jaar	73,2	71,3	73,4	70,7	67,1	26,8	28,7	26,6	29,3	32,9	10,2	12,2	9,0	10,3	11,6	596	811	933	2.272	1.798
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s					
laaggeschoold	71,4	70,4	72,5	71,9	66,7	28,6	29,6	27,5	28,1	33,3	10,4	10,6	8,5	8,6	13,0	2.508	2.232	1.829	2.795	1.687
middengeschoold	73,5	74,2	72,1	73,4	67,5	26,5	25,8	27,9	26,6	32,5	9,4	8,3	8,7	8,8	11,7	3.387	3.219	3.019	5.316	3.588
hooggeschoold	69,1	69,2	67,7	68,2	64,3	30,9	30,8	32,3	31,8	35,7	10,9	10,3	10,3	10,6	12,6	4.172	3.973	3.828	7.383	5.610
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s	s	ns					
alleenstaand, geen kinderen	73,5	72,9	73,7	71,7	66,5	26,5	27,1	26,3	28,3	33,5	9,4	9,9	8,9	9,2	11,6	1.858	1.741	1.465	2.704	1.832
partner zonder job, geen kinderen	69,7	71,2	67,7	68,9	67,6	30,3	28,8	32,3	31,1	32,4	13,4	12,0	10,3	9,9	13,0	479	459	400	765	553
partner met job, geen kinderen	71,2	70,2	67,7	69,3	65,4	28,8	29,8	32,3	30,7	34,6	9,5	9,7	9,7	10,1	12,1	1.993	1.878	1.830	3.135	2.335
alleenstaand met kinderen	67,2	67,5	67,1	67,3	60,5	32,8	32,5	32,9	32,7	39,5	13,5	12,0	11,9	11,0	13,3	445	424	438	842	592
partner zonder job, met kinderen	68,9	70,0	70,9	69,5	66,1	31,1	30,0	29,1	30,5	33,9	11,4	11,6	9,5	12,0	14,3	695	550	454	777	460
partner met job, met kinderen	71,2	71,2	70,5	71,6	66,1	28,8	28,8	29,5	28,4	33,9	10,1	8,9	9,1	9,2	12,3	4.557	4.192	3.940	6.967	5.045
verschiltoetsing	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	s	s	ns	s	ns	ns	ns	ns					
geen arbeidshandicap	74,8	73,6	74,2	74,2	69,5	25,2	26,4	25,8	25,8	30,5	7,8	7,8	8,0	8,0	10,5	7.970	7.255	12.740	8.964	
matige arbeidshandicap	54,1	54,9	57,6	57,6	50,8	45,9	45,1	42,4	42,4	49,2	18,0	16,1	15,5	15,5	19,1	1.320	1.314	2.433	1.688	
ernstige arbeidshandicap	35,5	36,2	37,1	36,0	36,0	64,5	63,8	62,9	64,0	64,0	30,2	31,2	30,0	34,0	34,0	172	141	340	247	
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Tabel 20: Psychische vermoeidheid naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

psychische vermoeidheid	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	71,1	71,2	70,2	70,7	65,8	28,9	28,8	29,8	29,3	34,2	10,2	9,7	9,4	9,6	12,3	10.247	9.516	8.751	15.629	10.948
kortgeschoolde/geoefende arbeider	69,2	69,7	70,0	70,0	65,4	30,8	30,3	30,0	30,0	34,6	11,4	9,8	8,9	10,4	14,2	1.400	1.299	1.134	1.764	1.297
geschoolde arbeider/technicus	76,5	76,6	75,7	75,7	71,3	23,5	23,4	24,3	24,3	28,7	7,4	6,9	6,6	7,2	10,2	1.991	1.753	1.483	2.484	1.425
uitvoerend bediende	73,3	73,7	72,0	72,9	69,1	26,7	26,3	28,0	27,1	30,9	9,4	9,1	9,7	8,6	11,3	2.840	2.627	2.576	4.653	3.084
zorg/ onderwijsfunctie	68,7	68,3	66,8	66,7	60,4	31,3	31,7	33,2	33,3	39,6	10,7	10,4	9,9	10,5	12,4	1.656	1.627	1.585	3.064	2.335
professional/middenkader	66,4	67,4	65,1	67,4	62,9	33,6	32,6	34,9	32,6	37,1	13,2	11,6	11,3	12,0	14,0	1.368	1.410	1.294	2.445	1.951
kader/directie	65,8	63,6	66,2	67,5	65,5	34,2	36,4	33,8	32,5	34,5	11,9	12,6	12,3	12,4	13,8	520	486	438	839	631
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	71,0	71,1	70,1	70,8	65,9	29,0	28,9	29,9	29,2	34,1	10,3	9,7	9,5	9,7	12,4	9.090	8.741	8.150	14.658	10.242
tijdelijk	74,5	74,3	70,3	67,7	64,9	25,5	25,7	29,7	32,3	35,1	8,8	7,6	8,3	8,1	11,2	750	540	435	762	579
verschiltoetsing	s	ns	ns	ns	ns	s	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns					
voltijds	71,0	71,1	69,1	70,0	65,8	29,0	28,9	30,9	30,0	34,2	10,4	10,0	9,9	10,0	12,6	7.467	6.850	6.104	10.848	7.501
deeltijds 60%+	70,3	69,4	72,5	70,8	63,6	29,7	30,6	27,5	29,2	36,4	10,4	9,6	9,0	9,5	12,7	1.428	1.496	1.616	3.015	2.375
deeltijds -60%	75,3	76,1	73,5	74,8	71,8	24,7	23,9	26,5	25,2	28,2	8,4	6,8	5,8	7,2	9,7	952	914	857	1.562	932
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s	s	s					
< 10 wkn	74,4	74,0	73,9	74,8	70,4	25,6	26,0	26,1	25,2	29,6	9,4	8,3	7,6	7,1	10,4	1.335	1.168	1.035	1.752	1.174
10 - 49 wkn	70,1	69,8	69,2	70,8	65,3	29,9	30,2	30,8	29,2	34,7	11,0	10,4	9,9	9,5	12,8	2.502	2.179	2.040	3.478	2.364
50-99 wkn	71,8	70,4	69,6	69,6	66,0	28,2	29,6	30,4	30,4	34,0	9,8	10,0	9,6	10,6	10,5	1.336	1.272	1.183	2.035	1.443
100 - 499 wkn	71,0	71,8	72,0	70,3	66,0	29,0	28,2	28,0	29,7	34,0	10,3	8,9	8,9	9,7	13,1	2.310	2.197	2.037	3.746	2.644
> 499 wkn	70,6	71,2	67,8	69,4	64,3	29,4	28,8	32,2	30,6	35,7	9,7	9,8	10,1	10,6	13,0	2.310	2.350	2.319	4.184	3.090
verschiltoetsing	ns	ns	s	s	s	ns	ns	s	s	s	ns	ns	ns	s	s					

Tabel 21: Psychische vermoeidheid naar sector

psychische vermoeidheid	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	71,1	71,2	70,2	70,7	65,8	28,9	28,8	29,8	29,3	34,2	10,2	9,7	9,4	9,6	12,3	10.247	9.516	8.751	15.629	10.948
textiel confectie*	72,5	75,8	70,5	66,8	69,4	27,5	24,2	29,5	33,2	30,6	11,3	6,2	6,6	9,5	13,2	240	178	122	190	121
metaal	74,4	73,0	72,1	72,9	70,8	25,6	27,0	27,9	27,1	29,2	9,0	8,6	8,1	9,8	11,4	946	823	725	1.152	760
bouw	68,6	75,9	75,1	73,3	67,0	31,4	24,1	24,9	26,7	33,0	11,9	8,3	7,3	7,0	11,6	564	518	454	761	552
voeding	74,1	67,6	70,1	70,5	65,1	25,9	32,4	29,9	29,5	34,9	11,9	9,9	9,4	10,6	13,9	286	272	244	397	295
chemie	70,9	76,0	73,2	70,1	70,0	29,1	24,0	26,8	29,9	30,0	8,8	8,6	6,6	10,9	10,7	422	421	380	678	486
groot- en kleinhandel	70,6	69,6	70,6	71,7	65,2	29,4	30,4	29,4	28,3	34,8	10,6	10,6	8,1	8,6	11,6	814	710	667	1.184	753
horeca*	70,8	69,9	70,4	72,2	68,9	29,2	30,1	29,6	27,8	31,1	9,1	8,3	9,9	7,8	9,6	219	193	152	230	135
zakelijke dienstverlening	68,6	69,8	64,6	68,4	64,2	31,4	30,2	35,4	31,6	35,8	11,8	10,7	11,5	10,3	15,8	551	599	628	1.052	620
transport	70,3	69,0	67,9	67,8	67,6	29,7	31,0	32,1	32,2	32,4	10,3	10,4	11,1	11,6	13,1	387	384	315	510	374
post - telecommunicatie	65,6	64,4	61,0	70,8	55,2	34,4	35,6	39,0	29,2	44,8	16,0	14,6	13,6	10,3	16,9	244	247	213	253	248
financiële sector	65,9	71,2	65,3	66,8	65,0	34,1	28,8	34,7	33,2	35,0	13,6	11,0	11,7	11,9	14,0	434	354	349	561	429
openbaar bestuur	77,6	74,9	74,6	74,6	68,8	22,4	25,1	25,4	25,4	31,2	9,1	8,5	9,6	8,8	12,0	1.113	1.025	892	1.976	1.287
gezondheids- en welzijnszorg	69,1	69,9	70,6	70,4	65,0	30,9	30,1	29,4	29,6	35,0	9,4	8,6	9,0	9,2	11,0	1.396	1.401	1.360	2.756	2.026
onderwijs	67,6	68,6	65,5	64,6	58,9	32,4	31,4	34,5	35,4	41,1	11,8	12,1	11,5	12,1	13,7	1.088	977	965	1.763	1.353
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	72,2	73,1	73,0	72,2	68,7	27,8	26,9	27,0	27,8	31,3	9,9	8,5	7,6	9,1	11,4	2.906	2.528	2.281	3.761	2.549
tertiaire sector	69,8	70,0	67,9	69,8	65,7	30,2	30,0	32,1	30,2	34,3	10,8	10,6	10,1	10,1	13,5	2.699	2.457	2.302	3.925	2.835
quartaire sector	71,7	71,3	70,2	70,2	64,5	28,3	28,7	29,8	29,8	35,5	9,9	9,5	9,8	9,6	11,9	3.760	3.579	3.344	6.782	4.892
verschiltoetsing	ns	s	s	s	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s	ns	ns					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

3 Welbevinden in het werk naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 22: Welbevinden in het werk naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

welbevinden in het werk	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	81,3	81,9	83,4	81,9	80,2	18,7	18,1	16,6	18,1	19,8	8,0	7,9	7,5	8,1	8,5	10.243	9.528	8.765	15.659	10.974
man	79,5	79,8	81,5	79,9	77,8	20,5	20,2	18,5	20,1	22,2	8,5	8,6	8,0	9,2	9,3	5.345	4.850	4.192	7.344	4.920
vrouw	83,2	84,0	85,0	83,7	82,2	16,8	16,0	15,0	16,3	17,8	7,4	7,2	6,9	7,1	7,8	4.841	4.640	4.552	8.250	6.037
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
- 30 jaar	79,7	79,2	79,2	80,0	77,7	20,3	20,8	20,8	20,0	22,3	8,6	9,3	9,0	7,8	9,1	2.103	1.792	1.440	2.308	1.662
30 - 39 jaar	80,9	81,9	82,9	81,5	79,5	19,1	18,1	17,1	18,5	20,5	8,2	7,8	7,1	8,2	8,4	3.104	2.560	2.197	3.593	2.416
40 - 49 jaar	81,9	82,6	84,0	82,0	80,3	18,1	17,4	16,0	18,0	19,7	7,4	7,9	7,4	8,2	8,5	3.218	3.085	2.834	4.889	3.111
50 - 54 jaar	81,0	81,9	84,9	81,7	79,3	19,0	18,1	15,1	18,3	20,7	8,4	7,0	7,3	8,6	9,6	1.195	1.264	1.352	2.564	1.969
55 + jaar	86,1	85,0	86,4	84,4	84,5	13,9	15,0	13,6	15,6	15,5	7,0	6,5	6,1	7,2	6,8	599	811	934	2.274	1.803
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	ns	ns	s					
laaggeschoold	76,7	76,5	78,8	77,9	75,7	23,3	23,5	21,2	22,1	24,3	10,3	9,6	8,7	9,8	11,3	2.572	2.233	1.832	2.810	1.694
middelgeschoold	80,9	81,2	81,8	80,5	78,0	19,1	18,8	18,2	19,5	22,0	8,4	8,4	8,4	9,1	9,6	3.388	3.222	3.018	5.316	3.599
hooggeschoold	84,5	85,5	86,6	84,4	83,1	15,5	14,5	13,4	15,6	16,9	6,2	6,5	6,1	6,7	6,9	4.173	3.980	3.839	7.395	5.617
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	79,2	78,2	80,4	79,5	76,3	20,8	21,8	19,6	20,5	23,7	8,9	9,4	8,8	8,5	10,1	1.859	1.742	1.473	2.711	1.834
partner zonder job, geen kinderen	78,5	81,7	83,4	81,0	82,3	21,5	18,3	16,6	19,0	17,7	8,6	8,3	7,8	8,3	7,0	478	459	398	768	555
partner met job, geen kinderen	80,5	81,2	81,9	81,5	79,9	19,5	18,8	18,1	18,5	20,1	8,5	8,4	8,2	9,0	9,3	2.001	1.880	1.837	3.136	2.339
alleenstaand met kinderen	79,8	82,2	83,4	80,8	80,9	20,2	17,8	16,6	19,2	19,1	9,0	8,2	8,4	8,1	9,6	445	426	440	842	591
partner zonder job, met kinderen	79,0	77,2	80,6	76,9	75,9	21,0	22,8	19,4	23,1	24,1	8,1	9,1	7,5	9,2	9,6	690	549	453	783	457
partner met job, met kinderen	83,2	84,1	85,4	84,0	82,0	16,8	15,9	14,6	16,0	18,0	7,3	7,1	6,5	7,4	7,4	4.551	4.197	3.939	6.975	5.064
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	s	ns	s					
geen arbeidshandicap	84,0	85,4	83,6	82,1		16,0	14,6	16,4	17,9		6,7	6,2	6,9	7,2		7.983	7.266	12.770	8.987	
matige arbeidshandicap	71,9	74,7	75,8	73,4		28,1	25,3	24,2	26,6		13,4	12,6	12,6	13,5		1.316	1.309	2.438	1.668	
ernstige arbeidshandicap	60,1	58,7	63,3	62,9		39,9	41,3	36,7	37,1		22,0	21,7	20,9	19,8		173	143	335	248	
verschiltoetsing	s	s	s	s		s	s	s	s		s	s	s	s						

Tabel 23: Welbevinden in het werk naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, ondernemingsgrootte, contracttype, dienstomvang

welbevinden in het werk	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	81,3	81,9	83,4	81,9	80,2	18,7	18,1	16,6	18,1	19,8	8,0	7,9	7,5	8,1	8,5	10.243	9.528	8.765	15.659	10.974
kortgeschoolde/geoefende arbeider	69,6	69,7	73,1	69,4	68,7	30,4	30,3	26,9	30,6	31,3	13,8	12,7	12,8	14,6	14,7	1.389	1.299	1.140	1.776	1.294
geschoolde arbeider/technicus	79,2	79,5	79,3	78,5	76,7	20,8	20,5	20,7	21,5	23,3	8,6	8,5	8,6	8,8	9,3	1.994	1.758	1.480	2.487	1.431
uitvoerend bediende	79,7	80,6	81,7	80,5	78,4	20,3	19,4	18,3	19,5	21,6	9,2	8,9	9,0	9,1	10,1	2.842	2.629	2.576	4.653	3.089
zorg/ onderwijsfunctie	90,2	91,0	92,0	90,2	88,2	9,8	9,0	8,0	9,8	11,8	3,9	4,1	3,4	4,2	4,5	1.660	1.634	1.588	3.072	2.344
professional/middenkader	86,0	86,1	87,5	84,8	82,7	14,0	13,9	12,5	15,2	17,3	5,4	5,8	4,7	6,8	6,7	1.370	1.411	1.300	2.446	1.955
kader/directie	91,4	89,5	91,4	88,7	86,3	8,6	10,5	8,6	11,3	13,7	2,5	4,9	3,4	4,0	5,9	521	486	440	841	629
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	81,1	81,9	83,3	81,8	80,0	18,9	18,1	16,7	18,2	20,0	8,1	7,9	7,5	8,2	8,7	9.089	8.753	8.157	14.685	10.267
tijdelijk	83,8	84,4	85,7	84,6	84,3	16,2	15,6	14,3	15,4	15,7	6,8	6,7	6,1	5,9	5,5	751	540	440	762	579
verschiltoetsing	ns	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	s	s					
voltijds	81,3	81,8	83,2	81,7	80,2	18,7	18,2	16,8	18,3	19,8	8,0	7,9	7,3	8,1	8,2	7.470	6.862	6.111	10.869	7.517
deeltijds 60%+	81,0	81,9	83,8	82,2	79,3	19,0	18,1	16,2	17,8	20,7	8,2	8,7	7,5	8,0	9,8	1.431	1.501	1.620	3.017	2.379
deeltijds -60%	82,1	84,0	84,3	83,2	83,0	17,9	16,0	15,7	16,8	17,0	7,3	6,3	7,5	7,7	7,3	946	910	864	1.567	939
verschiltoetsing	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	s					
< 10 wkn	80,3	82,5	84,3	81,4	79,0	19,7	17,5	15,7	18,6	21,0	7,7	8,2	7,1	7,2	8,8	1.334	1.173	1.036	1.758	1.179
10- 49 wkn	81,8	83,0	83,7	82,1	81,1	18,2	17,0	16,3	17,9	18,9	8,1	7,4	7,7	8,2	8,1	2.499	2.184	2.038	3.477	2.361
50-99 wkn	82,3	81,9	82,5	81,6	80,7	17,7	18,1	17,5	18,4	19,3	7,5	7,6	6,9	7,7	7,8	1.339	1.270	1.194	2.039	1.454
100 - 499 wkn	81,7	81,7	83,7	83,1	81,2	18,3	18,3	16,3	16,9	18,8	7,7	8,1	7,3	7,5	8,6	2.311	2.200	2.043	3.750	2.642
> 499 wkn	80,7	81,3	82,8	81,1	79,3	19,3	18,7	17,2	18,9	20,7	8,4	7,8	7,8	8,9	8,7	2.311	2.354	2.320	4.191	3.099
verschiltoetsing	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns					

Tabel 24: Welbevinden in het werk naar sector

welbevinden in het werk	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	81,3	81,9	83,4	81,9	80,2	18,7	18,1	16,6	18,1	19,8	8,0	7,9	7,5	8,1	8,5	10.243	9.528	8.765	15.659	10.974
textiel confectie*	74,7	74,7	78,0	72,6	76,9	25,3	25,3	22,0	27,4	23,1	11,8	9,6	12,2	14,2	8,3	237	178	123	190	121
metaal	75,8	75,5	77,6	75,6	76,1	24,2	24,5	22,4	24,4	23,9	11,6	11,7	9,0	10,9	11,4	945	822	723	1.154	761
bouw	79,4	82,1	84,4	81,6	81,3	20,6	17,9	15,6	18,4	18,7	9,4	8,7	7,0	9,0	7,7	563	519	455	765	555
voeding	74,3	76,7	76,6	75,8	69,4	25,7	23,3	23,4	24,2	30,6	12,7	10,7	7,7	9,8	12,6	284	270	248	397	294
chemie	78,3	80,8	80,9	78,2	77,0	21,7	19,2	19,1	21,8	23,0	8,0	6,6	6,4	9,0	9,0	423	422	377	678	488
groot- en kleinhandel	78,6	80,3	82,5	81,0	79,6	21,4	19,7	17,5	19,0	20,4	9,5	9,2	7,5	7,8	9,1	814	710	668	1.185	755
horeca*	79,0	80,5	79,6	78,9	68,9	21,0	19,5	20,4	21,1	31,1	8,7	7,2	5,3	7,5	11,9	219	195	152	228	135
zakelijke dienstverlening	75,5	77,8	76,6	75,9	75,8	24,5	22,2	23,4	24,1	24,2	10,3	10,7	11,6	9,3	9,2	555	599	627	1.050	619
transport	79,0	73,4	78,1	76,9	74,7	21,0	26,6	21,9	23,1	25,3	10,2	9,4	10,5	10,8	11,2	381	384	315	511	375
post - telecommunicatie	78,7	70,7	70,3	72,5	67,5	21,3	29,3	29,7	27,5	32,5	9,8	11,4	14,2	12,7	14,5	244	246	212	251	249
financiële sector	79,0	84,2	83,6	76,2	79,3	21,0	15,8	16,4	23,8	20,7	9,0	7,0	9,2	14,1	10,7	434	355	347	562	429
openbaar bestuur	84,2	84,5	87,3	82,5	81,0	15,8	15,5	12,7	17,5	19,0	6,9	5,9	5,9	8,8	8,6	1.115	1.022	901	1.978	1.292
gezondheids- en welzijnszorg	87,2	89,0	88,8	88,2	86,4	12,8	11,0	11,2	11,8	13,6	4,9	4,8	5,1	4,8	5,4	1.402	1.410	1.360	2.769	2.035
onderwijs	89,4	91,3	93,3	89,5	88,8	10,6	8,7	6,7	10,5	11,2	4,4	4,8	3,8	4,4	4,3	1.085	978	969	1.767	1.353
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	76,9	77,7	79,3	77,9	76,7	23,1	22,3	20,7	22,1	23,3	10,3	9,9	8,7	9,9	9,8	2.900	2.528	2.283	3.771	2.553
tertiaire sector	78,4	79,1	79,7	78,4	75,9	21,6	20,9	20,3	21,6	24,1	9,4	9,2	9,3	9,7	10,9	2.695	2.462	2.300	3.923	2.841
quartaire sector	86,9	88,0	89,4	86,7	85,4	13,1	12,0	10,6	13,3	14,6	5,4	5,4	5,1	5,9	50,9	3.767	3.587	3.358	6.804	4.906
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

4 Leermogelijkheden naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 25: Leermogelijkheden naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

leermogelijkheden	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	77,4	80,1	81,8	82,0	82,5	22,6	19,9	18,2	18,0	17,5	8,4	7,3	6,6	6,3	6,1	10.986	8.911	8.174	15.428	10.929
man	78,4	81,2	82,2	83,1	82,7	21,6	18,8	17,8	16,9	17,3	7,7	7,1	6,3	5,8	5,8	5.360	4.451	3.877	7.145	4.894
vrouw	76,3	79,2	81,4	81,1	82,3	23,7	20,8	18,6	18,9	17,7	9,1	7,7	6,8	6,8	6,3	4.841	4.304	4.207	8.052	6.016
verschiltoetsing	s	s	ns	s	ns	s	s	ns	s	ns	s	ns	ns	s	ns					
- 30 jaar	80,0	83,6	85,6	86,5	86,4	20,0	16,4	14,4	13,5	13,6	7,7	6,7	5,2	4,9	5,0	2.096	1.691	1.358	2.271	1.676
30 - 39 jaar	79,0	81,1	83,7	84,3	85,5	21,0	18,9	16,3	15,7	14,5	7,3	6,8	5,3	5,3	5,0	3.105	2.404	2.076	3.506	2.422
40 - 49 jaar	75,5	78,9	81,8	80,7	81,4	24,5	21,1	18,2	19,3	18,6	9,3	7,9	6,9	6,7	6,2	3.229	2.828	2.607	4.782	3.088
50 - 54 jaar	73,3	77,4	76,1	78,9	79,1	26,7	22,6	23,9	21,1	20,9	10,0	8,7	9,2	7,3	7,2	1.202	1.129	1.224	2.498	1.954
55 + jaar	78,6	78,9	78,9	80,4	80,5	21,4	21,1	21,1	19,6	19,5	8,3	6,5	7,2	7,4	7,2	599	720	835	2.170	1.775
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s	s					
laaggeschoold	62,3	66,5	66,9	68,8	65,3	37,7	33,5	33,1	31,2	34,7	16,4	14,2	13,8	13,6	15,0	2.589	2.015	1.654	2.727	1.699
middengeschoold	75,2	77,1	78,6	76,8	77,2	24,8	22,9	21,4	23,2	22,8	8,7	8,4	7,8	7,7	7,7	3.397	2.972	2.813	5.181	3.599
hooggeschoold	89,1	90,2	91,1	91,0	91,4	10,9	9,8	8,9	9,0	8,6	3,0	2,7	2,4	2,5	2,2	4.156	3.710	3.571	7.212	5.567
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	77,3	79,6	81,0	81,4	80,3	22,7	20,4	19,0	18,6	19,7	8,8	6,9	7,4	6,2	7,6	1.985	1.633	1.365	2.665	1.841
partner zonder job, geen kinderen	73,9	76,3	74,6	78,6	77,2	26,1	23,7	25,4	21,4	22,8	11,4	6,5	9,5	6,3	7,9	518	413	358	732	545
partner met job, geen kinderen	78,2	80,9	79,7	81,0	82,4	21,8	19,1	20,3	19,0	17,6	8,1	7,3	7,0	6,9	5,9	2.143	1.735	1.719	3.039	2.325
alleenstaand met kinderen	73,9	78,8	80,8	77,9	77,1	26,1	21,2	19,2	22,1	22,9	9,1	8,7	7,9	8,8	8,6	486	391	390	832	590
partner zonder job, met kinderen	76,4	76,1	76,1	81,3	79,4	23,6	23,9	23,9	18,7	20,6	9,2	10,1	11,5	9,7	8,1	746	493	418	753	456
partner met job, met kinderen	78,1	81,4	84,8	84,0	84,9	21,9	18,6	15,2	16,0	15,1	7,9	7,0	4,8	5,3	4,8	4.858	3.868	3.640	6.809	5.034
verschiltoetsing	ns	s	s	s	s	ns	s	s	s	s	ns	ns	s	s	s					
geen arbeidshandicap	82,3	83,7	84,1	84,7	84,7	17,7	16,3	15,9	15,3	15,3	6,3	5,6	5,5	4,8	4,8	7.371	6.703	12.423	8.947	
matige arbeidshandicap	70,8	73,2	74,1	73,6	73,6	29,2	26,8	25,9	26,4	26,4	12,2	10,4	8,9	11,5	11,5	1.207	1.224	2.380	1.671	
ernstige arbeidshandicap	53,7	61,0	65,4	64,7	64,7	46,3	39,0	34,6	35,3	35,3	19,4	18,4	16,6	13,7	13,7	160	136	332	255	
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Tabel 26: Leermogelijkheden naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

leermogelijkheden	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	77,4	80,1	81,8	82,0	82,5	22,6	19,9	18,2	18,0	17,5	8,4	7,3	6,6	6,3	6,1	10.986	8.911	8.174	15.428	10.929
kortgeschoolde/geoefende arbeider	47,7	51,9	52,9	53,3	54,7	52,3	48,1	47,1	46,7	45,3	26,1	22,8	20,7	22,0	21,0	1.511	1.219	1.046	1.749	1.293
geschoolde arbeider/technicus	73,6	75,3	75,4	77,2	75,6	26,4	24,7	24,6	22,8	24,4	9,2	9,3	7,8	8,1	7,7	2.146	1.616	1.393	2.447	1.431
uitvoerend bediende	76,0	80,2	82,4	81,2	80,7	24,0	19,8	17,6	18,8	19,3	7,5	5,9	6,2	5,6	5,7	3.027	2.484	2.419	4.601	3.067
zorg/ onderwijsfunctie	90,3	92,1	92,1	91,2	91,9	9,7	7,9	7,9	8,8	8,1	2,0	1,8	2,3	2,4	2,3	1.771	1.508	1.462	3.037	2.343
professional/middenkader	94,4	92,7	95,5	93,8	94,4	5,6	7,3	4,5	6,2	5,6	0,7	1,5	1,0	1,1	0,8	1.476	1.321	1.210	2.401	1.936
kader/directie	97,5	95,9	98,1	97,6	97,3	2,5	4,1	1,9	2,4	2,7	0,4	0,9	1,0	0,5	0,5	567	461	412	820	621
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	77,4	80,0	81,5	82,0	82,2	22,6	20,0	18,5	18,0	17,8	8,3	7,5	6,7	6,3	6,1	9.772	8.170	7.597	14.461	10.209
tijdelijk	77,9	81,7	86,3	83,3	88,4	22,1	18,3	13,7	16,7	11,6	9,3	5,3	5,8	7,2	4,8	800	509	415	759	584
verschiltoetsing	ns	ns	s	ns	s	ns	ns	s	ns	s	ns	ns	ns	ns	ns					
voltijds	79,3	82,2	83,8	84,2	84,8	20,7	17,8	16,2	15,8	15,2	7,4	6,6	5,9	5,4	5,2	8.026	6.398	5.697	10.700	7.486
deeltijds 60%+	74,2	75,8	79,5	78,7	79,6	25,8	24,2	20,5	21,3	20,4	9,1	9,0	7,3	7,8	6,8	1.532	1.407	1.513	2.980	2.368
deeltijds -60%	68,3	71,5	72,2	73,7	72,9	31,7	28,5	27,8	26,3	27,1	14,1	10,1	10,6	10,0	11,0	1.021	853	794	1.547	929
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
< 10 wkn	75,6	80,6	81,2	80,2	80,5	24,4	19,4	18,8	19,8	19,5	9,6	6,9	7,7	6,8	6,4	1.447	1.108	963	1.729	1.168
10- 49 wkn	77,2	79,5	83,5	81,3	81,4	22,8	20,5	16,5	18,7	18,6	8,7	7,1	6,0	6,4	6,1	2.654	2.039	1.895	3.427	2.376
50-99 wkn	76,2	78,0	79,4	80,2	82,9	23,8	22,0	20,6	19,8	17,1	8,3	8,5	6,9	6,8	6,6	1.430	1.181	1.120	2.002	1.442
100 - 499 wkn	78,3	79,6	80,4	82,7	82,8	21,7	20,4	19,6	17,3	17,2	7,5	7,8	7,7	6,7	6,0	2.482	2.059	1.894	3.695	2.634
> 499 wkn	79,0	82,5	83,7	84,4	84,7	21,0	17,5	16,3	15,6	15,3	7,9	6,4	5,3	5,0	5,4	2.505	2.190	2.176	4.145	3.061
verschiltoetsing	ns	s	s	s	s	ns	s	s	s	s	ns	ns	s	s	ns					

Tabel 27: Leermogelijkheden naar sector

leermogelijkheden	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	77,4	80,1	81,8	82,0	82,5	22,6	19,9	18,2	18,0	17,5	8,4	7,3	6,6	6,3	6,1	10.986	8.911	8.174	15.428	10.929
textiel confectie*	58,1	63,2	67,5	64,8	62,8	41,9	36,8	32,5	35,2	37,2	19,0	20,7	14,0	14,8	13,2	258	174	114	182	121
metaal	72,5	74,5	75,8	75,6	79,5	27,5	25,5	24,2	24,4	20,5	11,9	8,8	7,3	9,6	7,4	1.007	772	681	1.135	772
bouw	79,5	85,7	86,1	85,1	82,2	20,5	14,3	13,9	14,9	17,8	4,7	4,8	4,4	4,3	5,8	599	477	433	750	555
voeding	69,6	68,3	72,5	73,8	72,1	30,4	31,7	27,5	26,2	27,9	12,7	13,4	10,3	10,7	11,6	306	246	233	401	294
chemie	79,5	85,1	78,9	85,1	84,4	20,5	14,9	21,1	14,9	15,6	8,8	4,4	7,8	5,7	5,0	454	383	346	670	480
groot- en kleinhandel	69,2	72,7	76,3	74,4	76,3	30,8	27,3	23,7	25,6	23,7	11,7	10,3	11,0	8,9	9,1	884	671	621	1.166	748
horeca*	67,1	66,5	65,0	71,1	61,2	32,9	33,5	35,0	28,9	38,8	14,7	13,5	12,6	13,8	9,7	231	185	143	225	134
zakelijke dienstverlening	74,4	77,7	72,4	77,3	86,4	25,6	22,3	27,6	22,7	13,6	10,2	10,6	11,5	9,5	3,7	609	566	576	1.037	619
transport	70,6	66,1	73,6	69,8	73,2	29,4	33,9	26,4	30,2	26,8	13,8	12,2	9,8	10,5	8,8	405	345	296	503	377
post - telecommunicatie	69,8	75,4	75,3	78,2	76,6	30,2	24,6	24,7	21,8	23,4	13,0	10,2	10,3	8,1	9,9	262	236	194	248	252
financiële sector	85,1	89,7	92,4	89,0	90,8	14,9	10,3	7,6	11,0	9,2	2,4	3,2	0,9	2,4	2,6	463	339	329	553	426
openbaar bestuur	79,2	83,1	85,2	83,0	82,7	20,8	16,9	14,8	17,0	17,3	6,7	4,6	5,0	5,3	5,8	1.186	964	852	1.963	1.269
gezondheids- en welzijnszorg	82,0	86,0	86,4	85,1	86,3	18,0	14,0	13,6	14,9	13,7	5,5	3,8	4,5	4,8	5,0	1.504	1.304	1.270	2.733	2.031
onderwijs	91,6	92,8	94,1	93,3	95,1	8,4	7,2	5,9	6,7	4,9	2,4	2,6	2,0	2,2	1,0	1.160	915	894	1.739	1.345
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s
secundaire sector	73,1	76,1	77,4	78,8	79,2	26,9	23,9	22,6	21,2	20,8	10,5	9,5	7,4	7,8	7,4	3.106	2.346	2.131	3.701	2.553
tertiaire sector	74,2	76,5	77,9	77,9	77,4	25,8	23,5	22,1	22,1	22,6	9,8	9,3	8,8	8,2	7,7	2.907	2.310	2.145	3.866	2.834
quartaire sector	83,4	86,3	87,7	86,6	87,9	16,6	13,7	12,3	13,4	12,1	5,3	4,1	4,3	4,3	4,1	4.032	3.349	3.136	6.716	4.868
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

5 Werk-privé-balans naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 28: Werk-privé-balans naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

werk-privé-balans	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	88,2	89,2	89,4	89,2	87,8	11,8	10,8	10,6	10,8	12,2	3,1	2,4	2,3	2,7	3,2	11.020	9.560	8.815	15.666	10.982
man	88,7	89,8	89,4	89,9	88,6	11,3	10,2	10,6	10,1	11,4	3,1	2,2	2,5	2,5	2,9	5.373	4.866	4.208	7.348	4.929
vrouw	88,0	88,6	89,4	88,5	87,2	12,0	11,4	10,6	11,5	12,8	3,0	2,7	2,2	2,9	3,4	4.871	4.665	4.587	8.268	6.039
verschiltoetsing	ns	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	ns	ns					
- 30 jaar	89,4	91,5	90,8	90,7	89,3	10,6	8,5	9,2	9,3	10,7	2,8	1,3	2,4	2,4	3,2	2.105	1.795	1.441	2.308	1.661
30 - 39 jaar	86,5	88,2	86,8	88,3	85,9	13,5	11,8	13,2	11,7	14,1	3,6	3,0	2,7	3,1	3,6	3.126	2.571	2.212	3.588	2.421
40 - 49 jaar	88,1	88,6	89,6	88,0	86,8	11,9	11,4	10,4	12,0	13,2	3,3	2,6	2,4	3,1	3,1	3.245	3.098	2.851	4.901	3.112
50 - 54 jaar	90,6	88,7	90,0	90,4	87,5	9,4	11,3	10,0	9,6	12,5	1,7	2,5	2,0	2,0	3,9	1.205	1.276	1.362	2.571	1.972
55 + jaar	90,9	90,3	91,8	90,2	91,1	9,1	9,7	8,2	9,8	8,9	2,4	2,5	1,6	2,4	2,0	595	812	943	2.280	1.806
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s					
laaggeschoold	90,5	90,3	91,4	91,5	89,9	9,5	9,7	8,6	8,5	10,1	3,0	2,7	2,1	2,9	3,3	2.595	2.250	1.850	2.809	1.702
middengeschoold	90,4	91,9	91,4	91,4	90,1	9,6	8,1	8,6	8,6	9,9	2,5	2,0	2,0	2,3	2,6	3.411	3.235	3.042	5.329	3.602
hooggeschoold	85,1	86,3	86,9	86,5	85,7	14,9	13,7	13,1	13,5	14,3	3,6	2,6	2,7	3,0	3,6	4.184	3.988	3.850	7.407	5.620
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	ns	s					
alleenstaand, geen kinderen	90,8	91,6	91,8	91,2	89,4	9,2	8,4	8,2	8,8	10,6	2,7	1,8	1,8	2,1	3,1	1.998	1.748	1.472	2.708	1.836
partner zonder job, geen kinderen	88,1	90,7	90,1	91,4	92,1	11,9	9,3	9,9	8,6	7,9	3,8	1,3	1,7	2,4	1,8	520	460	405	765	557
partner met job, geen kinderen	90,4	89,8	90,1	89,6	89,6	9,6	10,2	9,9	10,4	10,4	2,4	2,6	2,0	2,7	2,5	2.146	1.889	1.852	3.148	2.337
alleenstaand met kinderen	86,5	88,1	88,3	86,6	86,9	13,5	11,9	11,7	13,4	13,1	3,9	2,6	3,8	4,5	3,5	488	428	444	852	597
partner zonder job, met kinderen	89,6	87,3	89,5	87,6	86,1	10,4	12,7	10,5	12,4	13,9	3,1	2,0	2,4	2,8	5,9	743	553	458	777	461
partner met job, met kinderen	86,1	88,2	88,2	88,4	86,1	13,9	11,8	11,8	11,6	13,9	3,5	2,6	2,5	2,6	3,5	4.891	4.215	3.956	6.993	5.064
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	ns	s	s					
geen arbeidshandicap	90,5	90,4	90,2	88,9		9,5	9,6	9,8	11,1		2,1	2,1	2,3	2,7		8.012	7.307	12.778	8.993	
matige arbeidshandicap	83,2	85,6	86,2	84,2		16,8	14,4	13,8	15,8		3,8	3,1	3,7	4,5		1.328	1.323	2.453	1.695	
ernstige arbeidshandicap	75,7	72,2	72,8	70,7		24,3	27,8	27,2	29,3		8,1	7,6	11,8	10,2		173	144	338	246	
verschiltoetsing	s	s	s	s		s	s	s	s		s	s	s	s						

Tabel 29: Werk-privé-balans naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

werk-privé-balans	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	88,2	89,2	89,4	89,2	87,8	11,8	10,8	10,6	10,8	12,2	3,1	2,4	2,3	2,7	3,2	11.020	9.560	8.815	15.666	10.982
kortgeschoolde/geoefende arbeider	90,5	90,3	91,6	90,5	90,5	9,5	9,7	8,4	9,5	9,5	3,2	2,5	2,1	3,6	3,5	1.512	1.305	1.149	1.774	1.301
geschoolde arbeider/technicus	91,7	92,7	92,3	92,3	90,9	8,3	7,3	7,7	7,7	9,1	2,2	1,7	1,8	2,4	2,7	2.148	1.763	1.492	2.483	1.430
uitvoerend bediende	90,5	92,2	91,7	92,1	90,8	9,5	7,8	8,3	7,9	9,2	2,5	1,8	1,5	1,6	2,5	3.042	2.641	2.588	4.655	3.087
zorg/ onderwijsfunctie	87,0	87,9	88,3	87,2	85,3	13,0	12,1	11,7	12,8	14,7	2,8	2,3	2,6	2,9	3,4	1.788	1.641	1.602	3.085	2.350
professional/middenkader	82,4	83,9	84,8	85,6	85,0	17,6	16,1	15,2	14,4	15,0	4,5	3,5	3,3	3,5	3,3	1.479	1.410	1.306	2.448	1.953
kader/directie	75,7	77,8	76,0	76,7	78,1	24,3	22,2	24,0	23,3	21,9	6,9	5,3	5,3	5,3	6,2	567	486	438	838	631
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	88,2	89,2	89,4	89,2	87,9	11,8	10,8	10,6	10,8	12,1	3,1	2,4	2,3	2,7	3,2	9.810	8.780	8.213	14.694	10.276
tijdelijk	87,9	89,9	88,3	88,5	86,9	12,1	10,1	11,7	11,5	13,1	2,9	2,8	3,2	3,8	3,3	800	543	437	762	579
verschiltoetsing	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns					
voltijds	87,3	88,3	87,8	87,5	86,5	12,7	11,7	12,2	12,5	13,5	3,5	2,5	2,8	3,2	3,6	8.052	6.876	6.141	10.867	7.519
deeltijds 60%+	89,1	90,2	92,4	91,5	89,4	10,9	9,8	7,6	8,5	10,6	2,5	2,9	1,2	1,9	2,6	1.545	1.507	1.628	3.025	2.385
deeltijds -60%	93,7	95,2	94,8	95,3	95,0	6,3	4,8	5,2	4,7	5,0	1,0	0,5	0,8	0,8	1,1	1.018	919	872	1.568	940
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
< 10 wkn	88,0	90,6	90,0	91,1	88,9	12,0	9,4	10,0	8,9	11,1	3,3	2,0	2,5	2,4	3,7	1.445	1.179	1.045	1.758	1.168
10- 49 wkn	87,2	88,4	88,2	88,5	85,9	12,8	11,6	11,8	11,5	14,1	3,8	2,9	2,7	2,8	3,6	2.672	2.195	2.055	3.482	2.371
50-99 wkn	88,4	88,5	90,4	88,3	88,4	11,6	11,5	9,6	11,7	11,6	2,7	2,3	2,1	3,3	3,4	1.437	1.275	1.195	2.041	1.452
100 - 499 wkn	88,0	89,9	89,9	88,7	87,8	12,0	10,1	11,3	12,2		2,8	2,4	2,5	2,6	2,9	2.492	2.202	2.049	3.760	2.658
> 499 wkn	89,3	89,3	89,0	89,3	88,5	10,7	10,7	11,0	10,7	11,5	2,7	2,0	1,9	2,7	2,8	2.511	2.356	2.335	4.188	3.098
verschiltoetsing	ns	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	ns	ns					

Tabel 30: Werk-privé-balans naar sector

werk-privé-balans	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	88,2	89,2	89,4	89,2	87,8	11,8	10,8	10,6	10,8	12,2	3,1	2,4	2,3	2,7	3,2	11.020	9.560	8.815	15.666	10.982
textiel confectie*	90,4	91,0	91,1	92,6	90,1	9,6	9,0	8,9	7,4	9,9	3,5	2,3	0,8	0,5	2,5	260	177	123	190	121
metaal	90,8	91,5	92,5	91,1	90,6	9,2	8,5	7,5	8,9	9,4	2,5	2,9	2,3	2,4	2,6	1.008	824	729	1.152	763
bouw	87,8	90,6	91,9	91,3	86,7	12,2	9,4	8,1	8,7	13,3	2,1	2,5	2,6	2,6	4,0	606	520	456	761	555
voeding	87,1	88,6	88,2	87,2	86,1	12,9	11,4	11,8	12,8	13,9	4,0	1,8	2,0	3,5	3,1	302	273	246	398	295
chemie	89,0	88,8	93,2	88,5	88,1	11,0	11,2	6,8	11,5	11,9	2,9	2,6	1,3	2,7	2,7	455	421	382	679	488
groot- en kleinhandel	87,2	88,1	88,4	89,7	87,0	12,8	11,9	11,6	10,3	13,0	3,4	3,9	1,9	2,7	3,9	883	713	671	1.183	751
horeca*	82,3	89,2	84,6	84,8	90,3	17,7	10,8	15,4	15,2	9,7	6,9	3,6	5,1	6,1	4,5	232	195	156	230	134
zakelijke dienstverlening	86,9	86,0	84,9	87,2	84,7	13,1	14,0	15,1	12,8	15,3	5,2	3,5	2,4	3,1	4,9	610	601	628	1.050	619
transport	82,9	85,2	84,5	84,6	85,6	17,1	14,8	15,5	15,4	14,4	5,1	2,3	5,1	6,1	3,7	409	384	316	506	375
post - telecommunicatie	88,9	89,1	85,4	89,4	87,0	11,1	10,9	14,6	10,6	13,0	3,8	2,0	2,4	2,0	3,2	262	247	212	254	247
financiële sector	86,1	87,9	89,2	90,2	88,8	13,9	12,1	10,8	9,8	11,2	2,8	1,7	2,0	2,8	2,6	462	356	351	562	427
openbaar bestuur	92,2	92,9	93,3	91,3	91,0	7,8	7,1	6,7	8,7	9,0	1,5	1,6	0,9	1,6	2,2	1.193	1.024	908	1.980	1.289
gezondheids- en welzijnszorg	89,2	90,3	91,6	91,4	89,0	10,8	9,7	8,4	8,6	11,0	1,9	1,3	1,8	1,8	2,8	1.514	1.417	1.365	2.775	2.042
onderwijs	85,1	85,0	83,6	82,5	81,6	14,9	15,0	16,4	17,5	18,4	3,9	3,3	4,1	4,5	4,9	1.167	983	976	1.774	1.352
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	89,3	90,7	92,1	90,3	88,7	10,7	9,3	7,9	9,7	11,3	2,8	2,4	2,1	2,6	3,0	3.111	2.535	2.295	3.765	2.559
tertiaire sector	86,4	87,2	87,1	88,1	87,3	13,6	12,8	12,9	11,9	12,7	4,3	3,1	2,7	3,5	3,4	2.911	2.469	2.315	3.918	2.841
quartaire sector	89,1	89,8	89,6	89,0	87,6	10,9	10,2	10,4	11,0	12,4	2,4	1,9	2,2	2,4	3,1	4.056	3.601	3.378	6.818	4.911
verschiltoetsing	s	s	s	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s	ns	s	ns					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

6 Werkdruk naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 31: Werkdruk naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

werkdruk	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	69,0	69,4	69,1	71,0	63,2	31,0	30,6	30,9	29,0	36,8	12,8	12,5	12,3	11,1	16,3	10.991	8.925	8.186	15.467	10.939
man	68,1	69,5	69,1	71,5	63,6	31,9	30,5	30,9	28,5	36,4	13,2	12,5	11,8	11,3	16,0	5.358	4.457	3.880	7.150	4.899
vrouw	70,4	69,1	69	70,4	62,8	29,6	30,9	31	29,6	37,2	12,2	12,6	12,7	11,0	16,5	4.851	4.310	4.218	8.082	6.021
verschiltoetsing	s	ns	ns	ns	ns	s	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns					
- 30 jaar	73,7	73,2	72,9	74,7	67,6	26,3	26,8	27,1	25,3	32,4	9,2	9,1	9,6	9,7	13,9	2.101	1.692	1.360	2.275	1.679
30 - 39 jaar	67,4	67,6	66,5	68,0	60,2	32,6	32,4	33,5	32,0	39,8	13,0	12,6	13,4	11,4	16,8	3.120	2.409	2.078	3.514	2.425
40 - 49 jaar	67,9	68,2	66,3	69,3	61,4	32,1	31,8	33,7	30,7	38,6	14,4	14,0	13,3	12,0	17,1	3.227	2.830	2.609	4.798	3.089
50 - 54 jaar	66,7	68,0	72,0	70,5	62,2	33,3	32,0	28,0	29,5	37,8	14,8	14,0	12,5	10,9	17,8	1.197	1.136	1.225	2.506	1.959
55 + jaar	73,4	72,0	73,6	75,8	67,0	26,6	28,0	26,4	24,2	33,0	10,5	12,5	10,0	10,4	14,7	593	719	840	2.172	1.773
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
laaggeschoold	74,5	72,9	75,0	77,7	68,7	25,5	27,1	25,0	22,3	31,3	11,7	12,1	10,4	9,2	15,3	2.592	2.017	1.658	2.732	1.704
middelgeschoold	72,4	72,7	73,0	75,2	67,4	27,6	27,3	27,0	24,8	32,6	11,3	11,6	9,9	9,7	13,9	3.402	2.979	2.815	5.199	3.603
hooggeschoold	63,1	64,5	63,2	65,2	58,7	36,9	35,5	36,8	34,8	41,3	14,5	13,4	14,9	12,9	18,1	4.153	3.714	3.574	7.222	5.567
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	73,9	73,1	74,0	73,3	67,9	26,1	26,9	26,0	26,7	32,1	10,2	10,1	9,1	9,6	14,9	1.988	1.635	1.368	2.666	1.841
partner zonder job, geen kinderen	68,8	69,7	71,9	73,3	64,7	31,2	30,3	28,1	26,7	35,3	13,3	13,1	12,1	10,1	14,3	519	413	363	731	544
partner met job, geen kinderen	68,7	68,6	68,8	70,1	63,1	31,3	31,4	31,2	29,9	36,9	13,0	12,7	12,2	12,3	15,5	2.142	1.744	1.717	3.046	2.328
alleenstaand met kinderen	65,8	67,2	68,0	73,0	64,8	34,2	32,8	32,0	27,0	35,2	15,0	13,6	10,9	10,6	14,6	486	390	387	838	591
partner zonder job, met kinderen	67,5	67,5	70,4	74,3	63,5	32,5	32,5	29,6	25,7	36,5	13,8	15,2	13,4	9,7	17,5	739	493	419	750	458
partner met job, met kinderen	67,7	68,4	66,9	69,3	60,8	32,3	31,6	33,1	30,7	39,2	13,3	12,9	13,6	11,5	17,4	4.867	3.872	3.645	6.831	5.038
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
geen arbeidshandicap	71,1	70,6	72,4	72,4	64,6	28,9	29,4	27,6	27,6	35,4	11,2	11,3	10,1	10,1	14,9	7.385	6.713	12.456	8.959	
matige arbeidshandicap	60,4	61,8	65,3	65,3	57,2	39,6	38,2	34,7	34,7	42,8	18,4	16,4	14,9	14,9	21,3	1.208	1.224	2.380	1.669	
ernstige arbeidshandicap	53,2	54,0	56,3	56,3	51,8	46,8	46,0	43,7	43,7	48,2	27,2	25,5	22,9	22,9	32,0	158	137	332	253	
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Tabel 32: Werkdruk naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

werkdruk	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	69,0	69,4	69,1	71,0	63,2	31,0	30,6	30,9	29,0	36,8	12,8	12,5	12,3	11,1	16,3	10.991	8.925	8.186	15.467	10.939
kortgeschoolde/geoefende arbeider	73,6	73,1	74,4	76,0	67,4	26,4	26,9	25,6	24,0	32,6	12,1	12,4	11,8	10,8	16,7	1.512	1.214	1.052	1.758	1.297
geschoolde arbeider/technicus	73,5	74,8	75,3	79,8	70,1	26,5	25,2	24,7	20,2	29,9	10,7	11,2	8,7	7,8	13,0	2.149	1.621	1.396	2.443	1.435
uitvoerend bediende	72,3	72,1	71,7	73,1	66,7	27,7	27,9	28,3	26,9	33,3	11,2	11,2	10,9	9,8	14,6	3.033	2.490	2.421	4.611	3.065
zorg/ onderwijsfunctie	72,2	72,6	69,8	72,9	63,4	27,8	27,4	30,2	27,1	36,6	10,5	9,3	11,7	10,1	15,4	1.766	1.509	1.458	3.042	2.345
professional/middenkader	54,0	57,6	57,9	58,3	53,7	46,0	42,4	42,1	41,7	46,3	18,3	17,1	17,1	15,7	20,2	1.474	1.322	1.213	2.406	1.936
kader/directie	49,6	52,1	46,6	50,1	47,0	50,4	47,9	53,4	49,9	53,0	24,4	20,2	23,5	19,7	24,2	565	461	412	819	621
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	68,5	69,0	68,8	70,8	62,6	31,5	31,0	31,2	29,2	37,4	13,1	12,8	12,4	11,1	16,5	9.775	8.187	7.606	14.497	10.215
tijdelijk	76,0	79,2	72,7	75,2	71,4	24,0	20,8	27,3	24,8	28,6	9,4	6,1	10,1	9,5	12,9	801	506	417	759	588
verschiltoetsing	s	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s	s	s	ns	ns	s					
voltijds	67,7	68,6	67,6	69,7	61,9	32,3	31,4	32,4	30,3	38,1	13,2	12,5	12,7	11,6	17,2	8.026	6.407	5.702	10.711	7.493
deeltijds 60%+	71,1	69,4	70,5	72,2	63,9	28,9	30,6	29,5	27,8	36,1	12,2	13,1	12,2	10,7	15,3	1.535	1.409	1.516	2.996	2.371
deeltijds -60%	76,2	77,1	76,2	77,7	71,0	23,8	22,9	23,8	22,3	29,0	10,9	10,2	10,4	8,7	11,5	1.023	855	798	1.553	932
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	ns	s	s					
< 10 wkn	75,6	74,1	72,8	77,5	70,1	24,4	25,9	27,2	22,5	29,9	9,5	10,1	10,5	8,5	13,5	1.444	1.114	966	1.730	1.169
10- 49 wkn	69,6	71,5	70,0	72,0	62,9	30,4	28,5	30,0	28,0	37,1	12,9	12,0	13,5	10,3	16,5	2.658	2.041	1.899	3.434	2.378
50-99 wkn	69,6	70,7	69,0	69,3	62,8	30,4	29,3	31,0	30,7	37,2	12,2	12,9	10,4	11,4	15,5	1.436	1.183	1.116	2.011	1.444
100 - 499 wkn	68,4	67,9	65,8	70,3	63,9	31,6	32,1	34,2	29,7	36,1	13,0	12,8	11,8	11,6	16,1	2.479	2.062	1.895	3.701	2.634
> 499 wkn	64,6	66,2	68,8	68,2	59,9	35,4	33,8	31,2	31,8	40,1	14,8	13,3	14,0	12,4	18,0	2.503	2.190	2.184	4.155	3.064
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s	s					

Tabel 33: Werkdruk naar sector

werkdruk	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	69,0	69,4	69,1	71,0	63,2	31,0	30,6	30,9	29,0	36,8	12,8	12,5	12,3	11,1	16,3	10.991	8.925	8.186	15.467	10.939
textiel confectie*	69,6	69,0	74,6	73,6	66,9	30,4	31,0	25,4	26,4	33,1	12,8	16,7	13,2	12,1	13,2	257	174	114	182	121
metaal	67,2	63,4	66,0	69,7	61,0	32,8	36,6	34,0	30,3	39,0	13,8	15,0	11,6	12,0	18,1	1.012	771	680	1.134	774
bouw	65,4	71,7	72,2	72,7	60,4	34,6	28,3	27,8	27,3	39,6	15,9	13,7	10,1	11,2	16,6	602	481	436	751	555
voeding	65,7	65,4	68,2	70,6	54,2	34,3	34,6	31,8	29,4	45,8	12,7	11,8	14,6	11,5	21,0	306	246	233	401	295
chemie	67,8	71,4	72,2	67,8	64,3	32,2	28,6	27,8	32,2	35,7	11,2	10,9	12,6	12,4	16,7	454	385	349	668	479
groot- en kleinhandel	71,6	70,0	71,3	72,3	67,0	28,4	30,0	28,7	27,7	33,0	12,4	11,1	9,5	10,3	14,9	884	674	624	1.170	746
horeca*	71,2	74,7	70,0	72,8	60,7	28,8	25,3	30,0	27,2	39,3	12,9	10,8	10,0	13,6	13,3	233	186	140	228	135
zakelijke dienstverlening	63,3	61,9	68,0	68,4	56,7	36,7	38,1	32,0	31,6	43,3	17,5	16,5	13,9	11,8	20,0	613	564	575	1.053	619
transport	66,5	69,4	64,7	73,0	65,6	33,5	30,6	35,3	27,0	34,4	12,6	14,2	13,2	10,5	16,1	406	346	295	504	378
post - telecommunicatie*	65,2	62,9	64,4	61,9	55,7	34,8	37,1	35,6	38,1	44,3	19,7	16,5	14,9	13,9	19,0	264	237	194	252	253
financiële sector	56,3	62,1	62,4	63,4	51,4	43,7	37,9	37,6	36,6	48,6	17,7	15,4	15,5	15,0	23,0	462	338	330	554	426
openbaar bestuur	77,3	77,1	78,3	77,0	71,6	22,7	22,9	21,7	23,0	28,4	9,4	8,3	7,2	8,8	11,9	1.186	965	852	1.963	1.272
gezondheids- en welzijnszorg	67,9	67,8	63,5	70,2	61,9	32,1	32,2	36,5	29,8	38,1	13,9	12,3	15,6	10,6	16,3	1.501	1.312	1.270	2.736	2.028
onderwijs	72,2	74,8	71,8	71,6	62,8	27,8	25,2	28,2	28,4	37,2	9,1	9,0	11,3	11,0	15,8	1.153	912	895	1.744	1.347
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	67,5	67,4	69,2	69,8	61,3	32,5	32,6	30,8	30,2	38,7	13,2	14,1	11,9	11,9	17,5	3.312	2.350	2.136	3.700	2.558
tertiaire sector	66,7	66,7	67,5	70,0	62,1	33,3	33,3	32,5	30,0	37,9	14,4	13,6	12,6	11,6	17,2	2.913	2.312	2.146	3.891	2.836
quartaire sector	72,5	72,9	70,5	72,7	64,9	27,5	27,1	29,5	27,3	35,1	10,9	10,0	11,9	10,2	15,0	4.021	3.355	3.138	6.724	4.871
verschiltoetsing	s	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

7 Emotionele belasting naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 34: Emotionele belasting naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

emotionele belasting	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	79,5	79,3	79,6	80,0	77,0	20,5	20,7	20,4	20,0	23,0	4,0	4,3	4,1	4,0	5,0	10.987	8.910	8.182	15.453	10.928
man	80,8	81,1	81,6	82,7	80,2	19,2	18,9	18,4	17,3	19,8	3,7	3,9	3,5	3,3	4,0	5.349	4.442	3.873	7.146	4.899
vrouw	78,2	77,4	77,9	77,7	74,4	21,8	22,6	22,1	22,3	25,6	4,3	4,6	4,5	4,6	5,7	4.855	4.312	4.221	8.071	6.011
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	s	s	s					
- 30 jaar	80,9	80,7	80,1	80,2	78,4	19,1	19,3	19,9	19,8	21,6	4,1	3,9	4,6	4,7	5,6	2.009	1.687	1.360	2.271	1.679
30 - 39 jaar	80,3	80,0	79,4	79,3	75,2	19,7	20,0	20,6	20,7	24,8	3,7	4,0	4,2	4,2	5,9	3.108	2.403	2.077	3.511	2.420
40 - 49 jaar	78,2	78,0	79,6	80,1	76,6	21,8	22,0	20,4	19,9	23,4	4,6	4,7	3,8	3,9	4,7	3.228	2.830	2.604	4.783	3.087
50 - 54 jaar	78,6	79,2	79,4	79,7	77,4	21,4	20,8	20,6	20,3	22,6	3,5	4,1	3,9	3,9	4,3	1.201	1.133	1.225	2.507	1.957
55 + jaar	80,9	78,3	80,4	81,5	78,1	19,1	21,7	19,6	18,5	21,9	3,0	4,7	3,6	3,4	4,6	597	719	842	2.177	1.771
verschiltoetsing	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns					
laaggeschoold	89,9	88,3	89,1	90,7	88,0	10,1	11,7	10,9	9,3	12,0	1,8	2,0	1,8	1,6	2,2	2.588	2.014	1.656	2.724	1.703
middengeschoold	83,5	82,8	84,9	85,1	83,9	16,5	17,2	15,1	14,9	16,1	2,5	3,6	2,9	3,0	3,2	3.402	2.971	2.815	5.194	3.598
hooggeschoold	69,8	71,4	71,1	72,3	69,1	30,2	28,6	28,9	27,7	30,9	6,5	6,0	6,0	5,7	7,0	4.151	3.711	3.570	7.220	5.563
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	82,3	83,2	83,4	82,3	79,6	17,7	16,8	16,6	17,7	20,4	3,4	3,9	3,5	3,7	4,6	1.986	1.628	1.373	2.666	1.838
partner zonder job, geen kinderen	81,6	84,8	80,6	84,9	82,3	18,4	15,2	19,4	15,1	17,7	4,4	2,7	4,7	2,6	4,4	517	415	361	736	543
partner met job, geen kinderen	77,6	77,8	77,4	79,7	77,1	22,4	22,2	22,6	20,3	22,9	4,4	4,3	4,6	4,4	5,5	2.143	1.745	1.712	3.042	2.330
alleenstaand met kinderen	79,4	78,0	77,2	79,5	74,1	20,6	22,0	22,8	20,5	25,9	5,8	4,1	3,1	4,6	3,7	485	391	391	834	590
partner zonder job, met kinderen	81,5	81,1	81,6	82,7	79,9	18,5	18,9	18,4	17,3	20,1	3,8	3,7	3,3	3,9	4,4	740	492	419	750	457
partner met job, met kinderen	78,6	77,6	79,3	78,6	75,4	21,4	22,4	20,7	21,4	24,6	3,9	4,6	4,2	4,0	5,2	4.864	3.865	3.641	6.824	5.032
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	ns	ns	ns	ns					
geen arbeidshandicap	80,3	81,0	80,8	80,8	77,6	19,7	19,0	19,2	19,2	22,4	3,9	3,6	3,7	3,7	4,8	7.375	6.716	12.442	8.952	
matige arbeidshandicap	74,0	74,3	77,3	74,5	74,5	26,0	25,7	22,7	25,5	25,5	5,7	6,3	5,0	5,3	5,3	1.204	1.218	2.382	1.668	
ernstige arbeidshandicap	69,8	64,7	72,2	68,9	68,9	30,2	35,3	27,8	31,1	31,1	11,3	7,4	7,6	9,8	9,8	159	136	331	254	
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Tabel 35: Emotionele belasting naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

emotionele belasting	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	79,5	79,3	79,6	80,0	77,0	20,5	20,7	20,4	20,0	23,0	4,0	4,3	4,1	4,0	5,0	10.987	8.910	8.182	15.453	10.928
kortgeschoolde/geoefende arbeider	93,7	93,4	93,6	94,5	93,9	6,3	6,6	6,4	5,5	6,1	0,9	1,1	1,5	0,9	1,1	1.512	1.211	1.050	1.757	1.293
geschoolde arbeider/technicus	91,2	90,8	92,2	93,4	91,1	8,8	9,2	7,8	6,6	8,9	1,5	1,9	1,0	1,1	1,4	2.144	1.615	1.391	2.440	1.430
uitvoerend bediende	83,4	84,2	85,0	84,3	82,8	16,6	15,8	15,0	15,7	17,2	2,5	2,3	2,4	3,1	3,3	3.035	2.485	2.423	4.609	3.066
zorg/ onderwijsfunctie	59,9	59,0	59,4	62,6	58,5	40,1	41,0	40,6	37,4	41,5	9,3	10,0	9,6	8,0	10,4	1.769	1.511	1.466	3.037	2.347
professional/middenkader	69,3	72,5	72,9	75,4	73,4	30,7	27,5	27,1	24,6	26,6	6,2	6,1	4,9	5,0	6,0	1.474	1.321	1.209	2.407	1.933
kader/directie	64,2	64,3	63,3	64,2	61,3	35,8	35,7	36,7	35,8	38,7	6,5	7,4	7,0	7,1	6,8	565	459	412	819	620
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	79,7	79,4	79,9	80,1	77,0	20,3	20,6	20,1	19,9	23,0	4,0	4,3	3,9	4,0	4,9	9.773	8.171	7.605	14.479	10.204
tijdelijk	79,2	80,6	77,9	82,2	76,5	20,8	19,4	22,1	17,8	23,5	3,5	3,6	5,5	4,7	7,7	800	506	417	764	587
verschiltoetsing	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	s					
voltijds	79,3	79,3	79,3	79,6	77,1	20,7	20,7	20,7	20,4	22,9	4,1	4,2	4,3	4,2	5,1	8.023	6.396	5.696	10.705	7.486
deeltijds 60%+	78,6	79,9	79,7	80,6	75,1	21,4	20,1	20,3	19,4	24,9	3,9	4,1	3,9	3,9	5,4	1.536	1.406	1.520	2.995	2.367
deeltijds -60%	83,1	80,8	83,3	82,7	81,4	16,9	19,2	16,7	17,3	18,6	2,8	4,3	2,0	3,3	3,2	1.021	853	798	1.549	929
verschiltoetsing	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s	s	ns	ns	s	ns	s					
< 10 wkn	84,7	85,6	86,2	87,8	85,2	15,3	14,4	13,8	12,2	14,8	3,5	2,8	2,8	2,6	2,3	1.441	1.109	966	1.725	1.165
10- 49 wkn	81,3	79,3	80,5	82,6	78,6	18,7	20,7	19,5	17,4	21,4	3,1	4,1	3,8	3,2	5,4	2.655	2.039	1.899	3.429	2.380
50-99 wkn	77,9	77,3	77,0	77,5	74,3	22,1	22,7	23,0	22,5	25,7	4,1	3,8	4,9	4,2	5,6	1.432	1.181	1.116	2.008	1.444
100 - 499 wkn	76,8	78,0	78,0	77,5	75,5	23,2	22,0	22,0	22,5	24,5	5,4	5,0	4,6	5,0	5,6	2.480	2.056	1.895	3.703	2.830
> 499 wkn	78,3	78,7	78,1	78,1	75,2	21,7	21,3	21,9	21,9	24,8	3,7	4,5	4,2	4,4	5,0	2.508	2.187	2.178	4.152	3.060
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s					

Tabel 36: Emotionele belasting naar sector

emotionele belasting	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	79,5	79,3	79,6	80,0	77,0	20,5	20,7	20,4	20,0	23,0	4,0	4,3	4,1	4,0	5,0	10.987	8.910	8.182	15.453	10.928
textiel confectie*	93,8	92,5	90,4	89,4	93,4	6,2	7,5	9,6	10,6	6,6	1,2	1,1	1,8	0,6	0,8	258	174	114	180	121
metaal	90,1	88,7	91,3	90,5	90,4	9,9	11,3	8,7	9,5	9,6	1,4	2,3	1,3	1,1	0,5	1.007	772	681	1.134	772
bouw	89,7	89,5	90,6	92,5	89,6	10,3	10,5	9,4	7,5	10,4	0,8	1,0	2,3	1,5	1,8	602	477	434	748	556
voeding	88,5	89,8	90,5	90,3	90,8	11,5	10,2	9,5	9,7	9,2	2,3	1,2	0,4	1,2	0,7	304	245	231	403	293
chemie	86,3	87,5	89,1	88,5	87,7	13,7	12,5	10,9	11,5	12,3	2,0	2,1	0,3	1,2	1,3	454	383	349	669	479
groot- en kleinhandel	83,9	84,1	86,5	86,2	86,7	16,1	15,9	13,5	13,8	13,3	1,9	1,6	1,4	2,1	1,6	883	672	624	1.167	746
horeca*	87,4	90,3	92,3	91,2	88,1	12,6	9,7	7,7	8,8	11,9	1,7	2,2	2,1	1,8	1,5	231	186	142	227	135
zakelijke dienstverlening	83,8	85,5	89,4	87,1	81,9	16,2	14,5	10,6	12,9	18,1	2,3	3,0	1,4	1,6	3,1	612	565	576	1.050	619
transport	88,2	89,5	84,7	88,2	86,8	11,8	10,5	15,3	11,8	13,2	2,0	2,0	1,4	2,2	2,9	406	344	295	502	378
post - telecommunicatie*	82,9	79,6	79,3	86,9	81,0	17,1	20,4	20,7	13,1	19,0	2,7	4,7	4,1	2,8	2,4	263	235	193	251	253
financiële sector	73,9	77,3	77,3	79,7	77,1	26,1	22,7	22,7	20,3	22,9	2,6	5,3	3,3	3,3	2,6	463	339	330	553	424
openbaar bestuur	76,7	75,0	77,9	76,5	73,3	23,3	25,0	22,1	23,5	26,7	6,0	5,0	5,2	4,7	6,4	1.188	965	852	1.963	1.273
gezondheids- en welzijnszorg	58,9	60,3	61,0	64,6	58,7	41,1	39,7	39,0	35,4	41,3	11,1	11,0	10,1	8,8	11,2	1.507	1.308	1.271	2.731	2.031
onderwijs	69,6	68,7	66,1	69,9	65,0	30,4	31,3	33,9	30,1	35,0	5,2	6,1	7,5	6,2	8,6	1.156	915	897	1.748	1.346
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	89,7	89,4	90,6	90,3	89,5	10,3	10,6	9,4	9,7	10,5	1,5	1,7	1,1	1,3	1,1	3.104	2.343	2.133	3.696	2.554
tertiaire sector	83,1	85,0	85,8	86,3	84,8	16,9	15,0	14,2	13,7	15,2	2,3	2,7	1,8	2,1	2,3	2.909	2.310	2.118	3.881	2.829
quartaire sector	68,4	68,2	67,8	70,1	64,8	31,6	31,8	32,2	29,9	35,2	7,4	7,5	7,8	6,8	9,0	4.033	3.354	3.140	6.725	4.873
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

8 Taakvariatie naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 37: Taakvariatie naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

taakvariatie	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	76,2	76,5	77,2	76,3	76,0	23,8	23,5	22,8	23,7	24,0	11,5	10,5	10,5	10,3	10,5	10.999	8.919	8.182	15.476	10.931
man	79,6	79,1	79,8	79,0	78,0	20,4	20,9	20,2	21,0	22,0	9,2	8,7	9,0	8,6	9,0	5.353	4.443	3.872	7.159	4.896
vrouw	72,5	73,6	74,9	73,9	74,3	27,5	26,4	25,1	26,1	25,7	14,2	12,6	11,7	11,9	11,7	4.861	4.320	4.222	8.081	6.015
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
- 30 jaar	74,8	73,5	73,1	74,8	75,1	25,2	26,5	26,9	25,2	24,9	13,0	13,1	12,2	12,2	11,7	2.100	1.689	1.362	2.271	1.680
30 - 39 jaar	77,1	76,5	78,4	76,9	77,2	22,9	23,5	21,6	23,1	22,8	11,1	9,8	10,3	10,0	10,3	3.115	2.410	2.078	3.515	2.417
40 - 49 jaar	75,6	76,6	78,7	75,9	75,7	24,4	23,4	21,3	24,1	24,3	11,6	10,2	9,5	10,4	10,4	3.227	2.826	2.604	4.793	3.086
50 - 54 jaar	75,3	75,8	75,2	75,7	75,4	24,7	24,2	24,8	24,3	24,6	12,1	11,4	11,2	10,1	10,1	1.204	1.134	1.224	2.511	1.958
55 + jaar	81,8	83,1	79,4	78,8	76,3	18,2	16,9	20,6	21,2	23,7	7,5	7,9	9,8	9,1	10,3	598	722	840	2.182	1.775
verschiltoetsing	s	s	s	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s	ns	s	ns					
laaggeschoold	64,9	65,6	65,0	63,3	58,2	35,1	34,4	35,0	36,7	41,8	18,7	18,1	17,1	18,5	20,0	2.590	2.014	1.653	2.735	1.699
middelgeschoold	71,7	70,4	71,1	68,9	69,1	28,3	29,6	28,9	31,1	30,9	13,6	12,9	13,4	13,7	14,3	3.403	2.977	2.818	5.202	3.600
hooggeschoold	87,3	87,3	88,1	86,7	85,9	12,7	12,7	11,9	13,3	14,1	5,1	4,5	5,0	4,8	5,1	4.160	3.714	3.572	7.227	5.568
verschiltoetsing	s	s	s	s		s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	74,4	73,2	72,3	73,1	71,8	25,6	26,8	27,7	26,9	28,2	12,8	12,5	14,0	11,9	13,0	1.990	1.634	1.368	2.666	1.839
partner zonder job, geen kinderen	76,3	77,2	75,8	76,2	69,8	23,7	22,8	24,2	23,8	30,2	10,2	10,0	12,9	10,6	12,3	518	412	363	736	543
partner met job, geen kinderen	76,5	76,8	76,4	75,1	76,9	23,5	23,2	23,6	24,8	23,1	11,1	11,4	10,7	11,0	9,6	2.147	1.740	1.717	3.046	2.333
alleenstaand met kinderen	73,3	75,1	79,1	71,6	70,1	26,7	24,9	20,9	28,4	29,9	14,2	10,0	10,5	12,8	15,3	486	390	392	837	589
partner zonder job, met kinderen	75,1	74,9	71,1	74,5	70,6	24,9	25,1	28,9	25,5	29,4	13,9	12,6	13,2	13,5	15,4	742	491	418	753	456
partner met job, met kinderen	77,5	77,9	80,4	79,1	79,0	22,5	22,1	19,6	20,9	21,0	10,5	9,1	8,3	8,7	8,8	4.863	3.876	3.640	6.833	5.032
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
geen arbeidshandicap	77,7	78,3	77,8	78,0		22,3	21,7	22,2	22,0		9,8	9,6	9,7	9,4		7.385	6.716	12.458	8.951	
matige arbeidshandicap	70,7	72,7	70,6	68,5		29,3	27,3	29,4	31,5		14,1	14,1	12,3	14,9		1.204	1.217	2.388	1.670	
ernstige arbeidshandicap	61,4	64,2	65,7	55,7		38,6	35,8	34,3	44,3		18,4	20,4	18,4	20,6		158	137	332	253	
verschiltoetsing	s	s	s	s		s	s	s	s		s	s	s	s						

Tabel 38: Taakvariatie naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

taakvariatie	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	76,2	76,5	77,2	76,3	76,0	23,8	23,5	22,8	23,7	24,0	11,5	10,5	10,5	10,3	10,5	10.999	8.919	8.182	15.476	10.931
kortgeschoolde/geoefende arbeider	50,9	52,2	50,8	47,2	44,9	49,1	47,8	49,2	52,8	55,1	29,3	28,5	26,7	31,1	31,5	1.509	1.209	1.050	1.760	1.292
geschoolde arbeider/technicus	75,6	74,3	73,7	74,0	73,4	24,4	25,7	26,3	26,0	26,6	10,9	10,1	12,4	11,0	10,7	2.150	1.617	1.390	2.444	1.433
uitvoerend bediende	69,9	70,5	70,9	70,4	69,1	30,1	29,5	29,1	29,6	30,9	14,5	12,5	13,0	11,9	12,6	3.038	2.491	2.427	4.612	3.066
zorg/ onderwijsfunctie	89,4	88,8	90,9	86,9	86,9	10,6	11,2	9,1	13,1	13,1	3,0	3,5	3,0	3,8	4,4	1.776	1.513	1.464	3.050	2.349
professional/middenkader	93,3	91,9	93,7	92,3	91,3	6,7	8,1	6,3	7,7	8,7	1,6	1,7	1,7	2,1	2,5	1.471	1.320	1.209	2.407	1.934
kader/directie	96,3	96,5	97,6	96,7	96,3	3,7	3,5	2,4	3,3	3,7	0,9	0,9	0,2	0,6	1,0	567	459	411	820	620
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	76,3	76,4	77,2	76,5	75,8	23,7	23,6	22,8	23,5	24,2	11,3	10,5	10,4	10,2	10,4	9.783	8.178	7.602	14.504	10.207
tijdelijk	74,9	76,7	76,7	73,5	78,5	25,1	23,3	23,3	26,5	21,5	14,5	12,0	12,0	13,0	11,1	802	507	417	762	587
verschiltoetsing	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	s	ns	ns	s	ns					
voltijds	78,9	79,0	79,8	79,7	78,9	21,1	21,0	20,2	20,3	21,1	9,7	9,0	9,1	8,6	8,7	8.032	6.400	5.695	10.714	7.484
deeltijds 60%+	71,3	70,1	73,7	71,1	72,4	28,7	29,9	26,3	28,9	27,6	14,8	13,9	11,9	12,8	12,3	1.537	1.407	1.518	2.998	2.367
deeltijds -60%	62,9	67,8	65,6	63,7	63,3	37,1	32,2	34,4	36,3	36,7	20,8	16,4	18,4	17,3	19,1	1.024	858	800	1.557	932
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
< 10 wkn	76,1	77,7	76,7	74,1	74,9	23,9	22,3	23,3	25,9	25,1	10,2	10,0	9,7	9,8	11,0	1.446	1.111	965	1.727	1.168
10- 49 wkn	77,8	78,5	80,3	78,6	77,9	22,2	21,5	19,7	21,4	22,1	11,4	9,3	8,6	9,4	9,5	2.661	2.045	1.901	3.437	2.375
50-99 wkn	75,2	76,2	75,4	75,6	76,9	24,8	23,8	24,6	24,4	23,1	11,6	10,7	10,6	10,4	10,7	1.433	1.183	1.117	2.011	1.443
100 - 499 wkn	76,0	75,9	76,3	77,0	75,7	24,0	24,1	23,7	23,0	24,3	11,7	11,2	10,9	10,3	10,1	2.480	2.058	1.895	3.702	2.632
> 499 wkn	75,9	75,0	76,9	76,1	75,6	24,1	25,0	23,1	23,9	24,4	11,9	11,1	11,7	10,4	10,5	2.511	2.188	2.179	4.160	3.062
verschiltoetsing	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	s	s	ns	ns	ns	s	ns	ns					

Tabel 39: Taakvariatie naar sector

taakvariatie	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	76,2	76,5	77,2	76,3	76,0	23,8	23,5	22,8	23,7	24,0	11,5	10,5	10,5	10,3	10,5	10.999	8.919	8.182	15.476	10.931
textiel confectie*	66,8	61,6	70,2	65,9	64,5	33,2	38,4	29,8	34,1	35,5	17,6	21,5	18,4	17,0	18,2	256	172	114	182	121
metaal	72,8	73,8	74,9	74,2	73,5	27,2	26,2	25,1	25,8	26,5	14,3	12,0	11,3	13,3	12,8	1.007	772	682	1.136	771
bouw	83,2	84,3	83,1	82,2	78,9	16,8	15,7	16,9	17,8	21,1	5,8	5,9	5,1	6,3	9,4	602	478	433	751	555
voeding	68,3	65,7	70,7	70,8	65,0	31,7	34,3	29,3	29,2	35,0	14,7	18,0	15,5	12,5	16,3	306	245	232	401	294
chemie	77,8	80,0	78,7	78,3	78,7	22,2	20,0	21,3	21,7	21,3	10,4	8,8	11,2	8,5	9,2	454	385	348	668	479
groot- en kleinhandel	70,7	72,1	69,0	69,5	69,2	29,3	27,9	31,0	30,5	30,8	14,1	12,6	14,0	12,7	11,6	885	673	622	1.167	747
horeca*	63,9	61,8	66,7	67,8	56,7	36,1	38,2	33,3	32,2	43,3	18,5	20,4	17,7	18,9	22,4	233	186	141	227	134
zakelijke dienstverlening	69,8	72,0	61,0	67,5	78,6	30,2	28,0	39,0	32,5	21,4	16,9	13,5	19,2	17,2	8,6	610	564	572	1.049	617
transport	70,7	66,8	69,6	64,3	68,7	29,3	33,2	30,4	35,7	31,3	15,3	15,6	15,5	15,7	12,2	406	346	296	504	377
post - telecommunicatie*	62,1	68,4	64,9	64,9	66,8	37,9	31,6	35,1	35,1	33,2	21,6	16,0	19,6	15,9	17,8	264	237	194	251	253
financiële sector	78,6	80,8	83,9	79,2	76,5	21,4	19,2	16,1	20,8	23,5	8,9	6,2	7,6	7,0	9,9	463	338	330	554	426
openbaar bestuur	75,0	77,7	78,4	74,4	73,6	25,0	22,3	21,6	25,6	26,4	11,6	10,1	8,9	11,3	11,3	1.188	964	852	1.969	1.273
gezondheids- en welzijnszorg	78,5	78,5	81,5	77,1	77,9	21,5	21,5	18,5	22,9	22,1	9,1	8,5	7,2	8,9	8,0	1.506	1.310	1.272	2.742	2.032
onderwijs	94,1	94,7	96,1	94,2	95,2	5,9	5,3	3,9	5,8	4,8	2,0	1,7	2,0	2,4	1,9	1.161	917	897	1.750	1.346
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	74,4	74,7	75,6	75,8	74,1	25,6	25,3	24,4	24,2	25,9	12,6	12,0	11,3	10,8	12,1	3.105	2.346	2.132	3.702	2.553
tertiaire sector	72,4	72,6	70,0	70,5	69,4	27,6	27,4	30,0	29,5	30,6	13,8	12,2	14,4	13,5	13,5	2.912	2.311	2.142	3.881	2.833
quartaire sector	81,1	81,7	84,0	80,8	81,5	18,9	18,3	16,0	19,2	18,5	8,3	7,7	6,8	7,9	7,3	4.037	3.357	3.142	6.744	4.875
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

9 Autonomie naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 40: Autonomie naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

autonomie	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	79,2	79,8	80,5	81,0	80,6	20,8	20,2	19,5	19,0	19,4	7,3	7,5	6,5	6,4	6,2	10.999	8.906	8.174	15.431	10.913
man	79,2	79,0	79,0	80,7	80,8	20,8	21,0	21,0	19,3	19,2	7,2	8,1	7,6	7,1	6,6	5.358	4.448	3.870	7.141	4.891
vrouw	79,5	80,6	81,9	81,3	80,5	20,5	19,4	18,1	18,7	19,5	7,3	7,0	5,6	5,9	6,0	4.856	4.300	4.216	8.057	6.002
verschiltoetsing	ns	ns	s	ns	ns	ns	ns	s	ns	ns	ns	s	s	s	ns					
- 30 jaar	78,9	79,7	78,8	79,6	77,7	21,1	20,3	21,2	20,4	22,3	7,3	6,5	6,8	6,6	6,5	2.101	1.688	1.358	2.269	1.678
30 - 39 jaar	80,5	81,0	82,4	83,1	83,1	19,5	19,0	17,6	16,9	16,9	6,8	7,0	5,4	5,5	5,0	3.110	2.402	2.078	3.509	2.414
40 - 49 jaar	78,6	78,7	80,8	81,6	80,4	21,4	21,3	19,2	18,4	19,6	7,6	8,2	6,8	6,2	6,7	3.229	2.828	2.603	4.774	3.083
50 - 54 jaar	78,4	79,5	77,8	77,9	79,7	21,6	20,5	22,2	22,1	20,3	8,4	8,4	7,3	7,3	7,5	1.205	1.133	1.221	2.501	1.952
55 + jaar	80,6	80,3	81,3	81,3	81,4	19,4	19,7	18,7	18,7	18,6	5,3	7,7	7,3	7,3	5,5	599	715	840	2.178	1.771
verschiltoetsing	ns	ns	s	s	s	ns	ns	s	s	s	ns	ns	ns	s	s					
laaggeschoold	66,8	67,8	68,0	70,2	67,1	33,2	32,2	32,0	29,8	32,9	13,8	13,9	13,1	12,7	13,8	2.594	2.011	1.654	2.727	1.699
middengeschoold	76,5	76,2	76,5	75,5	75,3	23,5	23,8	23,5	24,5	24,7	8,3	8,9	8,1	8,5	8,3	3.404	2.971	2.807	5.188	3.592
hooggeschoold	89,9	89,5	89,5	89,2	88,4	10,1	10,5	10,5	10,8	11,6	2,0	2,8	2,3	2,5	2,6	4.157	3.709	3.573	7.211	5.556
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	76,1	77,2	77,0	77,2	74,1	23,9	22,8	23,0	22,8	25,9	8,3	8,4	8,3	8,1	9,1	1.986	1.628	1.367	2.658	1.839
partner zonder job, geen kinderen	76,8	80,3	80,0	81,8	76,0	23,2	19,7	20,0	18,2	24,0	8,3	8,8	9,2	7,2	7,2	517	411	360	732	541
partner met job, geen kinderen	80,4	80,3	78,3	79,1	80,6	19,6	19,7	21,7	20,9	19,4	6,9	7,6	7,4	7,6	6,0	2.149	1.738	1.716	3.042	2.323
alleenstaand met kinderen	78,3	75,5	81,5	80,1	79,0	21,7	24,5	18,5	19,9	21,0	8,6	7,7	8,5	6,5	9,4	488	392	389	834	586
partner zonder job, met kinderen	74,5	75,7	71,8	76,9	77,2	25,5	24,3	28,2	23,1	22,8	9,1	10,5	8,7	9,7	6,8	744	494	415	749	457
partner met job, met kinderen	81,3	81,6	84,2	83,9	84,1	18,7	18,4	15,8	16,1	15,9	6,4	6,5	4,6	4,8	4,8	4.863	3.868	3.641	6.817	5.029
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
geen arbeidshandicap	81,7	82,3	82,7	82,5		18,3	17,7	17,3	17,5		6,4	5,4	5,8	5,3		7.370	6.711	12.424	8.936	
matige arbeidshandicap	70,8	72,0	74,0	72,9		29,2	28,0	26,0	27,1		12,3	12,2	8,7	10,0		1.204	1.216	2.382	1.668	
ernstige arbeidshandicap	59,4	67,4	69,1	69,6		40,6	32,6	30,9	30,4		22,5	14,1	11,8	14,6		160	135	330	253	
verschiltoetsing	s	s	s	s		s	s	s	s		s	s	s	s						

Tabel 41: Autonomie naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

autonomie	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	79,2	79,8	80,5	81,0	80,6	20,8	20,2	19,5	19,0	19,4	7,3	7,5	6,5	6,4	6,2	10.999	8.906	8.174	15.431	10.913
kortgeschoolde/geoefende arbeider	55,9	61,2	58,2	60,9	57,8	44,1	38,8	41,8	39,1	42,2	20,7	18,4	18,5	18,0	20,1	1.515	1.215	1.047	1.753	1.288
geschoolde arbeider/technicus	71,1	71,4	72,0	73,1	72,2	28,9	28,6	28,0	26,9	27,8	10,2	11,2	9,3	10,2	9,2	2.149	1.616	1.391	2.439	1.430
uitvoerend bediende	82,4	81,3	82,8	81,8	82,5	17,6	18,7	17,2	18,2	17,5	5,2	6,0	5,5	5,8	5,1	3.035	2.482	2.421	4.604	3.060
zorg/ onderwijsfunctie	85,5	84,2	84,0	82,7	80,1	14,5	15,8	16,0	17,3	19,9	2,8	3,7	3,5	3,4	4,1	1.771	1.504	1.460	3.035	2.344
professional/middenkader	95,2	93,6	95,3	95,0	95,3	4,8	6,4	4,7	5,0	4,7	0,7	1,6	0,8	1,0	0,6	1.475	1.323	1.211	2.407	1.933
kader/directie	98,4	97,2	98,5	97,8	98,6	1,6	2,8	1,5	2,2	1,4	0,0	0,7	0,2	0,1	0,2	567	460	412	819	621
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	79,5	79,9	80,7	81,2	80,9	20,5	20,1	19,3	18,8	19,1	7,0	7,4	6,5	6,3	6,2	9.783	8.167	7.595	14.468	10.192
tijdelijk	77,7	76,6	76,4	76,3	77,2	22,3	23,4	23,6	23,7	22,8	9,6	7,9	7,7	9,4	5,8	803	508	416	755	584
verschiltoetsing	ns	ns	s	s	s	ns	ns	s	s	s	s	ns	ns	s	ns					
voltijds	79,9	80,7	81,2	82,0	81,7	20,1	19,3	18,8	18,0	18,3	6,8	7,0	6,3	6,3	5,9	8.036	6.396	5.695	10.695	7.475
deeltijds 60%+	78,9	78,4	80,5	79,8	79,3	21,1	21,6	19,5	20,2	20,7	8,1	8,0	6,1	6,4	6,6	1.534	1.407	1.517	2.985	2.362
deeltijds -60%	75,8	75,1	75,5	76,5	76,4	24,2	24,9	24,5	23,5	23,6	9,5	10,1	9,3	8,0	7,8	1.023	851	792	1.548	927
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns					
< 10 wkn	80,4	81,4	80,3	81,9	81,2	19,6	18,6	19,7	18,1	18,8	5,9	5,9	5,9	5,8	5,0	1.446	1.109	965	1.720	1.165
10- 49 wkn	80,8	82,5	82,2	83,2	82,3	19,2	17,5	17,8	16,8	17,7	7,2	6,0	5,4	5,3	5,4	2.657	2.034	1.896	3.430	2.374
50-99 wkn	78,4	79,4	80,6	80,3	80,0	21,6	20,6	19,4	19,7	20,0	5,7	8,0	7,1	6,0	6,1	1.435	1.178	1.117	2.006	1.440
100 - 499 wkn	78,8	77,9	80,0	80,5	81,6	21,2	22,1	20,0	19,5	18,4	7,7	7,8	6,8	6,4	6,1	2.486	2.060	1.893	3.695	2.630
> 499 wkn	78,4	77,8	79,2	79,8	79,0	21,6	22,2	20,8	20,2	21,0	8,3	9,3	7,4	7,8	7,4	2.505	2.194	2.178	4.147	3.054
verschiltoetsing	ns	s	ns	s	s	ns	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s					

Tabel 42: Autonomie naar sector

autonomie	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	79,2	79,8	80,5	81,0	80,6	20,8	20,2	19,5	19,0	19,4	7,3	7,5	6,5	6,4	6,2	10.999	8.906	8.174	15.431	10.913
textiel confectie*	63,7	67,4	70,2	70,3	65,3	36,3	32,6	29,8	29,7	34,7	16,6	14,5	9,6	15,9	12,7	259	172	114	182	118
metaal	72,4	73,6	77,2	76,4	76,7	27,6	26,4	22,8	23,6	23,3	11,8	11,2	8,8	10,1	10,6	1.007	770	681	1.131	773
bouw	72,8	76,9	76,2	78,1	75,8	27,2	23,1	23,8	21,9	24,2	7,3	7,1	6,9	8,7	7,6	604	481	433	748	554
voeding	66,3	68,2	67,4	75,6	67,7	33,7	31,8	32,6	24,4	32,3	14,7	16,3	16,3	11,9	15,0	306	245	233	402	294
chemie	82,6	83,1	81,3	84,3	84,3	17,4	16,9	18,7	15,7	15,7	5,3	7,3	6,9	5,8	4,6	453	384	348	667	479
groot- en kleinhandel	79,3	78,9	77,5	77,3	78,7	20,7	21,1	22,5	22,7	21,3	8,4	9,3	9,8	8,4	8,6	883	669	623	1.166	746
horeca*	72,4	70,4	78,3	78,3	71,2	27,6	29,6	21,7	21,7	28,8	12,1	14,0	6,3	6,2	12,9	232	186	143	226	132
zakelijke dienstverlening	85,5	88,4	87,8	89,0	90,5	14,5	11,6	12,2	11,0	9,5	5,5	3,0	3,0	2,6	1,5	613	568	575	1.041	618
transport	70,9	72,0	74,3	71,8	75,3	29,1	28,0	25,7	28,2	24,7	10,6	12,7	10,1	10,7	8,0	406	346	296	503	376
post - telecommunicatie*	68,3	72,3	71,0	76,0	78,7	31,7	27,7	29,0	24,0	21,3	15,6	11,9	15,5	11,6	9,1	262	235	193	250	253
financiële sector	88,1	85,8	91,2	88,5	89,9	11,9	14,2	8,8	11,5	10,1	1,7	3,6	1,5	2,2	3,1	463	338	330	555	425
openbaar bestuur	86,3	84,0	86,3	82,0	81,7	13,7	16,0	13,7	18,0	18,3	2,9	3,9	2,9	6,0	5,3	1.190	966	853	1.962	1.267
gezondheids- en welzijnszorg	81,0	79,8	77,8	76,5	75,4	19,0	20,2	22,2	23,5	24,6	4,7	5,6	5,2	6,5	7,4	1.505	1.304	1.268	2.734	2.028
onderwijs	90,3	91,4	91,3	90,7	88,4	9,7	8,6	8,7	9,3	11,6	1,4	1,3	1,5	1,4	1,7	1.159	911	892	1.739	1.348
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	72,3	74,3	75,1	78,4	77,3	27,7	25,7	24,9	21,6	22,7	10,9	10,7	9,7	9,0	8,9	3.110	2.346	2.133	3.693	2.551
tertiaire sector	80,4	80,8	82,3	81,7	83,3	19,6	19,2	17,7	18,3	16,7	7,2	7,4	6,1	5,9	5,4	2.911	2.310	2.147	3.873	2.824
quartaire sector	84,2	83,0	83,0	82,1	81,2	15,8	17,0	17,0	17,9	18,8	4,1	5,0	4,3	5,0	5,1	4.037	3.347	3.133	6.717	4.865
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

10 Ondersteuning leiding naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 43: Ondersteuning leiding naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

relatie leiding	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	83,9	84,0	85,2	85,6	85,7	16,1	16,0	14,8	14,4	14,3	6,1	6,2	5,4	5,3	5,0	10.977	8.911	8.190	15.442	10.925
man	82,3	82,2	83,0	84,2	84,5	17,7	17,8	17,0	15,8	15,5	6,9	7,3	6,5	6,5	5,9	5.344	4.432	3.880	7.145	4.893
vrouw	85,6	85,7	87,2	86,8	86,7	14,4	14,3	12,8	13,2	13,3	5,4	5,1	4,4	4,4	4,3	4.849	4.321	4.223	8.063	6.013
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
- 30 jaar	86,5	85,3	88,6	89,7	88,8	13,5	14,7	11,4	10,3	11,2	5,5	5,0	4,2	3,5	4,2	2.104	1.692	1.363	2.272	1.676
30 - 39 jaar	84,5	85,8	87,0	85,7	86,3	15,5	14,2	13,0	14,3	13,7	5,4	5,9	4,4	4,9	4,2	3.103	2.399	2.080	3.508	2.422
40 - 49 jaar	82,3	82,3	84,3	84,4	85,5	17,7	17,7	15,7	15,6	14,5	6,5	6,8	6,0	5,8	5,1	3.227	2.829	2.607	4.784	3.088
50 - 54 jaar	81,7	81,9	81,6	84,0	83,7	18,3	18,1	18,4	16,0	16,3	7,9	7,1	6,4	6,0	5,7	1.196	1.133	1.224	2.503	1.954
55 + jaar	83,1	83,7	83,1	85,4	84,7	16,9	16,3	16,9	14,6	15,3	7,3	6,7	6,4	6,2	5,9	592	719	842	2.174	1.771
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s	s					
laaggeschoold	82,3	81,6	82,6	84,0	83,6	17,7	18,4	17,4	16,0	16,4	6,8	7,4	6,5	5,7	6,7	2.583	2.020	1.656	2.736	1.699
middengespoold	84,1	82,6	84,4	85,1	84,8	15,9	17,4	15,6	14,9	15,2	5,9	6,7	5,2	6,0	5,1	3.398	2.971	2.817	5.197	3.595
hooggeschoold	84,7	86,4	86,9	86,5	87,0	15,3	13,6	13,1	13,5	13,0	6,0	5,2	5,0	4,8	4,5	4.151	3.702	3.576	7.204	5.567
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	ns	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	84,8	83,7	85,7	85,8	84,8	15,2	16,3	14,3	14,2	15,2	6,5	6,2	5,0	5,1	5,3	1.984	1.634	1.371	2.664	1.840
partner zonder job, geen kinderen	82,3	86,2	83,2	87,2	86,9	17,7	13,8	16,8	12,8	13,1	7,0	6,3	6,3	4,9	5,4	515	412	363	734	542
partner met job, geen kinderen	83,1	81,5	85,0	84,9	85,7	16,9	18,5	15,0	15,1	14,3	6,3	7,7	5,6	6,3	5,2	2.138	1.736	1.718	3.040	2.328
alleenstaand met kinderen	80,7	83,4	85,2	85,9	85,3	19,3	16,6	14,8	14,1	14,7	7,8	6,4	4,8	5,3	5,1	487	391	393	837	586
partner zonder job, met kinderen	82,7	83,7	83,9	83,5	83,8	17,3	16,3	16,1	16,5	16,2	6,3	7,3	7,0	5,1	6,1	745	491	417	747	457
partner met job, met kinderen	84,7	84,9	85,6	86,0	86,3	15,3	15,1	14,4	14,0	13,7	5,5	5,5	5,2	5,1	4,7	4.857	3.867	3.643	6.821	5.033
verschiltoetsing	ns	s	ns	ns	ns	ns	s	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns					
geen arbeidshandicap	85,4	86,6	87,1	87,0	87,0	14,6	13,4	12,9	13,0	13,0	5,5	4,6	4,6	4,6	4,3	7.369	6.719	12.436	8.944	
matige arbeidshandicap	76,6	78,9	79,4	80,8	80,8	23,4	21,1	20,6	19,2	19,2	9,9	8,6	8,4	7,8	7,8	1.207	1.222	2.379	1.669	
ernstige arbeidshandicap	69,4	70,8	73,5	72,2	72,2	30,6	29,2	26,5	27,8	27,8	15,0	16,1	11,7	11,0	11,0	160	137	332	255	
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Tabel 44: Ondersteuning leiding naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

relatie leiding	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	83,9	84,0	85,2	85,6	85,7	16,1	16,0	14,8	14,4	14,3	6,1	6,2	5,4	5,3	5,0	10.977	8.911	8.190	15.442	10.925
kortgeschoolde/geoefende arbeider	81,8	80,7	83,1	83,4	85,3	18,2	19,3	16,9	16,6	14,7	6,7	8,2	6,7	6,1	5,7	1.514	1.220	1.049	1.754	1.290
geschoolde arbeider/technicus	82,0	81,2	82,4	83,6	82,4	18,0	18,8	17,6	16,4	17,6	6,9	7,4	6,3	6,4	6,2	2.139	1.613	1.395	2.446	1.431
uitvoerend bediende	83,5	84,9	85,2	86,6	85,6	16,5	15,1	14,8	13,4	14,4	6,3	5,4	5,4	4,9	5,2	3.033	2.487	2.423	4.611	3.066
zorg/ onderwijsfunctie	85,7	85,4	87,0	86,0	86,3	14,3	14,6	13,0	14,0	13,7	5,1	4,9	4,4	4,3	4,2	1.776	1.514	1.465	3.039	2.344
professional/middenkader	86,7	85,7	87,2	86,4	87,3	13,3	14,3	12,8	13,6	12,7	5,6	6,5	4,4	5,7	4,4	1.475	1.323	1.213	2.406	1.936
kader/directie	86,6	89,7	87,6	86,3	88,6	13,4	10,3	12,4	13,7	11,4	4,5	4,9	5,4	5,9	4,3	554	448	410	809	621
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns	s	s	s	ns					
vast	83,6	83,9	85,0	85,4	85,6	16,4	16,1	15,0	14,6	14,4	6,2	6,4	5,5	5,4	5,1	9.761	8.171	7.614	14.476	10.206
tijdelijk	88,7	88,6	88,6	89,5	88,9	11,3	11,4	11,4	10,5	11,1	4,2	3,5	3,1	3,6	3,8	803	509	414	759	584
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	ns					
voltijds	83,1	83,4	84,6	84,8	85,5	16,9	16,6	15,4	15,2	14,5	6,6	6,6	5,9	5,7	5,1	8.018	6.389	5.705	10.699	7.487
deeltijds 60%+	85,3	84,5	86,2	86,3	86,0	14,7	15,5	13,8	13,7	14,0	5,0	6,0	4,4	5,0	5,1	1.533	1.410	1.517	2.989	2.366
deeltijds -60%	87,9	88,0	87,2	89,2	88,0	12,1	12,0	12,8	10,8	12,0	3,8	4,3	4,1	3,5	4,0	1.022	859	798	1.551	924
verschiltoetsing	s	s	ns	s	ns	s	s	ns	s	ns	s	s	s	s	ns					
< 10 wkn	85,5	87,2	87,1	89,6	87,1	14,5	12,8	12,9	10,4	12,9	5,3	5,0	4,2	3,4	4,5	1.441	1.104	969	1.724	1.163
10- 49 wkn	83,5	83,4	85,2	85,6	84,9	16,5	16,6	14,8	14,4	15,1	5,9	6,9	5,4	5,3	5,4	2.653	2.038	1.901	3.428	2.379
50-99 wkn	83,9	84,8	84,1	83,8	85,3	16,1	15,2	15,9	16,2	14,7	6,4	7,3	6,8	6,2	4,2	1.429	1.183	1.121	2.004	1.445
100 - 499 wkn	83,0	82,1	84,9	84,5	85,7	17,0	17,9	15,1	15,5	14,3	7,2	6,1	5,4	5,4	4,6	2.480	2.058	1.896	3.698	2.631
> 499 wkn	84,5	84,5	85,0	85,5	86,1	15,5	15,5	15,0	14,5	13,9	5,3	6,1	5,3	5,6	5,6	2.506	2.192	2.177	4.153	3.062
verschiltoetsing	ns	s	ns	s	ns	ns	s	ns	s	ns	s	ns	ns	s	ns					

Tabel 45: Ondersteuning leiding naar sector

relatie leiding	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	83,9	84,0	85,2	85,6	85,7	16,1	16,0	14,8	14,4	14,3	6,1	6,2	5,4	5,3	5,0	10.977	8.911	8.190	15.442	10.925
textiel confectie*	79,5	80,7	78,1	81,3	85,8	20,5	19,3	21,9	18,7	14,2	10,5	9,7	6,1	7,1	2,5	258	176	114	182	120
metaal	81,5	76,4	81,5	82,6	84,2	18,5	23,6	18,5	17,4	15,8	6,8	9,0	5,3	7,2	5,3	1.007	768	682	1.135	770
bouw	85,1	86,4	85,3	86,1	84,5	14,9	13,6	14,7	13,9	15,5	5,5	4,4	5,3	5,9	5,8	599	479	434	748	556
voeding	81,9	80,3	84,5	82,6	85,3	18,1	19,7	15,5	17,4	14,7	8,9	7,0	7,8	5,7	5,1	304	244	232	402	293
chemie	84,3	86,4	82,1	85,1	86,9	15,7	13,6	17,9	14,9	13,1	5,5	5,2	6,3	5,7	4,6	453	383	347	670	480
groot- en kleinhandel	84,2	83,5	84,1	86,6	85,0	15,8	16,5	15,9	13,4	15,0	5,3	5,9	6,1	4,9	5,1	882	673	624	1.168	747
horeca*	83,5	88,1	92,4	88,9	85,0	16,5	11,9	7,6	11,1	15,0	5,2	4,9	2,1	3,1	6,0	231	185	144	226	133
zakelijke dienstverlening	84,6	85,3	88,2	88,6	89,5	15,4	14,7	11,8	11,4	10,5	7,0	6,5	2,9	4,7	3,7	611	565	577	1.039	618
transport	78,0	82,2	83,8	82,1	80,4	22,0	17,8	16,2	17,9	19,6	7,7	7,0	8,1	8,0	6,9	405	343	296	503	377
post - telecommunicatie*	83,2	84,7	87,2	82,5	79,4	16,8	15,3	12,8	17,5	20,6	7,3	5,5	4,6	6,0	7,1	262	236	195	251	253
financiële sector	86,6	90,2	90,6	88,1	90,6	13,4	9,8	9,4	11,9	9,4	4,8	3,9	3,9	4,0	2,3	462	337	330	554	426
openbaar bestuur	83,6	81,5	81,9	84,9	85,1	16,4	18,5	18,1	15,1	14,9	5,6	7,0	6,2	6,8	6,3	1.186	965	853	1.961	1.273
gezondheids- en welzijnszorg	85,9	86,3	86,8	86,8	87,2	14,1	13,7	13,2	13,2	12,8	4,6	4,3	4,5	4,1	4,3	1.507	1.311	1.275	2.733	2.029
onderwijs	85,7	85,5	87,2	84,7	84,0	14,3	14,5	12,8	15,3	16,0	5,8	5,4	4,8	4,9	5,4	1.154	911	894	1.742	1.347
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	82,4	81,5	82,8	84,1	84,9	17,6	18,5	17,2	15,9	15,1	7,1	7,1	6,0	6,0	5,1	3.101	2.343	2.133	3.701	2.551
tertiaire sector	83,4	85,1	86,5	86,7	87,1	16,6	14,9	13,5	13,3	12,9	6,1	5,9	5,0	5,2	4,5	2.903	2.307	2.150	3.872	2.828
quartaire sector	85,0	84,6	85,2	85,6	85,7	15,0	15,4	14,8	14,4	14,3	5,3	5,6	5,4	5,2	5,2	4.029	3.353	3.142	6.719	4.872
verschiltoetsing	s	s	s	s	ns	s	s	s	s	ns	s	ns	ns	ns	ns					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

11 Arbeidsomstandigheden naar deelpopulaties op de arbeidsmarkt

Tabel 46: Arbeidsomstandigheden naar persoonskenmerken: geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, gezinssamenstelling en functionele capaciteit

arbeidsomstandigheden	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 %	2007 %	2010 %	2013 %	2016 %	2004 N	2007 N	2010 N	2013 N	2016 N
Vlaamse arbeidsmarkt	87,9	86,3	87,0	87,1	85,1	12,1	13,7	13,0	12,9	14,9	4,5	5,3	4,4	4,5	5,7	10.654	9.497	8.768	15.727	11.040
man	84,9	82,7	83,0	83,1	80,6	15,1	17,3	17,0	16,9	19,4	5,8	7,2	6,0	6,1	7,8	5.183	4.765	4.142	7.299	4.944
vrouw	91,4	89,9	90,9	90,7	88,7	8,6	10,1	9,1	9,3	11,3	2,9	3,5	2,7	3,1	4,0	4.699	4.575	4.540	8.191	6.076
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
- 30 jaar	86,5	85,5	85,8	85,2	83,2	13,5	14,5	14,2	14,8	16,8	4,9	5,9	4,8	5,7	7,0	2.052	1.750	1.420	2.291	1.677
30 - 39 jaar	87,8	86,0	87,1	86,3	85,9	12,2	14,0	12,9	13,7	14,1	4,7	5,9	3,9	4,7	5,2	3.032	2.524	2.185	3.572	2.442
40 - 49 jaar	87,7	86,0	85,7	86,9	85,1	12,3	14,0	14,3	13,1	14,9	4,5	5,0	4,6	4,6	5,7	3.115	3.038	2.820	4.846	3.120
50 - 54 jaar	89,4	86,4	88,5	87,6	83,0	10,6	13,6	11,5	12,4	17,0	3,4	5,1	4,2	4,0	6,3	1.151	1.247	1.347	2.557	1.984
55 + jaar	92,9	89,6	91,3	90,3	88,0	7,1	10,4	8,7	9,7	12,0	2,7	4,8	3,3	3,2	4,5	560	800	923	2.257	1.804
verschiltoetsing	s	ns	s	s	s	s	ns	s	s	s	ns	ns	ns	s	s					
laaggeschoold	77,1	73,6	75,9	75,1	69,1	22,9	26,4	24,1	24,9	30,9	9,2	9,9	8,4	9,7	13,0	2.484	2.212	1.824	2.781	1.718
middengespoold	86,3	83,3	83,0	81,9	77,9	13,7	16,7	17,0	18,1	22,1	4,7	6,9	5,6	6,3	8,2	3.301	3.160	2.995	5.285	3.620
hooggeschoold	96,4	95,9	95,8	95,5	94,8	3,6	4,1	4,2	4,5	5,2	1,0	1,6	1,2	1,2	1,8	4.038	3.906	3.806	7.348	5.637
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
alleenstaand, geen kinderen	86,3	85,5	86,5	86,0	81,8	13,7	14,5	13,5	14,0	18,2	5,2	5,4	4,2	4,6	7,4	1.919	1.699	1.443	2.689	1.856
partner zonder job, geen kinderen	85,3	82,9	84,4	87,2	81,7	14,7	17,1	15,6	12,8	18,3	5,5	7,1	6,2	4,5	7,4	495	449	404	749	551
partner met job, geen kinderen	89,1	87,8	87,2	86,6	84,2	10,9	12,2	12,8	13,4	15,8	3,7	4,2	4,5	4,7	5,8	2.079	1.854	1.824	3.123	2.340
alleenstaand met kinderen	88,0	86,4	89,1	88,3	84,7	12,0	13,6	10,9	11,7	15,3	4,5	5,6	3,6	4,6	6,3	467	425	441	839	601
partner zonder job, met kinderen	82,7	76,1	80,8	81,9	81,7	17,3	23,9	19,2	18,1	18,3	7,6	10,5	6,9	7,2	6,9	721	543	449	780	464
partner met job, met kinderen	89,1	87,9	88,0	88,3	87,6	10,9	12,1	12,0	11,7	12,4	4,1	4,7	3,8	3,9	4,6	4.733	4.135	3.908	6.932	5.091
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
geen arbeidshandicap	89,0	89,9	89,5	88,1		11,0	10,1	10,5	11,9		4,0	3,1	3,5	4,3		7.855	7.211	12.665	9.033	
matige arbeidshandicap	72,5	74,3	77,5	72,1		27,5	25,7	22,5	27,9		11,3	9,6	8,1	11,8		1.298	1.301	2.427	1.698	
ernstige arbeidshandicap	66,9	66,2	70,0	67,3		33,1	33,8	30,0	32,7		21,7	16,5	14,1	15,7		166	139	340	254	
verschiltoetsing	s	s	s	s		s	s	s	s		s	s	s	s						

Tabel 47: Arbeidsomstandigheden naar arbeidssituatiekenmerken: beroepsgroep, contracttype, dienstomvang en ondernemingsgrootte

arbeidsomstandigheden	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	87,9	86,3	87,0	87,1	85,1	12,1	13,7	13,0	12,9	14,9	4,5	5,3	4,4	4,5	5,7	10.654	9.497	8.768	15.727	11.040
kortgeschoolde/geoefende arbeider	72,0	69,0	70,7	68,4	60,1	28,0	31,0	29,3	31,6	39,9	12,7	12,6	11,4	12,9	17,1	1.510	1.330	1.160	1.806	1.317
geschoolde arbeider/technicus	74,0	69,6	67,9	69,2	61,8	26,0	30,4	32,1	30,8	38,2	9,7	12,6	11,5	11,1	14,3	2.149	1.792	1.506	2.513	1.461
uitvoerend bediende	95,5	94,7	94,9	94,9	93,3	4,5	5,3	5,1	5,1	6,7	1,2	1,7	1,2	1,4	2,2	3.035	2.664	2.611	4.721	3.132
zorg/ onderwijsfunctie	93,7	91,6	92,2	89,3	88,7	6,3	8,4	7,8	10,7	11,3	1,8	2,7	2,1	2,9	4,0	1.773	1.657	1.610	3.109	2.378
professional/middenkader	97,9	97,5	97,6	98,0	97,5	2,1	2,5	2,4	2,0	2,5	0,1	0,7	0,4	0,3	0,9	1.484	1.426	1.312	2.464	1.978
kader/directie	99,3	99,2	98,0	98,6	98,3	0,7	0,8	2,0	1,4	1,7	0,2	0,6	0,0	0,2	0,5	564	497	442	849	635
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
vast	87,8	86,1	86,7	87,1	84,8	12,2	13,9	13,3	12,9	15,2	4,6	5,4	4,5	4,5	5,8	9.790	8.901	8.269	14.863	10.413
tijdelijk	89,4	88,7	92,1	87,2	89,8	10,6	11,3	7,9	12,8	10,2	3,9	4,7	2,5	4,1	3,4	800	550	444	773	589
verschiltoetsing	ns	ns	s	ns	s	ns	ns	s	ns	s	ns	ns	s	ns	s					
voltijds	87,3	85,4	86,3	86,3	84,5	12,7	14,6	13,7	13,7	15,5	4,8	6,0	4,9	4,8	6,2	8.035	6.965	6.191	11.000	7.621
deeltijds 60%+	89,1	88,7	89,4	88,8	86,9	10,9	11,3	10,6	11,2	13,1	3,5	3,4	2,9	3,9	4,7	1.546	1.522	1.644	3.055	2.424
deeltijds -60%	91,1	88,8	88,2	89,1	85,3	8,9	11,2	11,8	10,9	14,7	3,4	3,9	3,3	3,4	4,3	1.016	939	872	1.588	946
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
< 10 wkn	86,8	86,9	87,0	87,0	82,9	13,2	13,1	13,0	13,0	17,1	5,3	5,2	4,3	4,1	6,8	1.441	1.199	1.038	1.768	1.196
10- 49 wkn	88,0	87,0	87,2	86,9	85,7	12,0	13,0	12,8	13,1	14,3	4,4	5,0	4,8	4,3	5,5	2.664	2.222	2.032	3.523	2.419
50-99 wkn	88,0	85,5	85,6	86,7	84,6	12,0	14,5	14,4	13,3	15,4	4,3	6,4	4,2	4,8	6,0	1.430	1.288	1.196	2.062	1.470
100 - 499 wkn	89,3	86,5	87,0	87,3	85,1	10,7	13,5	13,0	12,7	14,9	4,1	4,9	5,0	4,7	5,3	2.485	2.225	2.036	3.800	2.679
> 499 wkn	87,4	85,6	87,6	87,3	86,0	12,6	14,4	12,4	12,7	14,0	4,5	5,3	3,8	4,4	5,5	2.515	2.398	2.328	4.250	3.129
verschiltoetsing	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns					

Tabel 48: Arbeidsomstandigheden naar sector

arbeidsomstandigheden	niet problematisch					problematisch					acuut problematisch					aantal waarnemingen				
	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016	2004	2007	2010	2013	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N
Vlaamse arbeidsmarkt	87,9	86,3	87,0	87,1	85,1	12,1	13,7	13,0	12,9	14,9	4,5	5,3	4,4	4,5	5,7	10.654	9.497	8.768	15.727	11.040
textiel confectie*	82,9	76,8	82,0	76,9	74,8	17,1	23,2	18,0	23,1	25,2	6,1	8,5	9,0	9,1	11,8	246	177	122	186	119
metaal	81,0	73,5	75,1	77,5	74,8	19,0	26,5	24,9	22,5	25,2	8,0	12,0	10,7	9,1	9,8	980	827	720	1.160	778
bouw	67,0	67,4	68,8	69,3	62,1	33,0	32,6	31,2	30,7	37,9	14,5	14,1	11,4	12,6	16,2	585	518	458	768	568
voeding	79,4	75,9	78,6	78,7	72,6	20,6	24,1	21,4	21,3	27,4	6,6	9,8	8,1	7,3	11,8	301	266	248	399	296
chemie	89,4	88,9	83,8	85,9	83,2	10,6	11,1	16,2	14,1	16,8	4,5	3,4	5,5	5,6	7,9	442	414	382	680	494
groot- en kleinhandel	89,6	89,5	90,1	89,3	87,0	10,4	10,5	9,9	10,7	13,0	4,1	4,4	2,6	3,5	5,0	857	712	666	1.179	746
horeca*	86,0	79,0	84,8	82,2	73,7	14,0	21,0	15,2	17,8	26,3	4,5	5,6	5,3	4,9	10,5	221	195	151	225	133
zakelijke dienstverlening	93,1	91,7	89,7	91,3	96,3	6,9	8,3	10,3	8,7	3,7	1,7	2,9	2,7	3,1	1,1	594	593	629	1.068	623
transport	79,9	76,0	79,9	77,4	77,0	20,1	24,0	20,1	22,6	23,0	10,0	9,8	6,4	10,0	9,2	389	379	314	518	379
post - telecommunicatie*	85,6	84,3	89,2	87,1	84,2	14,4	15,7	10,8	12,9	15,8	3,5	7,2	4,2	4,3	5,5	257	249	213	255	253
financiële sector	98,0	98,9	99,1	99,6	99,1	2,0	1,1	0,9	0,4	0,9	0,4	0,0	0,3	0,0	0,0	449	352	352	566	431
openbaar bestuur	94,2	94,1	92,7	92,5	91,0	5,8	5,9	7,3	7,5	9,0	1,4	1,9	1,3	2,1	3,1	1.144	1.029	899	1.994	1.289
gezondheids- en welzijnszorg	88,8	87,3	87,4	85,3	83,6	11,2	12,7	12,6	14,7	16,4	3,7	4,1	3,5	4,6	5,6	1.469	1.394	1.367	2.773	2.043
onderwijs	98,9	97,5	98,4	97,2	97,1	1,1	2,5	1,6	2,8	2,9	0,3	0,8	0,5	0,2	0,7	1.109	971	963	1.777	1.359
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					
secundaire sector	79,9	76,0	77,3	78,1	74,3	20,1	24,0	22,7	21,9	25,7	8,1	10,1	9,1	8,7	10,9	3.023	2.520	2.286	3.778	2.591
tertiaire sector	89,5	87,8	89,1	88,5	87,0	10,5	12,2	10,9	11,5	13,0	3,9	4,5	3,1	4,0	4,8	2.814	2.449	2.304	3.944	2.850
quartaire sector	92,9	91,9	91,7	90,8	89,7	7,1	8,1	8,3	9,2	10,3	2,1	2,7	2,1	2,6	3,5	3.896	3.570	3.357	6.833	4.920
verschiltoetsing	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s					

Noot: de kengetallen van sectoren met een * zijn voor een aantal meetmomenten gebaseerd op < 200 eenheden en moeten dus met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd worden.

